

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ศิลปนิพนธ์

คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์

ปีการศึกษา ๒๕๕๒

โลกวัตถุ - พัฒนามากไป

โดย

มหาวิทยาลัยศิลปากร นายยุทธ พงษ์มาสังกรณ์ สงวนลิขสิทธิ์

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปบัณฑิต

ภาควิชาทฤษฎีศิลป์

คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

Material World – Overdeveloped

By

Mr. Yutt Puektasajatum

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Bachelor of Fine Art (B.F.A)
Department of Art Theory
THE FACULTY OF PAINTING SCULPTURE AND GRAPHIC ARTS
SILPAKORN UNIVERSITY
2009

คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้นับเอกสารศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

.....
(รองศาสตราจารย์ ปริญญา ตันติสุข)
คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
...../...../.....

คณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์ ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี คุณาวิชยานนท์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ธานี กลิ่นขจร)
...../...../.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิษณุ ศุภนิมิตร)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพล สุวรรณกุลสง)
...../...../.....

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์สมวงศ์ ทัพพรัตน์)
...../...../.....

ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์
(อาจารย์ธานี กลิ่นขจร) (รองศาสตราจารย์พิษณุ ศุภนิมิตร)
ที่ปรึกษาหลัก ที่ปรึกษาร่วม
...../...../.....

หัวข้อศิลปนิพนธ์	โลกวัตถุ - พัฒนามากไป
ชื่อนักศึกษา	นาย ยุทธ พงศมาสังวรธรรม
สาขาวิชา	ทฤษฎีศิลป์
ภาควิชา	ทฤษฎีศิลป์
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

ในการวิจัยทางศิลปะเล่มนี้ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงาน แนวทางการทำงาน ศิลปะ ส่วนตนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน เทคนิควิธีการ เทคนิคที่มีอยู่ก็สามารถตอบสนองกับ ผลงานศิลปะได้ และจากการที่ข้าพเจ้าได้เรียนมาทางทฤษฎีศิลป์จะทำให้การนำเสนอ กระบวนการทางความคิด การวิเคราะห์ผลงานออกมาเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

อีกทั้งกระบวนการทำงานภาพพิมพ์แม่พิมพ์โลหะที่ได้ศึกษา สามารถตอบสนองทาง ความคิดและจินตนาการในรูปแบบของงานภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดีตรงตามความคิด ทั้งการ ขยายรูปแบบทางความคิด ความเป็นมา แรงบันดาลใจ ทฤษฎีทางศิลปะ และกระบวนการใน รูปแบบเอกสารของผู้ทำวิจัย จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในวงการศิลปะเป็นอย่างดี จึงเกิด เป็นโครงการวิจัยศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้า

Thesis	Material World – Overdeveloped
Name	Mr. Yutt Puektasajatum
Concentration	Art Theory
Department	Art Theory
Academic Year	2009

Abstract

In this art research, I would like to present the result, the way works. The individual art work and creative process, technical methods, these techniques can respond to the performance arts. From the art theory that I study will present the cognitive processes and analysis work out to be a complete book.

In addition, the metal molding print process that I study can respond the ideas and imagination in the form of practical work well, both expanding patterns of thinking and inspiring of the theory of art. Besides, the process of research will make the benefit for the art students in art circles as well, becoming my art research project.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และเป็นบุคคลที่คอยอบรมเลี้ยงดู เพราะบ่มพื้นฐานชีวิตที่ดีให้ข้าพเจ้าในช่วงวัยเยาว์ซึ่งมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการใช้ชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งเป็นผู้ที่คอยอยู่เคียงข้างข้าพเจ้าตลอดมา รวมไปถึงอาจารย์ปรภาพการ จันทรวชิต อาจารย์ปาริชาติ ศุภพันธ์ คุณวัชระ หวลภิรมย์ ที่คอยอบรมสั่งสอนและชี้แนะสิ่งอันควรต่าง ๆ ให้แก่ข้าพเจ้า

โดยเฉพาะอาจารย์ธานี กลิ่นขจร อาจารย์พิษณุ ศุภนิมิตร อาจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ อาจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทองและคณาจารย์ภาควิชาทฤษฎีศิลป์ ภาควิชาภาพพิมพ์ ที่คอยให้คำแนะนำดูแลผลงานที่ผ่านมา สั่งสอนประสบการณ์การทำงานศิลปะในเทคนิคต่าง ๆ ให้แก่ข้าพเจ้าตลอดมา รวมไปถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้จนประมาณค่ามิได้

คุณค่าความดีงามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานศิลปนิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้แก่บุคคลดังกล่าวที่ได้เอื้อมาข้างต้น และผู้สนใจศึกษาได้รับประโยชน์ต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

คำนำ

โครงการศิลปนิพนธ์เรื่อง "โลกวัตถุ - พัฒนามากไป" ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ผลงานในรูปแบบเอกสารเป็นส่วนสำคัญในการวิเคราะห์ตัวผลงานศิลปะและผลงานศิลปะภาพพิมพ์เป็นส่วนรอง เป็นการรวบรวมเพื่อใช้ในการศึกษา เพื่อแสดงแนวความคิด รูปแบบ การวิเคราะห์ผลงาน และกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะภาพพิมพ์ อันเป็นลักษณะเฉพาะตัว โดยหวังว่าการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางศิลปะ การวิเคราะห์ผลงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจทั่วไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
คำนำ.....	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปนิพนธ์.....	1
วัตถุประสงค์ของศิลปนิพนธ์.....	3
ขอบเขตของศิลปนิพนธ์	3
ขั้นตอนการศึกษา.....	3
ผลสำเร็จของศิลปนิพนธ์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 แนวความคิดเกี่ยวกับความเจริญของเมืองที่คู่ค้ำขนานธรรมชาติและธรรมชาติ ที่คู่ค้ำเมือง.....	5
ปรากฏการณ์เรือนกระจกโดยกิจกรรมของมนุษย์	11
3 วิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์ของศิลปินที่เกี่ยวข้องกับศิลปนิพนธ์	14
3.1 ทศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์	14
3.2 ประสบการณ์.....	14
3.3 ความบันเทิงใจ.....	15
3.4 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์	15
3.4.1 ทฤษฎีของวัลลิส	15
3.4.2 ทฤษฎีของเทย์เลอร์.....	17
3.5 อิทธิพลที่ศิลปินได้รับจากสภาพแวดล้อม	18

บทที่	หน้า
3.6 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิทางศิลปะ	18
3.6.1 ลัทธิคิวบิสม์.....	18
3.6.2 ลัทธิแอ็บสแตรกท์.....	20
3.7 อิทธิพลของศิลปินจากการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า.....	23
3.7.1 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Won Ju Lim.....	23
3.7.2 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Rachel Whiteread	30
3.7.3 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Sean Caulfield.....	37
3.7.4 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Minimal Art.....	43
3.8 บทสรุปวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน	45
4 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้า	47
4.1 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงาน ก่อนศิลปนิพนธ์	47
4.2 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงาน ภาพร่างศิลปนิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1.....	62
4.3 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงาน ภาพร่างศิลปนิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2.....	79
4.4 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงานศิลปนิพนธ์.....	93
5 บทสรุป.....	97
บรรณานุกรม	101

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ทุ่งนาที่บ้านข้าพเจ้า.....	5
2	อาคารในกรุงเทพ	7
3	Pablo Picasso, <i>Les Demoiselles d ' Avignon</i>	19
4	Fernand Leger, <i>Composition with Aloes No.4</i>	20
5	Won Ju Lim, <i>Blue 1 (35work)</i> , 2003.....	23
6	Won Ju Lim, <i>Elysian Field</i> , 2001.....	24
7	Won Ju Lim, <i>Elysian Field</i> , 2001	25
8	Won Ju Lim, <i>Longing For Wilmington</i> , 2000	25
9	Won Ju Lim, <i>Schlicman ' Troy</i> , 2001	26
10	Won Ju Lim, <i>Schlicman ' Troy</i> , 2001	27
11	Won Ju Lim., <i>Schlicman ' Troy</i> , 2001	28
12	Rachel Whiteread, <i>Untitled (Stairs)</i> , 2001	30
13	Rachel Whiteread, <i>Untitled (Stairs)</i> , 2001	31
14	Rachel Whiteread, <i>Untitled (Stacks)</i> , 1999	32
15	Rachel Whiteread, <i>Ghost</i> , 1990.....	33
16	Rachel Whiteread, <i>Place</i> , 2008	34
17	Rachel Whiteread, <i>Place</i> , 2008	34
18	Rachel Whiteread, <i>Embankment</i> , 2005	35
19	Rachel Whiteread, <i>Embankment</i> , 2005	36
20	Sean Caulfield, <i>Broken Spirit</i> , 2005.....	37
21	Sean Caulfield, <i>The Field</i> , 2005.....	38
22	Sean Caulfield, <i>Black Wind II</i> , 2005	39
23	Sean Caulfield, <i>Approaching Cloud</i> , 2004.....	39
24	Sean Caulfield, <i>Figure # 6: Shifting Tree</i> , 2009.....	40
25	Sean Caulfield, <i>The Spill</i> , 2005	41
26	Sean Caulfield, <i>Pool</i> , 2003	42

27	Carl Andre, <i>Zine Lead Plain New York</i> , 1969	43
28	Dan Flavin, <i>Untitled</i> , 1976	44
29	Yutt Puektasajatum, <i>Unreasonable Development 1</i> , 2008	47
30	Yutt Puektasajatum, <i>Unreasonable Development 4</i> , 2008	49
31	Yutt Puektasajatum, <i>Unreasonable Development 6</i> , 2008	50
32	Yutt Puektasajatum, <i>Unreasonable Development 1</i> , 2008	52
33	Yutt Puektasajatum, <i>Unreasonable Development 4</i> , 2008	55
34	Yutt Puektasajatum, <i>Unreasonable Development 6</i> , 2008	59
35	ภาพร่าง ชั้นที่ 1	62
36	ภาพร่าง ชั้นที่ 2	63
37	ภาพร่าง ชั้นที่ 3	64
38	ภาพร่าง ชั้นที่ 4	65
39	ภาพร่าง ชั้นที่ 1	67
40	ภาพร่าง ชั้นที่ 2	70
41	ภาพร่าง ชั้นที่ 3	73
42	ภาพร่าง ชั้นที่ 4	76
43	ภาพร่าง ชั้นที่ 5	79
44	ภาพร่าง ชั้นที่ 6	80
45	ภาพร่าง ชั้นที่ 7	81
46	ภาพร่าง ชั้นที่ 5	83
47	ภาพร่าง ชั้นที่ 6	86
48	ภาพร่าง ชั้นที่ 7	89
49	ผลงานศิลปนิพนธ์ Yutt Puektasajatum, <i>Overdeveloped</i> , 2010	93

บทที่ 1

บทนำ

สิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เกิดขึ้นบนโลกของเรานี้มีมนุษย์เท่านั้นที่มีสติปัญญาที่จะคิดพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอในกระบวนการสร้างสรรค์ทั้งหลายการสร้างสรรค์ศิลปกรรมนั้น ดูจะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความแตกแยกออกจากสัตว์ทั่วไป และแม้ว่างานศิลปกรรมจะเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ไม่เป็นประโยชน์ในทางกายภาพหรือการดำรงอยู่ของมนุษย์โดยตรง แต่ศิลปกรรมก็เป็นส่วนสำคัญที่แสดงให้เห็นประโยชน์ในด้านจิตใจ ความแตกต่างกับสิ่งมีชีวิตธรรมดาโดยสิ้นเชิง ด้วยการแสดงออกถึงความมีปัญญา ความมีจินตนาการ ความคิดฝัน และรู้จักการแสดงออกด้วยความงามในสุนทรียภาพ

บทนำวิชาจิตวิทยาการศึกษาระดับปริญญาตรี
ศิลปะ คือความชำนาญในการลำดับขั้นตอน ประสบการณ์และการถ่ายทอดตามจินตนาการให้เป็นรูปวัตถุที่มีสุนทรียภาพค่านิยมนี้มุ่งอยู่ที่การกระทำของศิลปินและความสามารถในการลำดับขั้นตอนการทำงานนั้น ๆ ซึ่งศิลปินแต่ละบุคคลย่อมมีวิธีการทำงานตามลำดับขั้นตอนเฉพาะตัว ตามประสบการณ์ที่ตนได้รับการฝึกฝนปฏิบัติมา เมื่อสิ่งแวดล้อมที่เห็นได้ด้วยวัตถุก็มีคุณค่าต่าง ๆ แฝงอยู่ในศิลปกรรมนั้น ๆ เช่น เป็นสิ่งที่สร้างความหมายสื่อความคิดสร้างความเข้าใจร่วมกันทางวัฒนธรรม ศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการสื่อความหมายที่ไม่ต้องใช้คำพูดใด ๆ ในการสื่อความ (non-verbal communication) เป็นเครื่องสะท้อนสภาวะความเป็นอยู่ของสังคมที่ชี้ให้เห็นสภาพที่แท้จริงของสังคมและช่วยยกระดับจิตใจของคนในสังคมให้สูงขึ้น ส่งเสริมความเจริญของทางจิตใจ อารมณ์ และช่วยให้คนในสังคมได้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

จากความรู้สึกถึงความเป็นอยู่ที่ข้าพเจ้าได้เคยสัมผัสเมื่อในอดีตจากวิถีชีวิตในชนบท สิ่งต่าง ๆ ในช่วงวัยเยาว์นั้นมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการกระตุ้นความคิดความรู้สึกที่แตกต่าง จากที่ข้าพเจ้าได้เข้ามาดำรงชีวิตและเข้ามาสัมผัสกับสภาพความเจริญเติบโตของเมือง

ในยุคปัจจุบัน บรรยากาศของที่อยู่อาศัยที่คับแคบ สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตที่มีความแตกต่าง ซึ่งที่จริงแล้วตีความบ้านช่องที่เห็นอยู่สูงเสียดฟ้า นั่นความจริงคือที่อยู่อาศัยของมนุษย์ที่ไม่ต้องการความใหญ่โตหรูหราจนเกินไป สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของข้าพเจ้าในการดำรงชีวิต ทำให้รู้สึกถึงความวุ่นวาย อึดอัดกับสภาพการณ์เหล่านี้ การแข่งขันกันสร้างอาคารสำนักงานและที่อยู่อาศัยที่มีความสำคัญต่อความเจริญให้สอดรับต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในสภาวะปัจจุบัน พื้นที่อันจำกัด ถูกจัดการให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ลักษณะของการใช้พื้นที่ ความซับซ้อนของโครงสร้างรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ความเจริญเติบโตของเมืองที่กำลังแผ่ขยายออกไปเรื่อย ๆ ในพื้นที่ ๆ เป็นชนบททำให้เกิดการทำลายพื้นที่ทางธรรมชาติ ระบบนิเวศที่สูญหาย อีกทั้งปัญหาสภาวะโลกร้อนที่เกิดจากการก่อตัวของชุมชนเมืองที่ถูกเรียกว่า "ปรากฏการณ์เกาะความร้อน" ล้วนเกิดขึ้นจากความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุดของมนุษย์ตามจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น การก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยหรือตึกสูง ทั้งที่ก่อสร้างสูงขึ้นไปในอากาศและลึกลงไปในพื้นดิน ทำให้เกิดแรงบันดาลใจต่อความคิดและจินตนาการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร ของนลินีศิริ
 จากความรู้สึกที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสและตระหนักจากสภาวะการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทำให้เกิดความสนใจในการทำงานและผลงานศิลปะของศิลปินต่าง ๆ มากมาย ซึ่งก็มีทั้งที่ตรงกับแนวทางการทำงานทางศิลปะที่ข้าพเจ้าทำอยู่และที่รับรู้เพื่อตอบสนองความรู้สึกเพียงครั้งคราวเพื่อทำลายกำแพงที่เป็นการปิดกั้นตนเองจากการใฝ่รู้ทางศิลปะ

ในการค้นคว้าศิลปินนิพนธ์ทางศิลปะเล่มนี้ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงาน แนวทางการทำงานศิลปะส่วนตัวและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน เทคนิควิธีการ เทคนิคที่มีอยู่ก็สามารถตอบสนองกับผลงานศิลปะได้และจากการที่ข้าพเจ้าได้เรียนมาทางทฤษฎีศิลปะจะทำให้การนำเสนอ กระบวนการทางความคิด การวิเคราะห์ผลงานออกมาเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

อีกทั้งกระบวนการทำงานภาพพิมพ์แม่พิมพ์โลหะที่ได้ศึกษา สามารถตอบสนองทางความคิดและจินตนาการในรูปแบบของงานภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดีตรงตามความคิด ทั้งการขยายรูปแบบทางความคิด ความเป็นมา แรงบันดาลใจ ทฤษฎีทางศิลปะ และกระบวนการในรูปแบบเอกสารของผู้ทำวิจัย จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในวงการศิลปะเป็นอย่างดี จึงเกิดเป็นโครงการวิจัยศิลปินนิพนธ์ของข้าพเจ้า

วัตถุประสงค์ของศิลปนิพนธ์

1. ศึกษาถึงสภาวะทางธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไปจากการขยายตัวของเมือง
2. สร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์ที่แสดงออกถึงสภาวะหนึ่งของเมืองใหญ่ที่เป็นโลกของวัตถุ
3. ศึกษาถึงศิลปินที่เป็นความบันดาลใจในผลงานหรือแนวทางการทำงานที่เกี่ยวข้อง
4. วิเคราะห์ถึงการสร้างสรรค์กระบวนการศิลปะส่วนตัว

ขอบเขตของศิลปนิพนธ์

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะทางธรรมชาติเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวคิดและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
2. ศึกษาแนวคิดศิลปินที่เป็นความบันดาลใจและส่วนของการพัฒนาแนวความคิดในการสร้างสรรค์
3. ศึกษา เทคนิค และกระบวนการสร้างสรรค์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ 2 มิติอันเป็นแนวทางเฉพาะตน

ขั้นตอนการศึกษา

1. การถ่ายภาพ อาคาร สถานที่ ฯลฯ
2. จัดทำภาพแบบร่าง ภาพต้นแบบ
3. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ข่าวสารทางโทรทัศน์ วีดีโอ สารคดี
4. ศึกษาข้อมูลภาพและเอกสารในหอสมุด ห้องวารสาร
5. ศึกษาวิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาผ่านกระบวนการทางหลักการทางทฤษฎีความคิดและความรู้สึกภายใน ผสมผสานกับความเชื่อและจินตนาการ
6. ศึกษาวิจัยทดลองกระบวนการทางภาพพิมพ์

ผลสำเร็จของศิลปินพันธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจถึงกระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินที่เป็นความบันดาลใจหรือแนวทางการทำงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาผลงาน
2. เข้าใจถึงการพัฒนา การสร้างสรรค์ศิลปะไปสู่การแสดงผลออกที่มีแนวคิดชัดเจนขึ้น
3. ได้ศึกษาแนวทางการทำงานของศิลปินที่สนใจในรูปแบบการวิจัยเป็นรูปแบบเอกสารทางศิลปะ
4. ได้เผยแพร่ผลงาน กระบวนการทางเทคนิคในรูปแบบเอกสารทางศิลปะ และผลงาน 2มิติ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 2

แนวความคิดเกี่ยวกับความเจริญของเมืองที่คุกคามธรรมชาติ และธรรมชาติที่คุกคามเมือง

จากความรู้สึกและประสบการณ์ของข้าพเจ้าที่เคยได้สัมผัสกับวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มาสู่วิถีชีวิตที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามยุคสมัยที่มีเวลาเป็นตัวกำหนด สิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในประสบการณ์ของชีวิตในช่วงวัยเยาว์กับสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น ทำให้รู้สึกถึงความแตกต่างซึ่งเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าสนใจศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงของสภาวะของโลกในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมากลับตอกย้ำให้ข้าพเจ้าสนใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการทำงานทางด้านศิลปะมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นคนช่างสังเกต ชีบซับบรรยากาศที่ผ่านเข้ามาในประสบการณ์อันแล้วร้ายนี้

บทกวีสมัยศิลปะปากกร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 1

ทุ่งนาที่บ้านข้าพเจ้า

ในช่วงวัยเยาว์นั้นข้าพเจ้าจะใจจดใจจ่อกับช่วงเวลาที่กำลังจะผ่านเข้ามาถึงของฤดูฝน การได้นั่งอยู่ตรงเก้าอี้ปูนหน้าบ้านแล้วนั่งสูดเอากลิ่นไอนดินที่ถูกฝนชะล้างใหม่ ๆ มันช่างเป็นบรรยากาศที่อบอวลไปด้วยความปิติ พลางนึกเล่น ๆ ว่าอยากให้ฝนตกอย่างนี้ไปอีกซัก 3-4 วัน เพื่อจะได้เกิดน้ำท่วมโดยไม่ได้คิดถึงความเดือดร้อนของพวกผู้ใหญ่ และกิจกรรมการละเล่นที่มา กับน้ำท่วมนั้นมันช่างเป็นประสบการณ์อันยิ่งใหญ่มากกว่าการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งในทุกฤดูกาลที่กำลังจะผ่านเข้ามาพวกเราก็จะมีกิจกรรมในแบบเด็ก ๆ มารองรับอยู่เสมอ น่าอิจฉาคนไทยที่ได้เกิดมาในประเทศที่อยู่ในแนวเส้นศูนย์สูตรและอยู่ในภูมิภาคเขตร้อนชื้นของโลกทำให้มีฤดูกาลที่หลากหลาย ทั้งฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว อย่างละ 4 เดือนเท่า ๆ กัน แต่การเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้นั้น ก็คงเพียงพอที่จะทำให้เราทุกคนได้กลับไปคิดว่าเราทำอะไรลงไปบ้างกับโลกใบนี้

ความเจริญที่มนุษย์ได้แทนค่าความหมายของมันในรูปของวัตถุ นั้นเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในช่วงเวลา 30 ปีมานี้ จากโทรศัพท์ขาวดำมาเป็นจอสี จากจอสีมาเป็นจอแบน จากการใช้โทรเลขมาเป็นโทรศัพท์บ้าน จากโทรศัพท์บ้านมาเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ จากการใช้สัตว์เป็นพาหนะมาสู่รถลาก จากรถลากมาเป็นรถยนต์ส่วนตัว ฯลฯ อีกมากมายที่มนุษย์จะสรรหามาแปรปรวนตามสุขสบายบนโลกนี้ แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าตระหนักคือการหายไปของพื้นที่ทางธรรมชาติไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใด สาเหตุหลักนั้นก็คือการเพิ่มจำนวนประชากรมนุษย์

การทำลายพื้นที่ทางธรรมชาติ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่มนุษย์ต้องการไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรไม้ พื้นที่ที่จะทำเป็นที่อยู่อาศัย การแข่งขันกันสร้างอาคารที่อยู่อาศัยที่เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญเพื่อให้สอดคล้องต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรมนุษย์ในสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ความเจริญเติบโตของเมืองที่ไม่มีที่สิ้นสุดทำให้เกิดการแผ่ขยายออกไปรูล้ำพื้นที่ทางธรรมชาติ ระบบนิเวศทางธรรมชาติที่สูญหาย การเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัย และจำนวนประชากรในพื้นที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่าง ๆ มากมายในชุมชนไม่ว่าจะเป็นมลภาวะจากการก่อสร้างอาคารมลพิษจากการจราจร ซึ่งเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดมลภาวะอันดับต้น ๆ ของสังคมปัจจุบัน

ภาพที่ 2

อาคารในกรุงเทพฯ

ความเจริญของเมืองที่เข้ามาแทนพื้นที่ทางธรรมชาติ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายอาคารเพียงหนึ่งอาคารที่เข้ามานำประชากรเข้ามาในสังคมเป็นจำนวนมาก ทรัพยากรที่ประชากรเหล่านั้นต้องใช้จะเป็นเท่าไร? เชื้อเพลิงในการใช้ยานพาหนะ วิถีชีวิตของมนุษย์ที่ปรับเปลี่ยนไปจากเดิมก็มีส่วนร่วมในการสร้างพฤติกรรมแย่ ๆ ของมนุษย์เอง หลังจากพวกเขาละทิ้งจากยุคเกษตรกรรม เข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม ทุกอย่างบนโลกใบนี้ก็ถูกปรับเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง การค้าทรัพยากรธรรมชาติ ถูกขยายวงกว้างออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยบรรเทาการสร้างมลภาวะของมนุษย์ก็คือการหันหน้าเข้าหาพลังงานทางเลือก

สิ่งแวดล้อมเอื้อประโยชน์ให้สิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีการพึ่งพากันอย่างสมดุล มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยอาศัยปัจจัยพื้นฐานจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย อาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค สิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด แต่ "ทำไมสิ่งแวดล้อมถึงถูกทำลาย" และเกิดปัญหามากมายทั่วทุกมุมโลก ทั้ง ๆ ที่สิ่งแวดล้อมเอื้อประโยชน์ให้สิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ รวมทั้งมนุษย์ด้วย เมื่อทำการศึกษาพบว่า "มนุษย์" เป็นผู้ทำลายสิ่งแวดล้อมมากที่สุด สาเหตุที่มนุษย์ทำลายสิ่งแวดล้อมเกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เอง โดยมุ่งที่ปัจจัยด้านวัตถุ คือ "เงิน" เป็นตัวตั้ง จึงทำให้เกิดการทำลายล้างเพื่อหาสิ่งที่มาตอบสนองความต้องการของตนเอง

เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจากสิ่งแวดล้อมมีมากมายมหาศาล แต่ “ทำไมมนุษย์ถึงทำลายสิ่งแวดล้อมทั้ง ๆ ที่มนุษย์ได้เชื่อว่าเป็นสัตว์ที่ประเสริฐที่สุดในโลก” จากผลการศึกษาผลงานทางวิชาการ พบว่า เหตุที่มนุษย์เป็นผู้ทำลายสิ่งแวดล้อม เกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เอง โดยใช้ความชาญฉลาดของตนเองที่มีมากกว่าสัตว์ชนิดอื่น ๆ มาทำลายล้างเพื่อแก่งแย่งปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ด้วยกันเอง จึงเกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ตนเองอยู่รอดในสังคม เมื่อสิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากขึ้น ผลกระทบก็ย้อนกลับมาทำลายตัวมนุษย์เอง เช่น เกิดการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของโลก เกิดสภาวะเรือนกระจก ภาวะโลกร้อน ตลอดจนเกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินถล่ม หมอกควัน น้ำเน่าเสีย ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลโดยตรงและทางอ้อม และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย เกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 โดยนโยบายการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเข้ามาใช้ในประเทศไทย เพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้ประชาชนตื่นตัวในการทำไร่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวเช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ จึงเกิดการทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อหาพื้นที่ในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวตามนโยบายรัฐบาล มีการใช้ปุ๋ยเคมี ใช้ยาปราบศัตรูพืช เกิดโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก แต่ภาครัฐยังขาดการควบคุมอย่างเป็นระบบและชัดเจน จึงทำให้เกิดผลกระทบมาจนถึงปัจจุบัน เช่น ป่าไม้ถูกทำลาย ดินเสื่อมคุณภาพ น้ำเน่าเสีย เกิดสารเคมีสะสมในแหล่งน้ำและดิน เกิดมลพิษ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อม ต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศโดยรวม

ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เป็นต้นเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่เร่งให้เกิดปัญหาตามมามากขึ้นไปอีก มนุษย์เริ่มรู้จักทำเกษตรกรรม เมื่อประมาณหนึ่งหมื่นปีมาแล้วนั่นเอง ที่เรียกว่า ยุคปฏิวัติเกษตรกรรม ซึ่งก็ยังคงสามารถอยู่กลมกลืนไปกับธรรมชาติไม่ได้สร้างปัญหาให้แก่สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ หรือแก่สิ่งแวดล้อมจนทำให้สมดุลธรรมชาติเสียไปแต่ประการใด ครั้นมาถึง ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ที่มีการเร่งผลิตสินค้าบริโภคและอุปโภค เพื่อการค้าขาย เพื่อความมั่งคั่ง และสนองความต้องการอันมีอยู่อย่างไม่จำกัดของมนุษย์

ในยุคอุตสาหกรรม ทำให้มีการรุกรานสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมากมาย ทรัพยากรชนิดที่เกิดใหม่ได้ ก็โตไม่ทันใช้ หรืออาจสูญพันธุ์ไปเลยก็มี เช่น พืช พันธุ์ไม้ และสัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนพวกทรัพยากรที่เกิดใหม่ไม่ได้ (Non-renewable) เช่น น้ำมันดิบ แร่ธาตุ ต่าง ๆ ก็ค่อย ๆ หดสิ้นไปจากโลก ในช่วงชีวิตของเราก็มีตัวอย่างให้เห็นหลายกรณี เช่น การส่งแร่ดีบุก ไม้สัก ออกไปขายยังต่างประเทศเพื่อนำเงินตรามาพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันสมัยก็มีความพยายามส่งออกให้ได้ปริมาณเพิ่มมากขึ้น ๆ ในแต่ละปีต่อเนื่องกันไป จนในวันหนึ่งทรัพยากรดังกล่าว หรืออีกหลายอย่างที่เราใช้อยู่ ก็ร่อยหรอหมดไป

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือการนำเทคโนโลยีที่มนุษย์พยายามคิดค้นพัฒนาขึ้นมาใช้ก็เป็นตัวเร่งให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ทำลายไปมากเร็วขึ้นและยังก่อให้เกิดมลพิษตามมาไม่มากนักน้อย ตัวอย่างเช่น คนในสมัยโบราณมีความสามารถที่จะถางป่าได้วันละอาจไม่ถึงหนึ่งไร่เท่านั้น ครั้นเมื่อมีรถแทรกเตอร์เครื่องผ่อนแรงและเลื่อยยนต์ช่วย ก็จะสามารถกระทำได้รวดเร็วขึ้นหลายสิบเท่า หรือการจับปลาในสมัยก่อน ๆ อาจจับได้วันละไม่มากนัก แต่เมื่อมีการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีมาช่วย ปลาก็แทบจะไม่เหลือแล้ว กรณีปลาก็เป็นตัวอย่างหนึ่งที่มีโอกาสจะสูญพันธุ์ไปได้มาก

ถึงแม้จะมีการนำเทคโนโลยีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมาช่วยในการเพิ่มผลผลิต ก็จะไปมีผลกระทบกับการทำลายพื้นที่ป่าชายเลน และทำให้เกิดน้ำเสีย ดินเสียขึ้น บางครั้งจึงอาจไม่คุ้มค่ากับผลเสียที่ส่วนรวมได้รับ การผลิตน้ำตาลทรายเพื่อส่งเป็นสินค้าออกให้ได้มากขึ้น ๆ ตามความเติบโตหรือความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่ง เพราะต้องเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกอ้อยให้มากขึ้น ก็จะไปรุกพื้นที่ป่าทำเป็นไร้อ้อย และจำเป็นจะต้องมีโรงงานทำน้ำตาลทราย หลาย ๆ โรงตั้งบนฝั่งแม่น้ำ ก็จะทำให้เกิดเขม่า และฝุ่นละอองในอากาศ เป็นมลภาวะมากขึ้น แม่น้ำหรือแหล่งน้ำที่เคยสามารถปรับสมดุลจากการทิ้งระบายของเสียของโรงงานที่มีอยู่เพียงหนึ่งโรงได้ ก็จะไม่สามารถทนทานได้อีกต่อไป เกิดเป็นมลภาวะทั้งทางอากาศและน้ำเน่าเสียขึ้น

จึงอาจกล่าวได้ว่า ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนั้น ส่งเสริมให้มนุษย์เป็นนักบริโภคนิยมหรือวัตถุนิยมมากขึ้น จะเห็นได้ชัดเจนว่า ประชากรในประเทศที่เจริญหรือพัฒนาแล้ว(อาจเป็นความเจริญทางวัตถุเท่านั้น)จะมีความต้องการใช้พลังงานต่อคนต่อวันมากกว่าประชากรในประเทศที่ด้อยพัฒนามากกว่า รวมทั้งความต้องการบริโภค หรือใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ของคนในประเทศที่เรียกว่าเจริญแล้ว ก็จะมีมากกว่าคนในประเทศอื่น ๆ เมื่อมีความต้องการใช้

พลังงาน (ที่สำคัญคือ พลังงานไฟฟ้า) มากขึ้น ก็จำเป็นต้องสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้ามากขึ้น ผลเสียที่ตามมาก็คือ ถ่านหิน หรือแก๊ส ที่จะขุดนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า ก็จะหมดไป รวมทั้งทำให้มีมลภาวะเกิดมากขึ้น ดังตัวอย่างกรณีที่เกิดขึ้นแล้วว่า อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง ดังนั้น ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจึงถือเป็นตัวเร่งให้เกิดการใช้หรือทำลายทรัพยากรให้หมดสิ้นไปเร็วขึ้นและก่อให้เกิดมลภาวะทั้งหลายตามมา

กรณีปรากฏการณ์ภาวะเรือนกระจก (Greenhouse effect) และปรากฏการณ์ชั้นโอโซนถูกทำลาย (Ozone depletion) ที่ชาวโลกเราประสบอยู่ในปัจจุบัน ก็เป็นเพียงบางตัวอย่างของมลภาวะเท่านั้นที่เกิดขึ้นจากต้นเหตุสองประการคือ การเพิ่มของจำนวนประชากรโลก และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เกินพอดี ถือเป็นผลกระทกระทำของมนุษย์ ดังได้กล่าวมาและอยู่ที่ปลายเหตุแล้ว การแก้ไขปัญหามลภาวะ น้ำเสีย ดินเสีย หรืออากาศเสีย จึงเป็นเพียงการซ่อมแซมบูรณะระบบนิเวศได้อย่างชั่วคราวเท่านั้น มนุษย์จึงควรพัฒนาและปรับปรุงตัวเองให้สามารถอยู่อาศัยกลมกลืนไปกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อย่างฉับเพื่อร่วมโลกมากกว่าที่จะคิดว่า มนุษย์เราเก่งกว่าใคร จะต้องอยู่อย่างเป็นนาย ได้เปรียบหรือเอาเปรียบธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ให้ได้ จึงจะเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนกว่าที่เคยเป็นมา ในขณะนี้เป็นที่แน่ชัดมากขึ้นแล้วว่า ย่อมจะเป็นไปไม่ได้แน่ ที่ระบบโลก ที่เราอาศัยอยู่นี้ จะสามารถรองรับประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ๆ แบบไม่จำกัดจำนวน หรือรองรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตหรืออำนวยความสะดวกสบาย (เพื่อความเจริญก้าวหน้า) แบบไม่จำกัด ที่อาจเรียกว่า เจริญเติบโตแบบไม่จำกัด (Infinite growth) ได้อีกต่อ ๆ ไปแล้ว เพราะโลกที่เราอาศัยอยู่นี้ เป็นระบบจำกัด (Finite world) การควบคุมหรือชะลอจำนวนประชากรไม่ให้มีจำนวนมากจนเกินไป และการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ให้เจริญงอกงามครบสมบูรณ์ทุกด้านโดยเฉพาะด้านจิตใจให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพดี ที่รู้จักจำกัดความต้องการของตนเอง จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ที่ต้องทำก่อนให้จงได้ ปัญหาทั้งหลายจะเบาบางลง

ข้าพเจ้าเองได้ศึกษาบทความของหนังสือ โลกไร้อนความจริงที่ไม่มีใครอยากฟังซึ่งเขียนโดย อัล กอร์ และได้นำข้อมูลบางส่วนมาสนับสนุนแนวความคิดในการทำงานศิลปะและเห็นถึงการพัฒนาทางอุตสาหกรรมของมนุษย์โดยไม่มีการคำนึงถึงมลภาวะที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้นำมาซึ่งความรู้สึกต่อผลงานทางศิลปะ

ปรากฏการณ์เรือนกระจกโดยกิจกรรมของมนุษย์

การผลิต CO^2 จากกิจกรรมทางอุตสาหกรรม (ที่เผาผลาญเชื้อเพลิงฟอสซิล) เพิ่มขึ้นรวมทั้งกิจกรรมของมนุษย์ในการผลิตซีเมนต์และการทำลายป่า ได้ทำให้ CO^2 มีปริมาณความเข้มข้นเพิ่มขึ้น การวัด คาร์บอนไดออกไซด์ที่หอดูดาวโมนาลัวแสดงให้เห็นว่า CO^2 ได้เพิ่มจาก 313 ppm (ส่วนต่อล้านส่วน) ใน พ.ศ.2503 มาเป็น 375 ppm ใน พ.ศ.2548 การสังเกตปริมาณของ CO^2 ในปัจจุบัน พบว่ามีปริมาณเกินจากตัวเลขที่ได้บันทึก CO^2 สูงสุด (~300 ppm) ที่ได้จากข้อมูลแกนน้ำแข็งเนื่องจากมันเป็นก๊าซเรือนกระจก การเพิ่มระดับของ CO^2 ย่อมจะต้องเพิ่มอุณหภูมิเฉลี่ยของโลก โดยอาศัยการศึกษาจากเอกสารทางวิทยาศาสตร์จำนวนมากที่มีอยู่ องค์คณะระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศได้สรุปว่า "การเพิ่มอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เห็นได้ชัดนับแต่ช่วงประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 (ประมาณ พ.ศ. 1950) ว่าเกิดจากการเพิ่มก๊าซเรือนกระจกโดยกิจกรรมของมนุษย์"

นานกว่าเมื่อ 800,000 ปีที่ผ่านมา ข้อมูลแกนน้ำแข็งได้แสดงให้เห็นโดยไม่คลุมเครือได้ว่าคาร์บอนไดออกไซด์ได้ผันแปรจากค่าที่ต่ำถึง 180 ppm มาที่ 270 ppm ในยุคก่อนอุตสาหกรรม นักภูมิอากาศดึกดำบรรพ์ (paleoclimatologists) บางคนให้ความเห็นว่าการแปรผันของคาร์บอนไดออกไซด์เป็นปัจจัยหลักในการควบคุมการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในช่วงเวลาที่ผ่านมา¹

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งสี่ที่เป็นเหตุ และเป็นผลทั้ง 4 ประการดังกล่าว คือ การเพิ่มของประชากร (Population growth) ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economic & Technological advancement) การหมดสิ้นไปของทรัพยากร (Resource depletion) และการเกิดมลภาวะ (Pollution) แล้วจะเห็นได้ว่าล้วนเป็น ปัญหาที่ยาก ซับซ้อนที่ชาวโลกปัจจุบันกำลังประสบอยู่และจะมีผลไปถึงความอยู่รอดปลอดภัยของมนุษยชาติต่อไปด้วยเช่นกัน การที่จะควบคุม จำนวนประชากรให้พอดี การพัฒนาคนในทุก ๆ ประเทศให้มีคุณภาพจะทำได้อย่างไร ก็เป็น ปัญหาที่หนักมากเทคโนโลยีหลายอย่างเมื่อนำมาใช้ คนส่วนหนึ่งได้รับประโยชน์แต่มีคนอื่นส่วนหนึ่งเสียประโยชน์ เช่นนี้จะมีการจัดการอย่างไร เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า เรื่องทั้งหมดนี้ ก็คือเรื่องของ ปัญหาสิ่งแวดล้อม (Environmental problems) นั่นเอง

¹ กอร์, อัล. โลกร้อนความจริงที่ไม่มีใครอยากฟัง, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: มติชน, 2550).

ในสมัยก่อนที่ประชากรของมนุษย์บนโลกยังมีจำนวนเพียงเล็กน้อยนั้น การดำเนินชีวิตของมนุษย์ไม่ได้สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใดแต่ต่อมาเมื่อมนุษย์เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีการพัฒนาวิถีชีวิตด้วยเทคโนโลยีให้มีความเป็นอยู่สุขสบายดี การบุกรุกสภาพสมดุลของธรรมชาติจึงเกิดขึ้นอย่างรุนแรง ปัจจุบันนี้มนุษย์มักจะทำให้ระบบนิเวศในโลกนี้เป็นระบบนิเวศที่ธรรมดา โดยเฉพาะการเกษตรในปัจจุบันได้พยายามลดระดับต่าง ๆ ในห่วงโซ่อาหารให้เหลือน้อยที่สุด โดยการกำจัดพืชและหญ้าหลายชนิดไปเพื่อพืชชนิดเดียว เช่น ข้าว สาลี หรือข้าวโพด ซึ่งทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นแต่ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้ความมั่นคงระบบนิเวศลดน้อยลง หากมีโรคระบาดเกิดขึ้น โอกาสที่ระบบนิเวศจะถูกทำลายก็จะมีมาก

นอกจากนั้นบริเวณการเกษตรทั่วโลกก็นับเป็นบริเวณที่ระบบนิเวศถูกทำลายมากที่สุดนี้เพราะมีการใช้ยากำจัดศัตรูพืชกันอย่างแพร่หลาย สารพิษที่เกิดจากการเกษตรและอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะสามารถถ่ายทอดไปยังสิ่งมีชีวิตระดับสูง ๆ ได้ตามห่วงโซ่อาหาร จึงมักสะสมอยู่ในสิ่งมีชีวิตในปริมาณที่เข้มข้นกว่าที่มีในสิ่งแวดล้อมเสมอ ดังตัวอย่างของการใช้ DDT เมื่อมีการใช้ยากำจัดศัตรูพืชในบริเวณที่หนึ่ง DDT ซึ่งเป็นส่วนผสมของยากำจัดศัตรูพืชนั้น จะตกค้างอยู่ในดินถูกชะล้างลงในแม่น้ำและสะสมอยู่ในแพลงค์ตอน เมื่อสัตว์น้ำชนิดอื่น เช่น ปลา มากินแพลงค์ตอน DDT ก็จะไปสะสมในตัวปลาเป็นปริมาณมากกว่าที่อยู่ในแพลงค์ตอนและเมื่อนกซึ่งกินปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ เข้าไป ก็จะสะสมไว้ในปริมาณสูง เมื่อสัตว์อื่นมากินนกก็ยิ่งจะทำให้การสะสม DDT ในตัวมันสูงมากขึ้นไปอีก ถ้า DDT สูงขึ้นถึงขีดอันตรายก็จะทำให้สัตว์ตายได้หรือไม่ก็ผิดปกติ DDT ส่วนใหญ่จะสะสมในเนื้อเยื่อไขมันและขัดขวางการเกาะตัวของ แคลเซียมที่เปลือกไข่ทำให้ไข่บางแตกง่ายและไม่สามารถฟักออกเป็นตัวได้มีรายงานว่าในประเทศสวีเดนและในประเทศญี่ปุ่นมีนกบางชนิดสูญพันธุ์ไปแล้ว เนื่องจากผลกระทบสะสมตัวของ DDT

การพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ นั้นจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศ มิฉะนั้นก็อาจจะเกิดผลเสียหายร้ายแรง ทั้งต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคมและความเป็นอยู่ของมนุษย์เอง ตัวอย่าง เช่น การสร้างเขื่อนทำให้เกิดบริเวณน้ำขังจำนวนมากอาจทำให้เกิดการระบาดของโรคเนื่องจากพาหะของโรคนั้นสามารถเติบโตได้ดีในบริเวณน้ำนิ่งปัจจุบันปะการังได้ถูกทำลาย เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยว วิธีการที่จะดำเนินการฟื้นฟูวิธีการหนึ่ง โดยการสร้างปะการังเทียม โดยนำยางรถยนต์ไปไว้ใต้ทะเลให้ปะการังอาศัยเกาะอยู่ เพื่อให้มีส่วนร่วมปรับระบบนิเวศในท้องทะเล

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ที่ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้า ได้ส่งผลต่อการทำงานศิลปะ การค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์ ปัญหาความหนาแน่นของประชากรและขยายตัวของชุมชนเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผล กระทบต่อชุมชนเมือง โดยเฉพาะความหนาแน่นและการขยายตัวของชุมชนที่ไม่ได้มีการวางแผนรองรับ ปัญหานี้เกิดจากอัตราการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว ซึ่งสืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้น ของแหล่งงานอันได้แก่บริเวณพื้นที่อุตสาหกรรมจะมีการอพยพย้ายถิ่นของประชากรจำนวนมาก เข้ามายังพื้นที่ดังกล่าวอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความหนาแน่นของประชากร ระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการไม่พอเพียงต่อความต้องการ และเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ขึ้น ขณะเดียวกัน การขยายตัวของชุมชนที่ไม่เป็นระเบียบ ทำให้เกิดการใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ และนำมาซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมในที่สุด

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าได้อาศัยแนวคิดดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานโดยนำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่เกิดขึ้นจากผลพวงของความก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีโดยผ่านรูปสัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมคอนกรีตซึ่งรวมตัวกันอยู่อย่างหนาแน่นในพื้นที่หนึ่ง การทับซ้อนของรูปทรงสี่เหลี่ยม การได้เห็นและรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยตัวเอง ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความตระหนักถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันก็ต้องการสะท้อนสภาพการณ์ในปัจจุบันของสังคม เพื่อทำให้เกิดการตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนี้โดยผ่านภาพผลงานศิลปะที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ขึ้น ภาพของแท่งคอนกรีตที่กระจายตัวกันอยู่ในพื้นที่ว่างสี่เหลี่ยมเหล่านี้จึงแสดงให้เห็นการปรากฏซ้ำของโครงสร้าง ความหนาแน่น และสภาวะของวัตถุที่กำลังก่อตัวขึ้นใหม่ในพื้นที่อันเดียวกันนี้

บทที่ 3

วิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์ของศิลปินที่เกี่ยวข้องกับศิลปินพันธ์

3.1 ทักษะเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

ความคิดในการสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันและโลกอนาคต เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถพิเศษของมนุษย์ที่ใช้จินตนาการ เพื่อการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ รวมถึงกระบวนการ การแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษย

3.2 ประสบการณ์

ประสบการณ์เป็นช่วงเวลาที่มีสัมพันธ์กับการมีชีวิตอยู่และกลายเป็นการเก็บเกี่ยวความรู้ความเข้าใจร่วมไปถึงการบันทึกจดจำกับสิ่งที่เกิดขึ้นและผ่านเข้ามาในชีวิต ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ จะถูกสรุปและเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ในรูปแบบของความทรงจำ ทั้งนี้ การรับรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากการผสมผสานระหว่างประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจะเกิดขึ้นได้ หากภาพในประสบการณ์ใหม่ผสมผสานสอดคล้องกับประสบการณ์เดิม

ข้าพเจ้าเติบโตและใช้ชีวิตพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ที่บ้านที่ต่างจังหวัดทำให้เกิดความเคยชินกับสภาพแวดล้อมที่มีธรรมชาติอยู่รอบกายการที่ได้เข้ามาศึกษาต่อในเมืองจึงทำให้เกิดความรู้สึกต่อต้านภายในจิตใจ แต่ด้วยการที่เราต้องใช้ชีวิตการศึกษาทำให้อยู่ในสภาวะจำยอม เกิดการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสังคมรอบกาย แต่ภายในจิตใจกลับตระหนักรู้ถึงอนาคตที่จะเกิดขึ้นต่อไปในสังคมหากประชากรมนุษย์ยังเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ พวกเราจะทำอย่างไรกันต่อไปจึงเกิดเป็นรูปแบบประสบการณ์ทางศิลปะ

3.3 ความบันดาลใจ

ความบันดาลใจคือต้นแบบของสิ่งที่เป็นงานสร้างสรรค์ ความบันดาลใจเป็นจุดเริ่มต้นไปสู่จินตนาการและขยายไปสู่การสร้างสรรค์การแสดงออกทางศิลปะเน้นรูปแบบเป็นนามธรรม การสร้างสรรค์จะไม่คำนึงถึงรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เป็นจริงตามธรรมชาติซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดง ออกทางด้านจิตใจ ของมนุษย์กับธรรมชาติแวดล้อมโดยไม่มีการพรรณนาเรื่องราวที่แสดงออกตามความเป็นจริง ในรูปแบบ 2 มิติ หรือ 3 มิติ

ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากการเจริญเติบโตของอาคารบ้านเรือน เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของประชากรในสังคม ทำให้เกิดการตระหนักในการทำงานศิลปะโดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงของการเจริญในสังคมเมือง นำมาแสดงออกทางจินตนาการในรูปแบบผลงานศิลปะ

3.4 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ที่จะกล่าวในที่นี้ได้แก่ ทฤษฎีของวัลลัส (Wallas) ทฤษฎีของเทย์เลอร์ (Taylor) และ ทฤษฎีของซิกมุนด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ดังนี้

3.4.1 ทฤษฎีของวัลลัส (Wallas)²
 เน้นว่าการจะเกิดความคิดสร้างสรรค์นั้นจะต้องใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา โดยมีขั้นตอนการเกิด 4 ขั้นตอนดังนี้

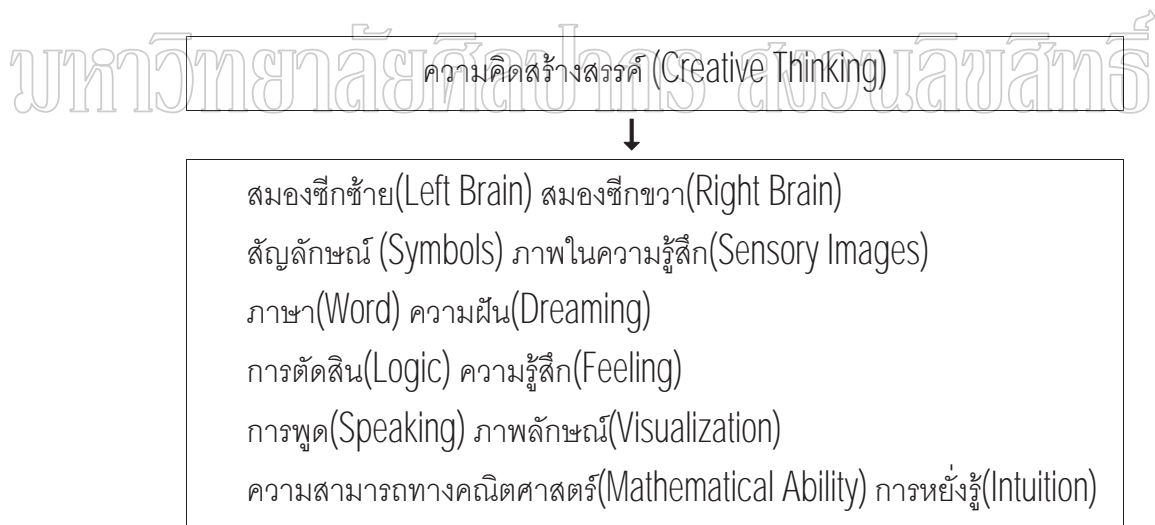
- ขั้นที่ 1 การเตรียมตัว (Preparation) และการรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 2 การครุ่นคิด (Incubation) เช่นเดียวกับระยะฟักไข่ ซึ่งอาจจะฟักเป็นตัวหรือไม่ก็ได้
- ขั้นที่ 3 การเกิดประกายความคิด (Illumination or Insight) เป็นระยะที่คิดคำตอบได้ทันที โดยอาจดูเหมือนว่าไม่ได้คิด
- ขั้นที่ 4 การพิสูจน์ (Verification) และการทดสอบแนวคิดในการทดลองซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ผลและเป็นข้อสรุปที่เป็นกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

² สกนธ์ ภูงามดี, จิตรกรรมสร้างสรรค์ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วาดศิลป์ จำกัด, 2545), 136.

แผนภาพที่ 1 แสดงแผนการแสดงขั้นตอนการเกิดความคิดสร้างสรรค์

ทั้งนี้การเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่ต้องใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา นั้นเป็นดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงการใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาเพื่อความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีของวัลลัส (Wallas) นั้นข้าพเจ้าได้นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ในเรื่องของการเก็บข้อมูล ประมวลผลทางความคิดในรูปแบบงานศิลปะ ทำให้เกิดรูปแบบความคิดที่มีแบบแผนในการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละครั้ง เพื่อให้บรรลุในจุดมุ่งหมายที่วางไว้

3.4.2 ทฤษฎีของเทย์เลอร์ (Taylor)³

เห็นว่าผลงานของความคิดสร้างสรรค์นั้นไม่จำเป็น จะต้องเป็นขั้นสูงสุด และไม่จำเป็นจะต้องค้นคว้าสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ โดยที่ไม่มีผู้ใดคิดมาก่อน หรือไม่จำเป็นต้องสร้างทฤษฎี ที่ใช้ความคิดด้านนามธรรมอย่างสูง แต่ความคิดสร้างสรรค์ของคนเรานั้น อาจจะเป็นขั้นใดขั้นหนึ่งดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นต้นสุด หรือเป็นสิ่งธรรมดาสามัญ อันหมายถึง เป็นพฤติกรรมหรือการแสดงออกของตนอย่างมีอิสระ โดยไม่จำเป็นจะต้องอาศัยความคิดริเริ่มและทักษะอย่างใด อาจเป็นเพียงการแสดงออกอย่างอิสระเท่านั้น

ขั้นที่ 2 เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีการทดลองสร้างผลงานที่ใช้ทักษะเฉพาะทาง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ เช่น การสร้างอุปกรณ์ทำสวนเพื่อใช้ในงานบ้าน จากวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 เป็นความคิดสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นว่าผู้สร้างสรรค์ได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ใหม่ของตน ซึ่งไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร

ขั้นที่ 4 เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่ซ้ำแบบใครและแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่แตกต่างไปจากผู้อื่น

ขั้นที่ 5 เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถนำสิ่งที่คิดไว้แล้วนำมาประยุกต์ปรับปรุงให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นสูงสุดที่แสดงถึงความสามารถในการคิด เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด เช่นการสร้างทฤษฎีหรือหลักการใหม่ เป็นต้น

3.4.3 ทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)⁴

กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เริ่มจาก ความขัดแย้งซึ่งแสดงออกโดยพลังจิตใต้สำนึกและขณะที่ความขัดแย้งขึ้นนั้นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดอิสระเกิดขึ้นมากมายแต่ในคนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่มีสิ่งนี้

³ เรื่องเดียวกัน.

⁴ เรื่องเดียวกัน.

3.5 อิทธิพลที่ศิลปินได้รับจากสภาพแวดล้อม

ศิลปะสะท้อนวิถีชีวิตทางสังคมบทบาทของศิลปะจึงต้องเกิดและมีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอบนความเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อกระตุ้นเตือนสังคมให้เกิดความกระตือรือร้น ที่จะผลักดันการแห่งความพิกลพิการในสังคมให้หมดไป ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะชี้้นำให้คนในสังคมได้ตระหนักค้นพบสิ่งที่ดีกว่าศิลปะจะมีคุณค่าหรือไม่จึงอยู่ที่บทบาทของศิลปินและตัวผลงานว่าทำหน้าที่เป็นโครงสร้างหรือสถาปนิกของสังคมที่ควรสมมุติแบบในอนาคตได้เพียงใด

3.6 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิทางศิลปะ

การศึกษาศิลปะของข้าพเจ้านั้นได้มีการสร้างสรรค์ผลงานไปก่อนที่จะจำแนกแยก แยะว่า ตัวผลงานศิลปะของข้าพเจ้านั้นมีรูปแบบคล้ายคลึงกับลัทธิทางศิลปะแบบใด เพื่อการศึกษาที่จะนำมาพัฒนาและสนับสนุนรูปแบบงานและแนวความคิด ซึ่งข้าพเจ้าได้สนใจลัทธิทางศิลปะอยู่ 2 แนวทางก็คือ

3.6.1 ลัทธิคิวบิสม์ (Cubism)⁵

มุ่งเน้นถึงเรื่องโครงสร้างสรรพสิ่งทั้งหลาย อารมณ์ การแสดงออกนั้นต้องการกลั่นกรองพิจารณาเสียก่อน ลัทธิคิวบิสม์ มีความเชื่อว่าสัจธรรมของสรรพสิ่งนั้น คือโครงสร้าง ปริมาตร รูปทรง ไม่ใช่การสลัดสีสวย ๆ สิ่งที่จะต้องพิจารณารดับแรกก่อนลงมือสร้างสรรค์ คือ รูปทรง พื้นแบนราบง่าย ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นด้วยเส้นเรขาคณิตรูปทรงต่าง ๆ จะถูกทำให้แข็งแรงแน่นเต็มไป ด้วยปริมาตรแง่มุมที่ยื่นออกมา หรือขอบเขตของรูปทรงจะถูกเน้นให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

⁵ กำจร สุนพงษ์ศรี, ศิลปสมัยใหม่ (กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2528), 26.

ภาพที่ 3
Pablo Picasso
Les Femmes d'Alger (O Version O K), 1911
oil on canvas
91x71cm

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

Pablo Picasso

Pablo Picasso ได้วาดภาพสีน้ำมันชื่อผลงาน *สตรีทั้งห้าแห่งเมืองอวิญอง* (Les Femmes d'Alger) ขึ้นในปี ค.ศ. 1911 จิตรกรรมชิ้นนี้มีผลมหาศาลต่อวงการศิลปะสมัยใหม่ ศิลปินในยุคนั้นพากันเดินเข้าไปชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อพิจารณาสิ่งที่เมื่อก่อนเขาไม่ได้ถือว่าเป็นศิลปะ เสียด้วยซ้ำ นั่นคือศิลปะแอฟริกันและอนารยชนจากหลายประเทศซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญของ Picasso สำหรับเค้าศิลปะแอฟริกันเป็นก้าวแรกของเขาที่ก้าวอย่างออกจากวิธีการวาดภาพแบบ Paul Cézanne ซึ่งยังคงมีการกำหนดเงื่อนไขจากการแทนค่าสิ่งที่เป็นจริงและจะอธิบายความเป็นไปของวัตถุสิ่งของตามสภาพแวดล้อมของมันเป็นก้าวที่นำไปสู่จิตรกรรมซึ่งการกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ลงบนผืนผ้าใบขึ้นอยู่กับผิวหน้าและรูปแบบที่จะสร้างมันขึ้นมา มากกว่าการเรียบเรียงจากธรรมชาติภายนอกที่ตามองเห็น⁶

⁶ จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* (กรุงเทพฯ : ด้านสุทธากา
รพิมพ์, 2545), 174.

3.6.2 ลัทธิแอ็บสเตรกต์ (Abstract)

มีหลักการแสดงออกกว้าง ๆ อยู่ 2 แนว คือ

1. ตัดทอนสิ่งต่าง ๆ ซึ่งปรากฏอยู่ตามธรรมชาติให้มีรูปทรงที่เรียบง่าย หรือเหลือแต่แก่นแท้
2. สร้างรูปทรงที่ไม่ต้องการเสนอเรื่องราวใดเป็นพื้นฐาน ดังเช่น นำรูปทรงต่าง ๆ ทางเรขาคณิต เช่นสี่เหลี่ยม วงกลม มาใช้ในการสร้างงาน และไม่ได้มีจุดมุ่งหมายแสดงให้เห็นรูปทรงที่มีอยู่ตามธรรมชาติและไม่มีกานำเสนอเรื่องราวให้ดูรู้เรื่อง

ภาพที่ 4

Fernand Leger

Composition with Aloes No.4

oil on canvas

44x57 ni

Fernand Leger

งานของ Fernand Leger เป็นงานจิตรกรรมที่เป็นการตัดทอนในลักษณะ Simplify รูปทรงของ *ต้นว่านหางจระเข้* หมายเลข 4 (Composition with Aloes No.4) จึงถือว่าเป็นงานนามธรรม ถึงแม้ว่างานจิตรกรรมชิ้นนี้จะมีแนวความคิดและการแสดงออกที่แตกต่างจากงานชิ้นอื่น ผู้ชมอาจจะนึกไปถึงรูปร่างตามธรรมชาติที่เขาเคยเห็นต้นว่านหางจระเข้เมื่อมองผลงานของ Leger

ในขณะที่ไม่สามารถหาจุดอ้างอิงใด ๆ จากประสบการณ์การรู้จักธรรมชาติเมื่อมองภาพ เมื่อเป็นเช่นนี้จิตรกรรมชิ้นนี้จึงอยู่ในข่ายของคำว่า งานศิลปะประเภทไร้รูปธรรม (Non-Objective) ได้ถูกมองว่าเป็นคำที่ใช้แทนสภาวะนามธรรม ซึ่งเกิดจากการตัดทอน (Abstraction) จนถึงที่สุดได้เช่นกันตามความเหมาะสม⁷

จากการที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความเจริญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะที่ได้นำเอารูปทรงของตึก อาคารสูงทั้งหลายในเมือง มาแทนค่าด้วยรูปสัญลักษณ์สีเหลี่ยมที่มีการทับซ้อนกันจนเกิดมิติที่หลากหลาย แต่กระนั้นการทำงานด้วยตนเองก็ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านรูปแบบมากนัก ข้าพเจ้าจึงได้ศึกษารูปแบบทางศิลปะ หลักทางทฤษฎีการสร้างสรรคจากตำราทางวิชาการ ตัวผลงานและแนวทางการทำงานของศิลปินที่มีทั้งที่รูปแบบผลงานที่ให้แรงบันดาลใจในการพัฒนารูปแบบผลงานศิลปะ และมีทั้งที่ให้การสนับสนุนแนวความคิดในการทำงาน

ศิลปินทั้งสามคนที่ข้าพเจ้านำมาศึกษาวิเคราะห์ผลงานและแนวความคิดได้แก่ Won Ju Lim ศิลปินหญิงชาวเกาหลีที่ให้ความสนใจในรูปทรงสีเหลี่ยมที่มีการทับซ้อนเพื่อให้เกิดมิติที่มีความแตกต่าง Rachel Whiteread ประติมากรหญิงชาวอังกฤษที่มีความสนใจเกี่ยวกับด้านลบของตัววัตถุที่นำมาทำงานประติมากรรม Sean Caulfield ศิลปินภาพพิมพ์ชาวแคนาดาที่ยึดแบบการทำงานภาพพิมพ์แบบดั้งเดิมเพื่อนำมาสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยที่ตัวศิลปินทั้งสามคนพยายามที่จะหลุดพ้นจากศิลปะในรูปแบบเดิม ๆ ที่เป็นอยู่ แต่ความเป็นจริงแล้วก็ไม่อาจละทิ้งสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยศิลปินได้สะท้อนความรู้สึกภายในออกมาผสมผสานกับแบบอย่างที่มาจกสภาพแวดล้อมจริง โดยมีการตัดทอนเพิ่มเติมการกลั่นกรองรูปทรง ตามจินตนาการ รูปแบบ เทคนิค วิธีการ

ความฝันและจินตนาการ คือ ต้นตอของสิ่งที่ศิลปินได้สร้างสรรค์การนำรูปแบบมาจากสภาวะแวดล้อมจากสังคมเมืองในยุคปัจจุบันและความรู้สึกภาพที่ศิลปินได้มาจากความทรงจำนำมาดัดแปลงเพิ่มเติม ขยายส่วนต่าง ๆ ของรูปทรงขึ้นมาใหม่ โดยมีเค้าโครงเดิมบาง แสดงรูปทรง พื้นผิว จังหวะ และความกลมกลืนตามความรู้สึกนึกคิดตามจินตนาการของการสร้างสรรค์

⁷ จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* (กรุงเทพฯ : ด้านสุทธากการพิมพ์, 2545), 410.

ที่ตัวศิลปินสามารถรับรู้ผ่านทางมุมมองเห็นถึงรูปทรงเรขาคณิตและรูปทรงธรรมชาติ ผ่านรูปแบบที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว

การค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์ "เฉพาะ" ที่ลึกเข้าไปถึงการแสดง "ตัวตน" ของศิลปินออกมาให้เห็นประจักษ์แจ้งนั้น ในยุคปัจจุบันมิใช่เป็นเพียงการค้นพบแบบอย่าง (style) ที่แสดง "อัตลักษณ์" หรือ "ปัจเจกลักษณ์" ที่มีความเป็นต้นแบบเหมือนกับในยุคของโมเดิร์นนิสม์เท่านั้น เพราะแบบอย่างเป็นเพียงผิวภายนอกที่ตั้งแต่ยุคโพสทโมเดิร์นนิสม์เป็นต้นมาไม่ยึดถือเป็นคุณค่าสำคัญต่อไปอีกแล้ว ทั้งยังหยาบยุ่มกันใช้ได้หรือเอามาล้อเลียนเสียดสีระหว่างศิลปินด้วยกันเอง สิ่งที่สำคัญคือแบบอย่างจะถูกแปรเปลี่ยนไปตาม "แนวคิด" และ "จุดมุ่งหมาย" ในการสร้างสรรค์⁸

จากบทความของ อธิธิพล ตั้งโฉลก ที่กล่าวอ้างนั้นข้าพเจ้าได้นำมากล่าวอ้างถึง การศึกษาวิเคราะห์เพื่อค้นหาการแสดงตัวตนของศิลปิน นำมาเป็นแบบอย่างทั้งทางด้านรูปแบบทางศิลปะและรูปแบบทางความคิด มาแปรเปลี่ยน พัฒนาสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

ส่วนแนวความคิด เทคนิค และกระบวนการที่ศิลปินทั้งสามคนได้นำเสนอเป็น สิ่งจำเป็นและช่วยสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินให้มีความสมบูรณ์ ให้ตรงกับเจตนาที่ศิลปินต้องการที่จะถ่ายทอดแนวคิดเนื้อหาเรื่องราวสาระผลงานนั้น ๆ ข้อมูลของโครงสร้างอาคาร ความเจริญเติบโตของเมืองการแปรเปลี่ยนที่ไม่มีจุดสิ้นสุด การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาวะการณ์ปัจจุบันเป็นแรงบันดาลใจเริ่มต้นที่ทำให้ตัวศิลปินทั้งสามเกิดความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

⁸ อธิธิพล ตั้งโฉลก, แนวทางการสอนจิตรกรรมชั้นสูง (กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง, 2550), 165.

3.7 อิทธิพลของศิลปินกับการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า

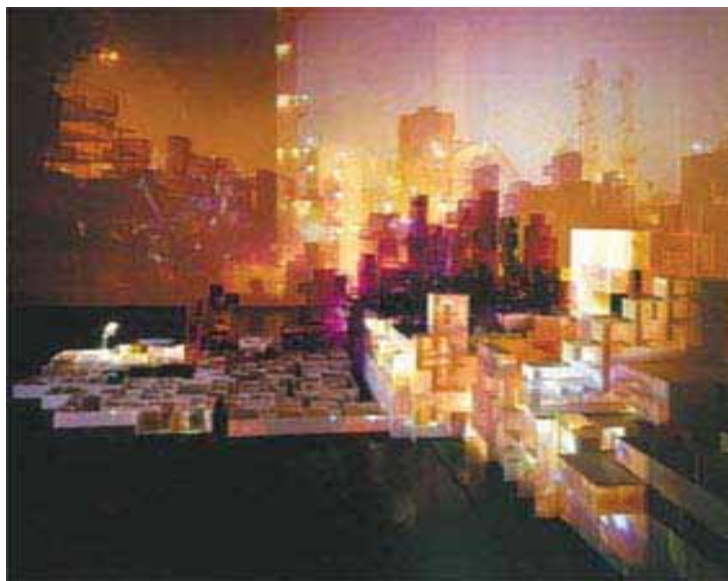
3.7.1 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Won Ju Lim

Won Ju Lim มีความสนใจเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมที่มีแรงบันดาลใจจากความสัมพันธ์ และรับรู้กับระบบของการดำเนินชีวิตในสภาพความเป็นอยู่ในระบบของความเป็นเมืองที่มีการดำรงชีวิต มีการแข่งขันที่สูงพอ ๆ กับแรงบริโภคนิยมของคนในสังคมนั้น ๆ ระบบของการใช้ชีวิตในเมืองซึ่งมีความแตกต่าง แตกต่างจากชนบทที่มีความอิสระเสรี ความเป็นอยู่ที่มีความเรียบง่าย มีวิถีชีวิตที่มีความพอเพียงตามวิถีของคนเอเชียตะวันออก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกระตุ้นความคิดความรู้อันแตกต่างในตัวศิลปิน

ภาพที่ 5
 Won Ju Lim
Blue 1 (35work), 2003
 installation

จากการที่ได้เข้ามาใช้ชีวิตในเมืองใหญ่ ๆ และได้สัมผัสกับสภาพความเจริญเติบโตของเมืองในยุคปัจจุบัน แสงไฟที่ส่องประกายในยามค่ำคืนในเมืองต่าง ๆ มีใครบางใหม่ที่พอจะรู้ว่าจุดสิ้นสุดของการผลิตมันอยู่ที่ใด คงไม่มีใครเคยได้คิดเพราะทุกสิ่งในชีวิตยุคปัจจุบันนี้มันก็เป็นเพียงภาพมายาที่ฉายกลับไปกลับมา มีเพียงตัวละครอย่างเรา ๆ เท่านั้นที่ถูกปรับเปลี่ยนออกไปจากโลกใบกลม ๆ

ภาพที่ 6

Won Ju Lim

Elysian Field, 2001

installation

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การทับซ้อนของแผ่นอะคริลิครูปทรงสี่เหลี่ยม หลากหลายรูปแบบแสดงถึงการทับซ้อนเหลื่อมล้ำแสงไฟที่ลอดผ่านการทับซ้อนของแผ่นอะคริลิค แสดงให้เห็นมิติของการส่องแสงผ่านแผ่นฟิล์มกรองแสง เน้นความตึงเครียดระหว่างทัศนคติของพื้นที่และการกระทำ เพื่อสะท้อนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างนั้นมีโปรเจกเตอร์ฉายภาพกิจกรรมของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นฉากหลังของรูปทรง ศิลปินพยายามสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่คาบเกี่ยวกับการก่อสร้างที่มาพร้อมกับความเจริญ โดยการใช้วัสดุที่มีการดูดซับ สะท้อนและส่องแสง การผลิตส่วนเกินจนกลายเป็นพื้นที่ที่มีความแปลกประหลาด การซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยม ก่อให้เกิดพื้นที่ซ้ำ ๆ อีกมากมายภายในงาน ซึ่งศิลปินมักใช้แบบจำลองพื้นที่ซ้ำ ๆ บางครั้งหลายร้อยครั้งเพื่อลบล้างกำเนิดอีกครั้งผ่านเกินสัมพันธ์ระหว่างสิ่ง "และการจำลองของสิ่ง" จะทับซ้อน

ภาพที่ 7
Won Ju Lim
Elysian Field, 2001
Installation

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 8
Won Ju Lim
Longing For Wilmington, 2000
installation

ภาพที่ 9

Won Ju Lim

Schlicman ' Troy, 2001

installation

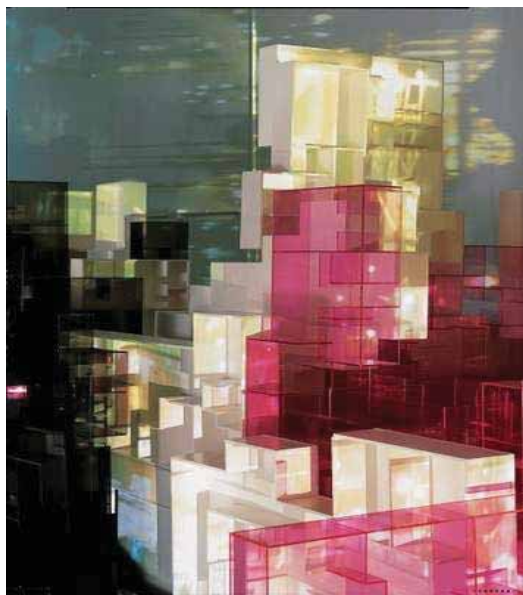
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

งานของ Won Ju Lim ได้ส่งผลต่อแนวทางในการทำงานของข้าพเจ้าทั้งการสนับสนุนในเรื่องของแนวความคิดและการทำงานทางด้านศิลปะและองค์ประกอบในเรื่องของแนวความคิดตัวศิลปินได้นำเอาเรื่องของการเจริญเติบโตของประชากรโลกมาเป็นโจทย์ในการสร้างสรรค์ผลงานโดยศิลปินได้คิดต่อไปว่าหากประชากรโลกมีเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ก็ทำให้เราต้องเพิ่มการผลิตสิ่งของที่จำเป็นต่อดำรงอยู่ของมนุษย์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชากรโลก

รูปทรงที่ศิลปินนำมาใช้ในผลงานเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมทั้งหมดแทนค่าสัญลักษณ์ของอาคารบ้านเรือน การทับซ้อนของรูปทรงที่โปร่งแสงทำให้ผู้ชมเห็นมิติที่มีความแตกต่างของการทับซ้อนของรูปทรง สีโทนเย็นของอาคารมีการตัดกันกับสีโทนร้อนของพื้นหลัง แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งกันระหว่างรูปทรงกับพื้นที่ แสงที่ส่องออกมาจากรูปทรงและภาพพื้นหลังแสดงให้เห็นถึงความไม่หยุดนิ่งของการเจริญเติบโตของสังคมในยุคอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวอยู่ตลอดเวลา

ภาพที่ 10
 Won Ju Lim
Schlicman ' Troy, 2001
 installation

ภาพที่ 11

Won Ju Lim

Schlicman Troy, 2001

installation

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สงวนลิขสิทธิ์

ข้าพเจ้ามีความสนใจแนวทางการนำเสนอผลงานของตัวศิลปิน การทับซ้อนของรูปทรงสี่เหลี่ยมที่สามารถสื่อความหมายถึงการเจริญเติบโตของเมืองเสมือนการเพิ่มจำนวนประชากรที่ไม่มีวันจบสิ้น การนำเสนอผลงานในแบบพาโนรามา แนวความคิดเกี่ยวกับความเจริญของเมืองที่ก่อให้เกิดมลภาวะ การบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร สิ่งต่างเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความมุ่งมั่นในการค้นคว้าและเกิดความมั่นใจในการทำงานศิลปะเกิดการพัฒนารูปแบบการต่อยอดทางความคิด แต่กระนั้นก็ดีความเป็นแรงบันดาลใจนั้นก็ไม่ได้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดการตีกรอบตนเองให้อยู่กับอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินมา

ข้าพเจ้าได้นำรูปแบบการทับซ้อนรูปทรงสี่เหลี่ยมที่ศิลปินนำมาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับตัวผลงานศิลปะของข้าพเจ้า โดยรักษารูปแบบ องค์ประกอบ ทิศนธาตุ ให้อยู่ในกรอบความคิดที่ข้าพเจ้ากำหนด ซึ่งในผลงานของศิลปินจะส่งผลกับรูปแบบของผลงานของข้าพเจ้าในช่วงทำศิลปนิพนธ์เป็นอย่างมาก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

3.7.2 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Rachel Whiteread

Rachel Whiteread เป็นประติมากรหญิงชาวอังกฤษที่ได้รับการขนานนามว่าเป็นศิลปินรุ่นเยาว์ชาวอังกฤษ จากการแสดงผลงานที่น่าสนใจของศิลปินชาวอังกฤษในปี ค.ศ. 1997 จากผลงานของเธอทำให้รู้ว่าเธอน่าจะเป็นคนที่มีการแสดงออกในเรื่องของจิตวิญญาณ มีการตกแต่งภายในตัวห้องของบ้านพักในสมัยพระนางวิกตอเรีย และการสร้างผลงานไปวางโชว์ที่แท่นวาง ณ Trafalgar Square ในกรุงลอนดอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 12

Rachel Whiteread

Untitled (Stairs), 2001

Sculpture

Rachel เกิดที่เมืองลอนดอน แต่ไปเติบโตที่เมือง Essex บริเวณภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นแคว้นที่ค่อนข้างชนบท เมื่อเธออายุ 7 ปี ครอบครัวของเธอก็ได้ย้ายกลับเข้ามาอยู่ในลอนดอนอีกครั้ง เธอเป็นลูกคนที่สามของครอบครัว ซึ่งพี่สาวอีกสองคนนั้นเป็นฝาแฝดกัน

แม่ของ Rachel ชื่อ Pat Whiteread ซึ่งเป็นศิลปิน และเสียชีวิตไปเมื่อปี ค.ศ.2003 ด้วยอายุ 72 ปี ซึ่งในการเสียชีวิตของแม่ได้สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้แก่เธอ ด้วย พ่อของเธอเป็นอาจารย์สอนวิชาภูมิศาสตร์ เขาเสียชีวิตไปเมื่อเธอเรียนอยู่ในโรงเรียนศิลปะ เมื่อปี ค.ศ.1989 เธอได้เรียนเรื่องการวาดภาพในคณะจิตรกรรมและสถาปัตยกรรมของ Brighton Polytechnic ต่อมาได้ศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่ Cyprus College of Art และสุดท้ายเธอได้ศึกษาเกี่ยวกับงานประติมากรรมในลอนดอนที่ Slade School of Art

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 13

Rachel Whiteread

Untitled (Stairs), 2001

Sculpture

ผลงานในช่วงแรกของศิลปินดูเหมือนจะได้รับอิทธิพลจากศิลปินอเมริกัน Bruce Nauman นอกจากนี้ ศิลปินที่น่าจะมีอิทธิพลต่อการสร้างงานของเธอในเวลาต่อมาก็ เช่น Carl Andre, Donald Judd, Eva Hesse, Gordon Matta-Clark เป็นต้น

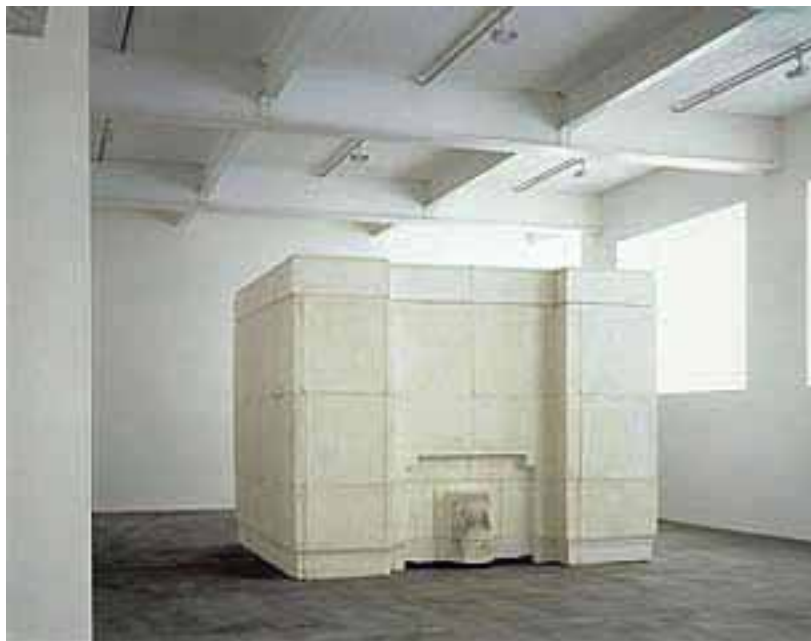
เธอเริ่มแสดงงานศิลปะในปี ค.ศ.1987 หลังจากนั้นก็มีผลงานแสดงเดี่ยวครั้งแรกในปีต่อมา ผลงานในการแสดงงานครั้งแรกของเธอนั้นเป็นประติมากรรมที่หล่อมาจากเฟอร์นิเจอร์และของใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีอัตชีวประวัติของเธอประกอบอยู่ในงานด้วยผลงานในครั้งนั้นอาจนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เห็นความสนใจของเธอ ที่มีต่อความสัมพันธ์กันระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับพื้นที่ว่าง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่บวกและลบ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงอนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 14
Rachel Whiteread
Untitled (Stacks), 1999
Sculpture

จากผลงานชิ้นนี้เราจะได้เห็นถึงความสนใจของศิลปินในการใช้วัสดุในชีวิตประจำวันในการสื่ออารมณ์ ความคิดและความรู้สึก เริ่มขยายขนาดและขอบเขต จากเพียงแค่ที่ว่างรอบ ๆ วัสดุในพื้นที่ว่าง มาเป็นตัวพื้นที่ว่าง (ห้อง) ที่เก็บวัสดุเหล่านี้และต่อมาก็ขยายตัวไปสู่สถาปัตยกรรม

ภาพที่ 15

Rachel Whiteread

Ghost, 1990

Sculpture

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ผลงานที่ทำให้เธอเริ่มเป็นที่รู้จักในวงการศิลปะ คือ *Ghost* ในปี ค.ศ 1990 ซึ่งจัดแสดงที่ The Chisenhale Gallery ลอนดอน ผลงานชิ้นนี้ เป็นประติมากรรมที่หล่อจากพื้นที่ว่างภายในของห้องพักธรรมดา ๆ ห้องหนึ่งทั้งห้อง และสามารถสื่อถึงความรู้สึก และบรรยากาศของความทรงจำจากอดีตด้วยเศษเสี้ยวของวอลเปเปอร์ และคราบเขม่าควันไฟในเตาผิงจากสถานที่จริงที่ฝากติดไว้บนผิวผลงานประติมากรรม อย่างตรงไปตรงมาและมีชั้นเชิง

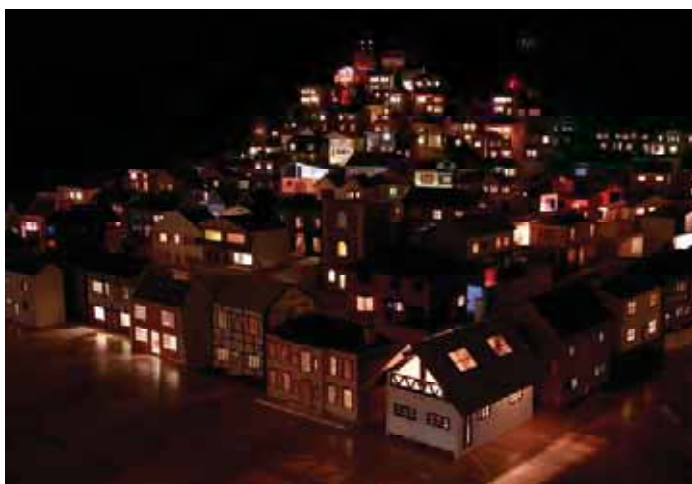
การสร้างงานประติมากรรมจากที่ว่าง (ของพื้นที่จริง ๆ) และการสลับความสำคัญของพื้นที่บวก-ลบ ในงานประติมากรรมในลักษณะนี้ ไม่เคยมีใครคิดทำได้ชัดเจนเท่ากับที่เธอทำได้มาก่อน ผลงานของเธอจึงได้รับการกล่าวขานว่าเป็นงานศิลปะที่มีความโดดเด่นในความแตกต่าง ความเป็นต้นแบบ (Originality) เรียบง่ายและตรงไปตรงมา⁹

⁹ สุรัชย์ เอกพลากร, *Fine Art* (กรุงเทพฯ : อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์, 2553), 15.

ภาพที่ 16
Rachel Whiteread
Place, 2008
Sculpture

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 17
Rachel Whiteread
Place, 2008
Sculpture

ภาพที่ 18
Rachel Whiteread
Embankment, 2005
Sculpture

Embankment เป็นนิทรรศการศิลปะของเธอที่เสนอต่อคณะกรรมการยูนิลีเวอร์ในปี ค.ศ. 2004 ในนิทรรศการประกอบไปด้วยกล่องสีขาวจำนวนมากวางเรียง บางก็ซุ่มจนกลายเป็นภูเขา บางก็เป็นสเต็ปเนินเขา ทับซ้อนกันในลักษณะต่าง ๆ จนบางที่เราเพียงนึกว่าศิลปินต้องการสื่อสารกับคนชมนิทรรศการด้วยประเด็นที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจก็คือ ประเด็นสภาวะโลกร้อนจากการทับซ้อนกันของรูปทรงสี่เหลี่ยมสีขาวที่ดูคล้ายกับสัญลักษณ์ของอาคารบ้านเรือน ความเจริญที่เกินจนกว่าที่มนุษย์จะควบคุม แออัดไม่มีพื้นที่ที่เป็นธรรมชาติ ความจริงแล้วสิ่งต่างที่กล่าวมานี้ล้วนเป็นสิ่งลวงที่ศิลปินสร้างขึ้น

พื้นที่ขนาดใหญ่ที่ศิลปินสร้างขึ้นแทนอุทยาน ความอาลัยอาวรณ์ที่มีต่อมารดาของศิลปินที่ทำงานภายในเรือขนส่งสินค้าที่มีโกดังมากมาย ศิลปินได้จำลองตู้ขนส่งสินค้าจำนวน 14,000 ใบแล้วแทนค่าตู้ขนส่งสินค้าเหล่านั้นด้วยสีขาวผลงานประกอบด้วยกล่องพลาสติกสังเคราะห์สีขาววางกองไว้อยู่ในทางต่าง ๆ บางส่วนมีความสูงเท่ายอดเขา และส่วนที่เหลือก็จะต่ำลงมาตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามกล่องเหล่านี้จะมีความสูงที่มากกว่าความสูงของคน และมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก

ภาพที่ 19

Rachel Whiteread

Embankment, 2005

Sculpture

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

Rachel ในผลงานชุดนี้ได้อ้างอิงไปยัง จุดจบของเหตุการณ์การสูญเสียทั้งสองนี้ คือ การสูญหายของเรือขนาดใหญ่และประชาชน นอกจากนี้เธอได้พูดถึงการตายของแม่เธอ และ ระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุและการเคลื่อนย้าย ซึ่งพอจะเทียบได้กับกล่อง นั้นเอง อย่างไรก็ตามเมื่อไม่นานมานี้ เธอได้เดินทางไปยังทะเลอาร์กติกซึ่งเป็นแรงบันดาลใจของเธอ ถึงแม้ว่านักวิจารณ์จะคัดค้านความคิดนี้ และมองว่า *Embankment* เป็นเพียงพลาสติกสังเคราะห์ สีขาวธรรมดา

ผลงานของ Rachel ในชุด *Embankment* ได้ให้อิทธิพลต่อการใช้รูปทรงสัญลักษณ์ ที่สามารถสื่อถึงความหมายที่หลากหลาย ขนาดของตัวผลงานที่ทำให้ผู้เข้าชมผลงาน มีอารมณ์ ร่วมกับนิทรรศการที่ศิลปินสร้างสรรค์ ซึ่งทำให้เกิดความหมายซ้อนเร้นในตัวผลงาน ซึ่งหาก ผู้เข้าร่วมนิทรรศการไม่ได้ศึกษาการทำงานของตัวศิลปินก็คงคิดว่าศิลปินทำงานในเรื่องของ สิ่งก่อสร้างและส่งผลกระทบต่อปริมาณของสัญลักษณ์เพื่อแสดงการตอกย้ำในผลงานของ ข้าพเจ้า

3.7.3 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Sean Caulfield

Sean Caulfield เป็นอาจารย์วิชาภาพพิมพ์ที่ University of Alberta in Edmonton ได้พัฒนาบทประพันธ์และมุมมองด้านภาษาที่มีความแตกต่างตามสภาพแวดล้อม เขาทำผลงานโดยใช้สิ่งที่ค้นพบจากชนบทของประเทศแคนาดาและในสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้เขายังได้ใช้ภูมิทัศน์จากสถานที่เก่า ๆ ในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป วัฒนธรรมร่วมสมัยและวรรณกรรมเพลง จากแรงบันดาลใจที่หลากหลายและกระบวนการภาพพิมพ์แบบต่าง ๆ Caulfield ได้ออกแบบงานที่เป็นนามธรรม โดยใช้ภูมิทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์ และได้นำความร่วมมือไปใช้ยังงานของเขาอีกด้วย

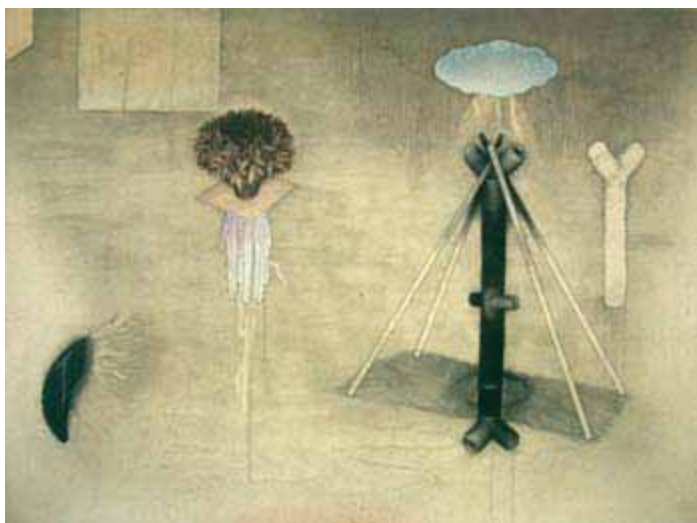

ภาพที่ 20

Sean Caulfield

Broken Spirit, 2005

Etching, mezzotint, chine colle. 18 x 24 inches.

ภาพที่ 21

Sean Caulfield

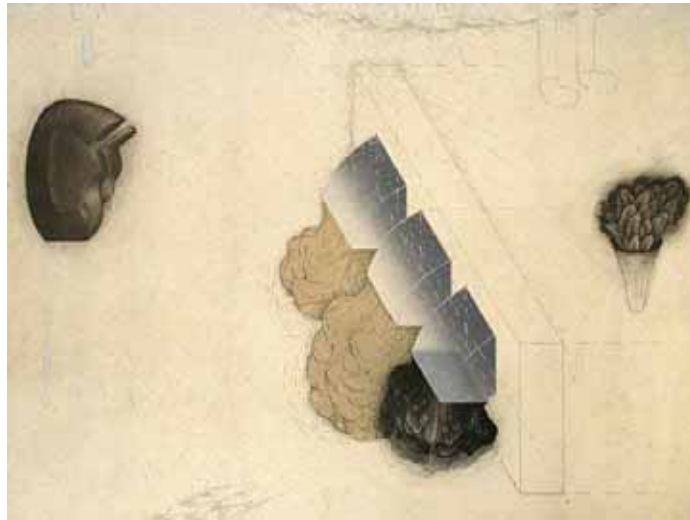
The Field, 2005

Etching, mezzotint, chine colle. 18 x 24 inches.

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนนิเทศศิลป์

พวกเราอาศัยอยู่ในช่วงเวลาของวิทยาศาสตร์ที่ครอบงำด้วยวิธีการสื่อสารต่าง ๆ ท่ามกลางพลเมืองจำนวนมาก และการสนทนาถึงเรื่องของวัฒนธรรม ในทัศนะของ Caulfield นั้น มันคือองค์ประกอบและสิ่งที่จำเป็นสำหรับศิลปินในการที่จะสร้างอารมณ์เพื่อให้ออกมาเป็นผลงานที่ต้องการ เป็นแนวทางในการเข้าถึงสังคมและประเด็นปัญหาทางสังคม ในภาวะเช่นนี้จะช่วยนำทางความคิดเป็นอย่างมากหรือช่วยให้เกิดการรับรู้และสัมผัสได้ดีเป็นสิ่งสะท้อนถึงตนเอง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความมั่นใจในโครงสร้างในจุดเริ่มต้นเพราะฉะนั้นจะช่วยให้เกิดมุมมองในการทำผลงานได้เป็นอย่างดี

Caulfield มีวิธีการในการพัฒนาผลงานของตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย 1. การวาดภาพสิ่งที่พบในสภาพแวดล้อมของชนบท ซึ่งเป็นศูนย์กลางของรัฐอิลลินอยส์ในประเทศสหรัฐอเมริกาและรัฐอัลเบอร์ต้าในประเทศแคนาดา 2. การค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิประเทศและความหลากหลายทางประวัติศาสตร์ เช่น การศึกษาภาพเกี่ยวกับ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี และยุโรป ของศิลปินต่าง ๆ เช่น Bruegel และ Lorenzetti 3. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรม งานประพันธ์ต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดแรงบันดาลใจและมุมมองต่าง ๆ

ภาพที่ 22

Sean Caulfield

Black Wind II, 2005

Etching, mezzotint, chine colle. 18 x 24 inches.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 23

Sean Caulfield

Approaching Cloud, 2004

Etching, mezzotint, chine colle. 18 x 24 inches.

ภาพที่ 24

Sean Caulfield

Figure # 6: Shifting Tree, 2009

Etching, mezzotint, chine colle. 18 x 24 inches.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

Sean Caulfield ได้สร้างผลงานเกี่ยวกับภาพพิมพ์โดยยึดถือแนวทางแบบดั้งเดิม

เพื่อมาสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์รูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปในมุมมองการนำเสนอผลงานของศิลปิน จะเป็นการพัฒนาส่วนต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตเข้าด้วยกัน ภาพสะท้อนจากงานของพวกเขาทำให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวระหว่างนามธรรมสองสิ่งและเชื่อมโยงให้เห็นโลกแห่งความเป็นจริง

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ศิลปินได้นำมาใช้ล้วนนำมาจากธรรมชาติผ่านจินตนาการที่ถูกปรุงแต่ง จากการศึกษาเรื่องราวทางวิทยาศาสตร์เชื่อมโยงกับวิวัฒนาการของสรรพชีวิตที่เป็นไปตามเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 25

Sean Caulfield

The Spill, 2005

Etching, mezzotint, chine colle. 18 x 24 inches.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ศิลปินได้นำภาพภูมิประเทศที่อาศัยอยู่มาใช้อ้างอิงระหว่างวัตถุนิยมกับธรรมเนียมและนำมาเป็นรูปแบบในการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามรูปร่างลักษณะทางชีววิทยาและเทคโนโลยีต่าง ๆ ถึงแม้ว่าการทำงานจะต้องเกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจเป็นการรวมกันอย่างกลมกลืนระหว่างผู้ที่เชื่อในลัทธิวัตถุนิยมและการสื่อสารของสิ่งมีชีวิต อย่างไรก็ตามงานของเขาจะทำให้เห็นแรงบันดาลใจมันเป็นการทำงานร่วมกันวัตถุนิยมและระบบธรรมชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ไปสู่ความร่วมมือในบริบทของการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและมีความสัมพันธ์อย่างลงตัวกับโลกธรรมชาติและร่างกายของเรา

ภาพที่ 26

Sean Caulfield

Pool, 2003

Etching, mezzotint, chine colle. 18 x 24 inches.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การวางองค์ประกอบโดยการนำสัญลักษณ์มาจัดวางตำแหน่งซ้าย ขวา อย่างเท่ากันของ Sean Caulfield ได้ส่งอิทธิพลในผลงานภาพร่างศิลปนิพนธ์ระยะที่ 1 ของข้าพเจ้าเป็นอย่างมากโดยข้าพเจ้าได้นำองค์ประกอบดังกล่าวมาใช้ในผลงานและนำสัญลักษณ์ที่ข้าพเจ้าใช้แทนที่อาคารมาจัดวางโดยปล่อยบริเวณว่างโดยรอบตัววัตถุเสมือนการจัดวางสิ่งก่อสร้างในสังคมที่จะต้องผ่านการวางตำแหน่งมาอย่างดี

บรรยากาศของภาพก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนารูปแบบผลงานของข้าพเจ้า บริเวณที่ว่างที่เกิดขึ้นภายในภาพทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความมีสมาธิ การวิเคราะห์จัดทำอย่างมีแบบแผน อีกทั้งการพยายามที่จะหลีกเลี่ยงรูปแบบศิลปะที่เคยทำ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก หลังจากที่ได้ศึกษารูปแบบผลงานของตัวศิลปิน

3.7.4 บทวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน Minimal Art

ความปรารถนาต่อการเผชิญหน้าอย่างตรงไปตรงมากับผู้ชมเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดศิลปะมินิมอลขึ้นในช่วงกลางทศวรรษ 1960 กระแสความเคลื่อนไหวของศิลปินมินิมอลที่ไปมุ่งสู่การแสดงผลงานถึงความเรียบง่ายของรูปทรง และความชัดเจนของความคิดในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมและประติมากรรมให้เป็นวัตถุ (Object) ซึ่งสามารถเข้าใจได้ถึงคุณลักษณะทั้งหมดของมันได้ทันทีเพียงแค่การเหลือบตามอง

ภาพที่ 27
 Carl Andre
Zine Lead Plain New York, 1969
 สังกะสีและตะกั่ว
 183 x 183

ความเท่ากัน (Equivalent VIII) โดยประติมากร Carl Andre เป็นงานที่ประกอบขึ้นด้วยก้อนอิฐขนาดมาตรฐานจำนวน 120 ก้อน วางซ้อนกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมเรียงบ่งายรวมดาทำท่ายการให้ความสำคัญต่อทักษะกรรมวิธีและการจัดองค์ประกอบภาพตามแบบแผนง่ายๆ ในทุกๆ ทาง

ภาพที่ 28

Dan Flavin

Untitled, 1976
installation

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การเลือกใช้สื่อศิลปะของศิลปินมินิมอลมักใช้วัสดุจากอุตสาหกรรมโดยเฉพาะวัตถุที่มีรูปทรงชัดเจนอยู่แล้ว เพื่อนำมาใช้ให้เกิดรูปทรงแน่นอน ตัวอย่างเช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ Dan Flavin นำมาใช้จะมีขนาดและสีที่มาตรฐานแน่นอน

Donal Judd ศิลปินชาวอเมริกัน ได้ใช้รูปร่างคณิตพื้นฐานที่เรียบง่ายที่สุดในการสร้างงานประติมากรรมของเขาเหล็กปลอดสนิมเป็นวัสดุอุตสาหกรรมที่จัดนำมาใช้เพื่อกำหนดค่าสุนทรียศาสตร์แนวใหม่ การศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะและปรัชญาทำให้เขาพบว่า สิ่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปะทุกสกุลและทำให้งานนั้นมีคุณค่าคือความชัดเจนเขาแสวงหาสิ่งทีเรียกว่า คุณสมบัติพิเศษ ด้วยการจัดองค์ประกอบของงานประติมากรรมมีส่วนย่อยหลายชิ้นมาร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว เขาได้เสนอความคิดเห็นว่า วัตถุโดยตัวของมันเองและมีความเป็นเอกลักษณ์ของมันนี้แหละสามารถรับรู้ได้ว่าเป็นงานศิลปะชิ้นหนึ่งที่วัตถุนั้นจะต้องถูกทำให้แสดงตัวของมันเองออกมา

ความเรียบง่ายที่ปรากฏผ่านรูปทรงซึ่งถูกตัดทอนจนเหลือเพียงโครงสร้างพื้นฐานคือรูปทรงสี่เหลี่ยมในลักษณะและขนาดที่แตกต่างกันนี้ของข้าพเจ้ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการสร้างงานในแนวมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งมุ่งเน้นการนำเสนอผลงานให้เรียบง่ายที่สุด โดยปล่อยให้ตัวรูปทรงแสดงตัวตนของมันมากที่สุด กระทั่งทำให้ผลงานในแนวทางนี้หลุดพ้นไปจากการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกและไร้อารมณ์ แม้ว่าในระยะนี้รูปแบบของผลงานข้าพเจ้ายังคงไม่ชัดเจนตามลักษณะดังกล่าวมากนัก เนื่องจากยังคงมีวัตถุประสงค์และรูปทรงที่แสดงความหมายปรากฏร่วมอยู่ด้วย แต่ลักษณะของการลดทอนรูปทรงเหล่านี้จะเริ่มปรากฏเห็นได้ชัดขึ้นในผลงานการสร้างสรรค์ในระยะต่อไป

3.8 บทสรุปวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน

จากการที่ได้ทำการศึกษารูปแบบ แนวความคิด ระบบการทำงาน การถ่ายทอดผลงาน ออกสู่สาธารณะ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความแตกต่างของศิลปินทั้งสามคนอย่างเห็นได้ชัด จากประเด็นในการทำงานศิลปะ แนวความคิดที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง วัสดุที่ตัวศิลปินทั้งสามคนหยิบมาทำงาน การเลือกใช้สถานที่ในการจัดนิทรรศการ ความรู้สึกที่ได้จากการชมผลงาน

จากผลงานของศิลปินทั้งสามคนที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาจะเห็นได้ว่าผลงานของศิลปิน Won Ju Lim จะมีความโดดเด่นในเรื่องราวที่ศิลปิน เรื่องสภาวะโลกร้อนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของเมือง มีการนำวัสดุแผ่นอะคริลิคสี่เหลี่ยมมาประกอบกันจนเกิดเป็นรูปทรงใหม่แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งความเป็นเมือง การทับซ้อนของพื้นที่ การให้ค่าแสงที่มีความหลากหลาย ทำให้เกิดมิติที่น่าค้นหาในตัวผลงาน อีกทั้งเนื้อหาที่ศิลปินจะนำเสนออีกก็สามารถคลี่คลาย บรรยายด้วยตัวผลงานได้ เนื่องจากฉากหลังเป็นภาพของโรงงานอุตสาหกรรมที่กำลังทำงานอย่างไม่มีวันหยุด ทุกสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ล้วนมีนัยยะที่สัมพันธ์ระหว่างกันและกัน และส่งผลต่อการพัฒนาผลงานศิลปะและแนวความคิดของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก

Rachel Whiteread มีความโดดเด่นในการเลือกใช้วัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ผลงาน การใช้สัญลักษณ์กล่องสี่เหลี่ยมสีขาวมาแทนค่าสิ่งที่จะบอกกล่าวเป็นคำพูด การทับซ้อนของรูปทรงในผลงาน *Embankment* ได้ให้อิทธิพลต่อข้าพเจ้าในการทำงานศิลปะเพื่อให้เกิดความหลากหลายของการทับซ้อนของรูปทรงสี่เหลี่ยม

Sean Caulfield ได้สร้างผลงานเกี่ยวกับภาพพิมพ์โดยยึดถือแนวทางการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์โลหะเพื่อมาสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์รูปแบบเนื้อหาการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปในมุมมองการนำเสนอผลงานของศิลปิน จะเป็นการพัฒนาส่วนต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตเข้าด้วยกัน ภาพสะท้อนจากงานของพวกเขาทำให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวระหว่างนามธรรมสองสิ่ง และเชื่อมโยงให้เห็นโลกแห่งความเป็นจริง กระบวนการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์โลหะของศิลปินก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเทคนิคและกระบวนการในผลงานศิลปะของข้าพเจ้าในการทำงานภาพร่างศิลปะนิพนธ์ระยะที่ 2

ความฝันและจินตนาการ คือ ต้นตอของสิ่งที่ศิลปินได้สร้างสรรค์การนำรูปแบบมาจากสภาวะแวดล้อมจากสังคมเมืองในยุคปัจจุบันและความรู้สึกภาพที่ศิลปินได้มาจากความทรงจำนำมาดัดแปลงเพิ่มเติม ขยายส่วนต่าง ๆ ของรูปทรงขึ้นมาใหม่ โดยมีเค้าโครงเดิม บางแสดงรูปทรง พื้นผิว จังหวะ และความกลมกลืนตามความรู้สึกนึกคิดตามจินตนาการของการสร้างสรรค์ที่ตัวศิลปินสามารถรับรู้ผ่านการมองเห็นถึงรูปทรงเรขาคณิต ผ่านรูปแบบที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว ส่วนเทคนิคและกระบวนการที่ศิลปินทั้งสามได้นำเสนอแสดงออกเป็นสิ่งจำเป็นและช่วยสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินให้มีความสมบูรณ์ และตรงกับเจตนาที่ศิลปินต้องการที่จะถ่ายทอดแนวคิดเนื้อหาเรื่องราวสาระผลงานนั้น ๆ ข้อมูลของโครงสร้างอาคาร ความเจริญเติบโตของเมืองที่ไม่มีจุดสิ้นสุด การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาวะการณ์ปัจจุบันเป็นแรงบันดาลใจเริ่มต้นที่ทำให้ตัวศิลปินทั้งสามเกิดความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

จากการศึกษาผลงานทั้งหมดที่กล่าวมาในบทความข้างต้นทำให้ข้าพเจ้าได้นำมาวิเคราะห์ผลงานของตนเอง ซึ่งก็มีทั้งที่ตรงตามแนวความคิดและรูปแบบทางผลงานศิลปะ ที่ไม่ตรงก็ได้ทำความเข้าใจถึงที่มาของแนวความคิดและหลักการสร้างสรรค์ผลงานของตัวศิลปิน ซึ่งศิลปินทั้งสามคนก็นำมาเป็นความบันดาลใจนั้นก็จุดเด่นทางการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านเทคนิคและประสบการณ์ที่ตัวศิลปินได้นำมาถ่ายทอดเป็นตัวผลงาน และการต่อยอดทางความคิดที่ได้ก็จะได้นำเสนอในรูปแบบการพัฒนาทางผลงานศิลปะ

บทที่ 4

บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ของข้าพเจ้า

จากการศึกษาผลงานของศิลปินที่ข้าพเจ้านำมาเป็นความบันเทิงใจทำให้รู้ถึงกระบวนการทางความคิด การนำเสนอผลงานออกมาในรูปแบบงานศิลปะ ซึ่งมีทั้งที่กระบวนการทางความคิดตรงกับแนวความคิดในการทำศิลปะนิพนธ์ของข้าพเจ้า และที่ไม่ตรงตามความต้องการ แต่ทั้งนี้การสื่อสารในรูปแบบงานศิลปะข้าพเจ้าก็สามารถนำมาปรับเปลี่ยนให้ตรงตามแนวทางที่ข้าพเจ้าสนใจ ไม่ว่าจะในรูปแบบ แนวความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งในผลงานของศิลปินในแต่ละบุคคลที่ข้าพเจ้าศึกษาก็มีข้อดีและข้อด้อยที่มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ทำให้การศึกษาศิลปะของศิลปินในแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในกระบวนการทางเทคนิคและการนำเสนอผลงานศิลปะ

บทาวิเคราะห์ศิลปะการ สอนนิพนธ์

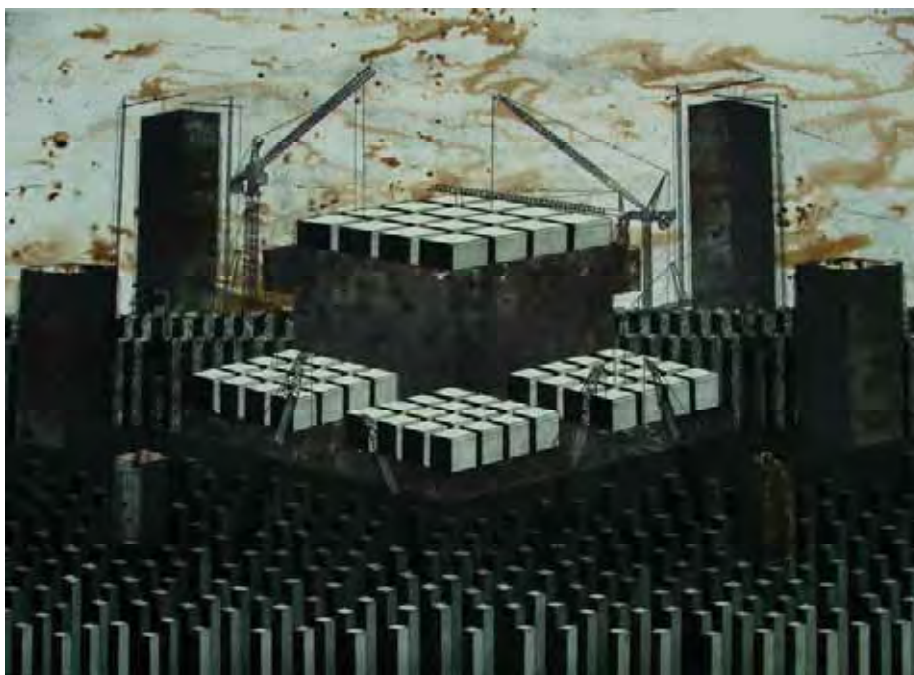
4.1 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์

ภาพที่ 29
Yutt Puektasajatum
Unreasonable Development 1, 2008
Etching
60 x 120 cm

ปัญหาความหนาแน่นของประชากรและขยายตัวของชุมชนเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนเมือง โดยเฉพาะความหนาแน่นและการขยายตัวของชุมชนที่ไม่ได้มีการวางแผนรองรับ ปัญหานี้เกิดจากอัตราการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว ซึ่งสืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของแหล่งงานอันได้แก่ บริเวณพื้นที่อุตสาหกรรมจะมีการอพยพย้ายถิ่นของประชากรจำนวนมาก เข้ามายังพื้นที่ดังกล่าวอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความหนาแน่นของประชากร ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการไม่พอเพียงต่อความต้องการ และเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ขึ้น ขณะเดียวกัน การขยายตัวของชุมชนที่ไม่เป็นระเบียบ ทำให้เกิดการไร้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ และนำมาซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมในที่สุด

ในงานสร้างสรรค์ซ้ำพเจ้าอาศัยแนวคิดดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญในการสร้างงานโดยนำเสนอเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่เกิดขึ้นจากผลพวงของความก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีผ่านรูปสัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมคอนกรีต ซึ่งรวมตัวกันอยู่อย่างหนาแน่นในพื้นที่หนึ่งการได้เห็นและรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยตัวเอง ทำให้ซ้ำพเจ้าเกิดความตระหนักถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันก็ต้องการสะท้อนสภาพในปัจจุบันของสังคม เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนี้โดยผ่านภาพผลงานศิลปะที่ซ้ำพเจ้าสร้างขึ้น ภาพของแท่งคอนกรีตที่กระจายตัวกันอยู่ในพื้นที่ว่างสีทึมเทาเหล่านี้ จึงแสดงให้เห็นการปรากฏซ้ำของโครงสร้างความหนาแน่นและสภาวะของวัตถุ ซึ่งกำลังก่อตัวขึ้นใหม่ในพื้นที่อันเดียวกันนี้

ภาพที่ 30

Yutt Puektasajatum

Unreasonable Development 4, 2008

Etching

60 x 80 cm

รูปสัญลักษณ์ซึ่งมีที่มาจากตึกห้างร้านหรือสถานที่อยู่อาศัยถูกลดทอนความเหมือนจริงลง จนกระทั่งหลงเหลือเพียงความเรียบง่ายของรูปทรงเรขาคณิต (Geometric) ซึ่งถูกจัดวางในลักษณะทางการเห็นแบบตานกมอง (Bird's eye view) หรือการมองจากเบื้องบนลงมาสู่พื้นล่าง เพื่อให้เห็นองค์ประกอบโดยรวมของภาพหรือทิวทัศน์ของสถาปัตยกรรม ซึ่งเรียงซ้อนกันไปมาตลอดทั่วทั้งเส้นนอนของภาพ โดยมีน้ำหนักแสงเงาเป็นตัวแบ่งระยะแนวแถวของสถาปัตยกรรมเหล่านี้ให้อยู่ในระดับทางการเห็นที่แตกต่างกันออกไป

โครงสร้างของสถาปัตยกรรมสี่เหลี่ยมที่แน่นและมั่นคงถูกสอดแทรกด้วยโครงสร้างซึ่งแสดงความเคลื่อนไหวของ 'เครื่องจักร' เคลื่อนที่ได้ปรากฏร่วมอยู่ในพื้นที่ยังกล่าว ทั้งสองสิ่งขัดแย้งกันด้วยโครงสร้างของเส้นและลักษณะการการปรากฏตัว ทั้งนี้ก็เพื่อเน้นความสำคัญของมันและกัน โดยเฉพาะในแง่ของการส่งเสริมความหมายจากการผลิตสร้างผ่านเครื่องจักรและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวเร่งให้ปริมาณการขยายตัวของสถาปัตยกรรมดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นอย่างไร้ขีดจำกัด

ภาพที่ 31

Yutt Puektasajatum

Unreasonable Development 6, 2008

Etching

60 x 120 cm

บทกวีวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

นอกจากนี้ความขัดแย้งกันของโครงสร้างระหว่างสองสิ่งยังช่วยทำให้ภาพเกิดความเคลื่อนไหวและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทั้งในทางรูปทรงและความหมายแฝง ทำให้ภาพเกิดมีเรื่องราวและสร้างจุดสนใจขึ้นจากสัญลักษณ์ที่ประกอบกันอยู่อย่างเรียบง่ายสามารถบอกความหมายหรือสาระสำคัญของงานได้ทันทีที่รับรู้ด้วยสายตา

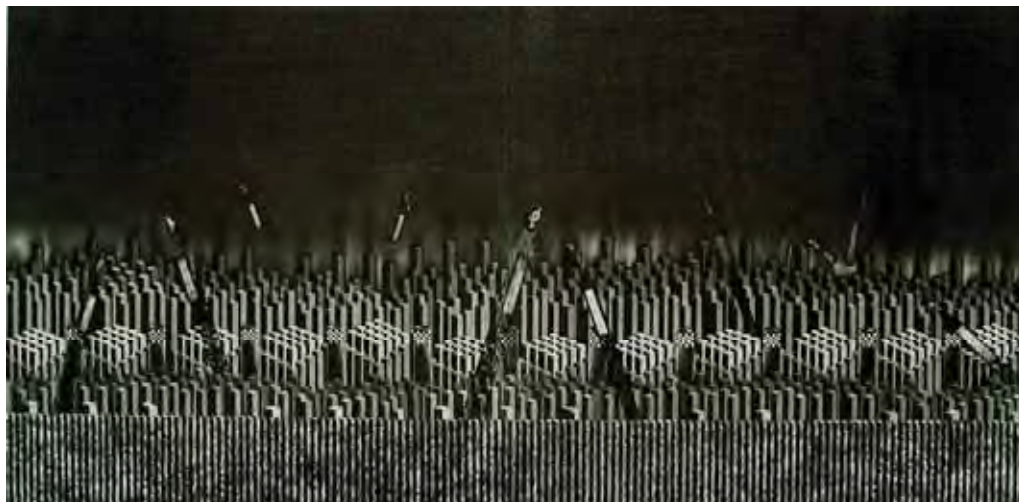
แม้จะมีที่ว่างปรากฏอยู่ภายในภาพซึ่งก่อให้เกิดจุดผ่อนคลายทางการเห็นจากรูปทรงของตึกที่หนาแน่น แต่ที่ว่างดังกล่าวก็แฝงความหมายซึ่งตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับผลทางความรู้สึกในแง่ของทัศนธาตุทางศิลปะ เพราะพื้นที่ว่างภายในภาพซึ่งปรากฏอยู่เบื้องหลังของรูปทรงทั้งหมดนี้ เผยให้เห็นการควบคุมของหมอกควัน และลายเส้นไร้ระเบียบ แสดงบรรยากาศที่วุ่นวาย เสื่อมโทรมประกอบไปด้วยมลพิษทางอากาศซึ่งมีที่มาจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ โรงงานที่ปล่อยของเสียจากกระบวนการผลิตอุตสาหกรรม การก่อสร้างของพื้นที่ต่าง ๆ ในชุมชนที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองมาก ตลอดจนมลพิษอันเกิดจากการจราจรซึ่งมักจะเกิดขึ้นในเขตที่มีประชากรหนาแน่น

การสร้างตึกสูงเสียดฟ้ารวมทั้งการสร้างตึกใหม่ที่สูงกว่าเดิมเพื่อทำลายสถิติ ได้กลายเป็นวิถีของสังคมสมัยใหม่ในช่วงหนึ่งโดยเฉพาะเมื่อประมาณหนึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ลักษณะของการก่อสร้างแนวสูงโดยอาศัยคอนกรีตเป็นกลไกสำคัญในการสร้างนี้ได้กลายเป็นภาพแทน ของสังคมในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งต่อมาได้ถูกหยิบยืมนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์สำคัญภายในงานของข้าพเจ้า

ความเรียบง่ายที่ปรากฏผ่านรูปทรงซึ่งถูกตัดทอนจนเหลือเพียงโครงสร้างพื้นฐานคือรูปทรงสี่เหลี่ยมในลักษณะและขนาดที่แตกต่างกันนี้ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการสร้างงานในแนวมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งมุ่งเน้นการนำเสนอผลงานให้เรียบง่ายที่สุด โดยปล่อยให้ตัวรูปทรงแสดงตัวตนของมันมากที่สุดกระทั่งทำให้ผลงานในแนวทงนี้หลุดพ้นไปจากการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกและไร้อารมณ์ แม้ว่าในระยะนี้รูปแบบของผลงานยังคงไม่ชัดเจนตามลักษณะดังกล่าวมากนักเนื่องเพราะยังคงมีวัตถุและรูปทรงที่แสดงความหมายปรากฏร่วมอยู่ด้วย แต่ลักษณะของการลดทอนรูปทรงเหล่านี้จะเริ่มปรากฏเห็นได้ชัดขึ้นในผลงานระยะต่อไป

ผลงานในชุดนี้จึงประกอบไปด้วยการอัดแน่นของรายละเอียดทางรูปทรงโครงสร้าง และ รายละเอียดของบรรยากาศที่แสดงเรื่องราวอย่างเห็นได้ชัด หากแต่สัญลักษณ์บางอย่างยังขาดกระบวนการในการคัดสรรรูปทรงให้เกิดความน่าสนใจ โดยเฉพาะในแง่ของการเป็นภาพแทน (representation) ในการนำเสนอแนวความคิดมากกว่าการเล่าเรื่อง ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากในช่วงเริ่มต้นที่ข้าพเจ้าสังเกตเห็นความสนใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสิ่งก่อสร้างที่กำลังก่อตัวขึ้นผลงานที่ปรากฏ จึงแสดงสถานะของสถาปัตยกรรมขณะกำลังประกอบกันขึ้นภายใต้ความเคลื่อนไหววุ่นวายของสภาพแวดล้อม โดยลักษณะดังกล่าวนี้จะเริ่มหายไปผลงานระยะต่อมาที่มุ่งเน้นความสำคัญไปยังโครงสร้างส่วนต่าง ๆ ของสิ่งก่อสร้างมากขึ้น

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์ผลงาน

ชื่อผลงาน *Unreasonable Development 1*, 2008

ภาพที่ 32

Yutt Puektasajatum

Unreasonable Development 1, 2008

Etching

60 x 120 cm

เนื้อหา

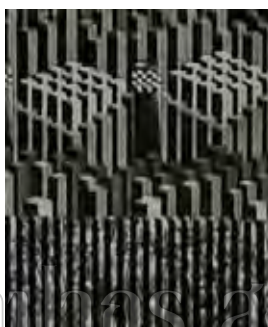
ผลงานชิ้นนี้นั้นเกิดจากความพยายามในการสร้างรูปทรงอันมีที่มาจากโครงสร้างของสถาปัตยกรรมในสังคมเมืองที่ข้าพเจ้าได้พบเห็นมา โดยในระยะแรกยังคงเป็นรูปทรงที่สร้างขึ้น ในลักษณะเดียวกันและมีขนาดเท่า ๆ กัน เช่นเดียวกับระนาบของรูปทรงที่ปรากฏภายในภาพซึ่งถูกจัดวางให้อยู่ในระนาบแนวเดียวกัน ผลลัพธ์ทางการเห็นที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะที่เรียบนิ่ง และไม่ค่อยเกิดจังหวะความน่าสนใจหรือการเคลื่อนไหวทางการเห็นมากเท่าที่ควร ระยะของภาพที่เกิดขึ้นจึงขาดความซับซ้อนหรือขาดมิติทางการเห็นที่จะช่วยทำให้ภาพมีความน่าสนใจ

ขณะที่บรรยายภาคโดยรวมของภาพนั้น ถูกเน้นให้มีความสำคัญมากขึ้น ด้วยน้ำหนักแสงเงาโดยเฉพาะบริเวณพื้นหลังของภาพที่มีการสร้างน้ำหนักให้เข้มและอยู่ในปริมาณหรืออัตราส่วน ของพื้นที่ซึ่งเทียบเท่ากับพื้นที่ของสิ่งก่อสร้างด้านล่าง การสร้างสภาวะทางความรู้สึกเช่นนี้ แสดงให้เห็นการผุดขึ้นของสิ่งก่อสร้างที่ยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้น หรืออยู่ในระยะสร้างฐานของ

สถาปัตยกรรมที่ยังไม่ปรากฏความสูงมากนัก โดยจะสังเกตได้จากแนวรั้วบริเวณส่วนหน้าของภาพ ซึ่งแสดง อาณาเขตของการก่อสร้างตึกสูงที่กำลังจะเกิดขึ้น

รูปทรง

ใช้หลักการซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยมเพื่อให้องค์ประกอบโดยรวมมีการเคลื่อนไหวใน ส่วนรวมของภาพ รูปทรงในแนวตั้ง การเบียดตัวกันของรูปทรงทำให้เกิดรูปทรงใหม่ขึ้นในรูปแบบ ของการเรียงตัวที่เป็นระเบียบแบบแผนมุมมองของรูปทรงแบบภาพมุมกว้างที่ให้ความรู้สึกถึงความ ไม่มีที่สิ้นสุด

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลงวนลิขสิทธิ์

น้ำหนัก แสง - เงา

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุความรู้สึกที่กระด้างเป็น วัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงาน ชัดแย้งในมิติของรูปทรง แต่สามารถทำให้เกิดความกลมกลืน ภายในภาพ

พื้นผิว

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง มีการทำเทคนิคพื้นผิวที่ทำให้ความรู้สึกของวัตถุที่แข็งแรงแบบสิ่งก่อสร้างในบางส่วนของผลงาน

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบ่งครึ่งบนครึ่งล่าง กั้นกลางระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้ความรู้สึกอ้างว้าง ไร้ซึ่งชีวิต การเบียดตัวกันของรูปทรงสัญลักษณ์ในแนวตั้ง การซ้ำกันของรูปทรง การกระจายตัวกันของรูปทรงในแนวนอนเพื่อให้เกิดความกว้างใหญ่ไม่มีจุดสิ้นสุด

ผลรวมที่ได้

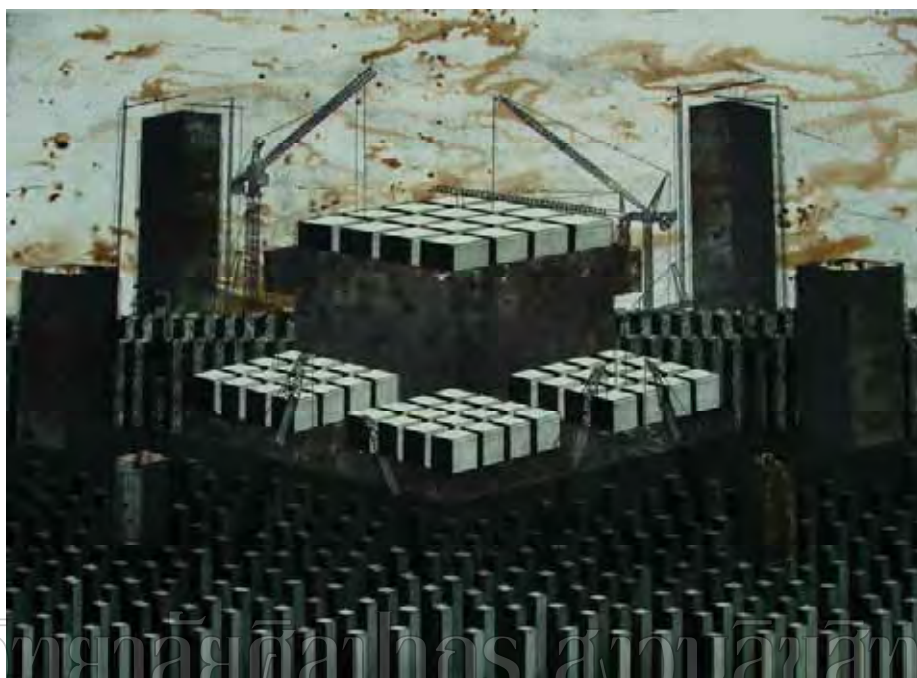
เมื่อการทำงานที่มีขนาดใหญ่ การตอบสนองต่อความรู้สึกและการแสดงออกถึงความ เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาจนไร้ซึ่งขอบเขตและมีสภาพของบรรยากาศที่ขมุกขมัว ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความลงตัวในบรรยากาศเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ

ปัญหาที่พบ

การตีความหมายทางความคิดทำให้ข้าพเจ้าเลือกรูปทรงสัญลักษณ์ในการแสดงออก ทำให้เกิดความไม่ลงตัวในแง่ของความคิดในการนำเสนอ ในการสร้างผลงานที่ยังไม่สมบูรณ์ ทางด้านเทคนิคและกระบวนการทางความคิดเป็นปัญหาสำคัญในรายละเอียดที่จะทำให้ผลงาน สมบูรณ์ ตรงตามความต้องการแสดงออกในความคิดขั้นต้น

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์ผลงาน

ชื่อผลงาน *Unreasonable Development 4*, 2008

ภาพที่ 33

Yutt Puektasajatum

Unreasonable Development 4, 2008

Etching

60 x 80 cm

เนื้อหา

การซ้ำกันของรูปทรงจำนวนมากซึ่งต่อมากลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างงานแต่ละชั้นของข้าพเจ้ายังคงมีให้เห็นอีกครั้งในผลงานชิ้นนี้จากลักษณะทางการเห็นในระนาบเดียวกันหรือการเห็นโครงสร้างของสถาปัตยกรรมในมิติเดียว ก็เริ่มพัฒนาไปสู่การเห็นที่มีมิติมากขึ้น มีการคิดสรรหามุมมองหรือรูปทรงเฉพาะส่วนที่ผ่านการขยายให้ใหญ่ขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างของภาพมากขึ้นโดยในภาพจะเห็นกระบวนการทำงานของกลไกเครื่องจักรต่าง ๆ เข้ามีส่วนร่วมในการขยายขอบเขตของความหมายและแนวความคิดออกไปมากกว่าที่เคยปรากฏเพียงภาพของทิวทัศน์ทางสถาปัตยกรรมที่แน่นอน

น้ำหนักของภาพถูกถ่ายเทลงสู่รูปทรงของสถาปัตยกรรมมากกว่าพื้นที่ว่างของฉากหลัง ซึ่งมีความสว่างมากขึ้น หากแต่ก็ยังปรากฏให้เห็นภาพของบรรยากาศของท้องฟ้าในลักษณะ ชู้น มัวไปด้วยหมอกควันซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการทางเทคนิค องค์ประกอบของภาพมีการสร้างจุดสนใจขึ้นท่ามกลางการซ้ำกันของรูปทรง ด้วยขนาด และน้ำหนักที่แตกต่าง ระนาบของพื้นผิวมีปริมาณมากขึ้นและถูกทำให้ชัดเจนขึ้นในแง่ของการส่งเสริมและเน้นย้ำลักษณะพื้นผิวของสิ่งก่อสร้างจำพวกคอนกรีตหรือซีเมนต์ให้ชัดเจนขึ้น ผลงานชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นความพยายามในการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของภาพที่เรียบนิ่งให้มีความเคลื่อนไหวและมีความสมบูรณ์ทางการเห็นมากขึ้น

รูปทรง

ใช้หลักการซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยม แต่เพิ่มรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีขนาดใหญ่เพื่อให้เกิดจุดเด่นภายในตรงกลางผลงานแต่ได้สร้างรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีขนาดเท่ากันซ้ำ ไปซ้ำมาจนเกิดระยะ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาศิลปกรรม

น้ำหนัก แสง - เงา

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงาน ความรู้สึกที่กระด้างเป็นวัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงานแต่ให้ความรู้สึกทั้งที่ขัดแย้งแต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

พื้นผิว

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุสิ่งก่อสร้าง

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบ่งครึ่งบนครึ่งล่าง กั้นกลางระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้ความรู้สึกอ่างว่าง ไร้ซึ่งชีวิต การเจริญที่ไม่มีที่สิ้นสุด

ผลที่ได้

เมื่อการทำงานที่มีขนาดใหญ่การตอบสนองต่อความรู้สึกและการแสดงออกถึงความ เป็นพื้นที่มี การพัฒนาจนไร้ซึ่งขอบเขตและมีสภาพของบรรยากาศที่ขมุกขมัวข้าพเจ้ารู้สึกถึงความ ลงตัวในบรรยากาศเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ

ปัญหาที่พบ

การตีความหมายทางความคิดทำให้ข้าพเจ้าเลือกรูปทรงสัญลักษณ์ในการแสดงออก ทำให้เกิดความไม่ลงตัวในแง่ของความคิดในการนำเสนอในการสร้างผลงานที่ยังไม่สมบูรณ์ ทางด้านเทคนิคและกระบวนการทางความคิดเป็นปัญหาสำคัญในรายละเอียดที่จะทำให้ผลงาน สมบูรณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์ผลงาน

ชื่อผลงาน *Unreasonable Development 6*, 2008

ภาพที่ 34
Yutt Puektasajatum

Unreasonable Development 6, 2008

Etching

60 x 120 cm

เนื้อหา

ผลงานชิ้นนี้เป็นการอยู่ร่วมกันของรูปทรงที่แตกต่างซึ่งถูกนำมาจัดวางรวมในพื้นที่เดียวกัน โดยได้แก่รูปทรงของแท่งสี่เหลี่ยมขนาดเล็กจำนวนมากในระยะหน้า โครงสร้างของรูปทรงสี่เหลี่ยมที่แสดงปริมาตร และหน่วยย่อยภายในรูปทรงในส่วนระยะกลางของภาพ และรูปทรงของตึกสูงซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับความจริงในระยะหลังสุดของภาพ เช่นเดียวกับผลงานชิ้นที่ผ่าน ๆ มา หากแต่ในผลงานชิ้นนี้เป็นการเพิ่มความเคลื่อนไหวและจุดสนใจในผลงานชิ้นที่หนึ่ง ขณะเดียวกันก็เป็นการขยายรายละเอียดของผลงานชิ้นที่สองให้รวมอยู่ภายในภาพนี้โดยย่อส่วนให้ตกลงในขนาดที่ใกล้เคียงกับองค์ประกอบอื่น ๆ ของภาพมากขึ้น

การจัดวางรูปทรงให้ความรู้สึกทั้งในแนวดิ่งและในแนวนอน ขณะเดียวกันก็ให้ความรู้สึกรุนแรงและผ่อนคลายเป็นจังหวะต่อเนื่องกันไป มีการสอดแทรกองค์ประกอบร่วมคือ กลไกของเครื่องจักรด้วยโครงสร้างของเส้นตรงซึ่งแทรกตัวอยู่ในทิศทางต่าง ๆ ช่วยเพิ่มจุดน่าสนใจและสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในภาพ เพื่อให้ภาพเกิดความเคลื่อนไหวและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น

รูปทรง

ใช้หลักการซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยม แต่เพิ่มรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีขนาดใหญ่และการเกาะกลุ่มกันของรูปทรงที่คล้ายคลึงกัน การเคลื่อนไหวของเส้นเพื่อให้องค์ประกอบโดยรวมมีการเคลื่อนไหวในส่วนรวมของภาพโดยใช้การซ้ำของเส้น

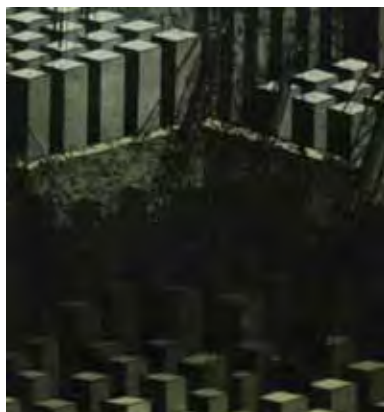
น้ำหนัก

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงาน ความรู้สึกที่กระตือรือร้นเป็นวัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงานแต่ให้ความรู้สึกทั้งขัดแย้งแต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ

พื้นผิว

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบ่งครึ่งบน ครึ่งล่าง กั้นกลางระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้ความรู้สึกอ้างว้าง ไร้ซึ่งชีวิตการเบียดตัวกันของรูปทรง สัญลักษณ์ในแนวตั้ง การซ้ำกันของรูปทรง การกระจายตัวกันของรูปทรงในแนวนอนเพื่อให้เกิดความกว้างใหญ่

ผลที่ได้

เมื่อการทำงานที่มีขนาดใหญ่การตอบสนองต่อความรู้สึกและการแสดงออกถึงความ เป็นพื้นที่มีการพัฒนาจนไร้ซึ่งขอบเขตและมีสภาพของบรรยากาศ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความลงตัวใน บรรยากาศ เรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ

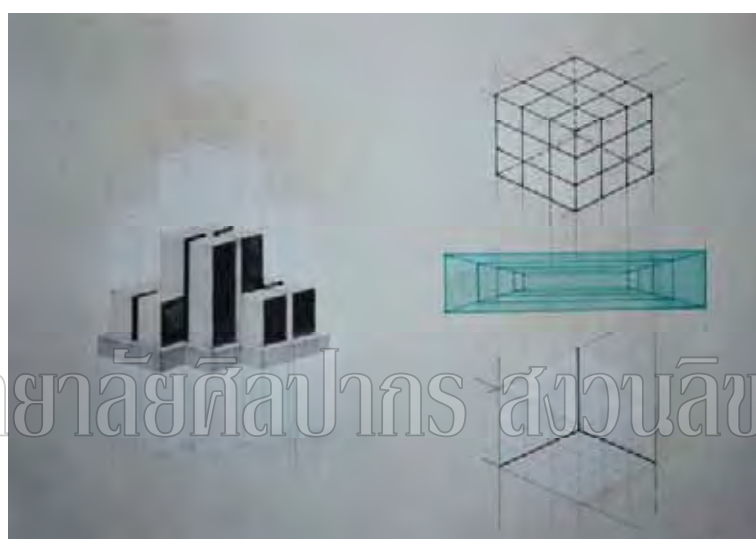
ปัญหาที่พบ

ในการสร้างผลงานที่ยังไม่สมบูรณ์ทางด้านเทคนิคและกระบวนการทางความคิดเป็น ปัญหาสำคัญในรายละเอียด ที่จะทำให้ผลงานสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงานภาพร่างศิลปินปนิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1

ช่วงที่ 2 : ผลงานภาพร่าง ระยะที่ 1

แม้รูปแบบของผลงานซ้ำๆ จะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากผลงานของศิลปินลัทธิบาบ็อกนิยมทั้งสองที่กำลังจะกล่าวต่อไปนี้ หากแต่แนวคิดหลักในการสร้างรูปทรงนั้นมีความสอดคล้องกันอยู่พอสมควร วัตถุที่เกิดขึ้นภายในภาพจะได้รับการวิเคราะห์แยกย่อยออกเป็นชิ้นเป็นด้านละเอียดขึ้นราวกับว่าสามารถพิจารณาวิเคราะห์วัตถุทุก ๆ ส่วนทุก ๆ ด้านได้พร้อมกัน

ภาพที่ 35

ภาพร่าง ชั้นที่ 1

Paul Cézanne ศิลปินคนสำคัญของลัทธิคิวบิสม์ได้กล่าวว่า

“โครงสร้างทางเรขาคณิตเป็นรากฐานของรูปทรงในธรรมชาติทั้งหมด และถ้าเข้าใจรูปทรงของโลกภายนอก และโครงสร้างตามความเป็นจริง จงมองดูรูปทรงเหล่านั้น ให้เป็นเหลี่ยมเป็นลูกบาศก์ง่ายๆ¹⁰

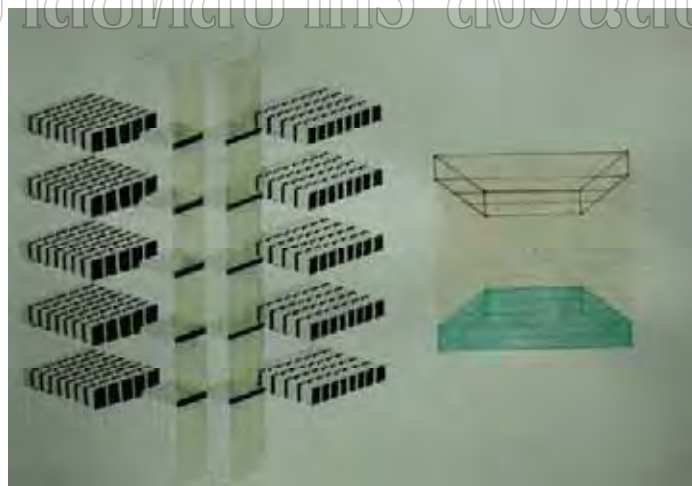
¹⁰ สมภาพ จงจิตต์โพธา. “จิตรกรรมแนวคิวบิสม์: กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรมของปาโบล ปิกัสโซ (ช่วงเวลา ค.ศ. 1906-1915),” (ปริญญาานิพนธ์ กศม. (ทัศนศิลป์: ศิลปสมัยใหม่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544)

กำจร สุนพงษ์ศรี ได้บรรยายถึงการทำงานของศิลปินคนสำคัญของลัทธิบาบิกนิยมอย่างปีกัสโซและบราคไว้ว่า

“ปีกัสโซและบราคพยายามเน้นคุณค่าของปริมาตร (Volumn) กับอากาศซึ่งสัมพันธ์กันเต็ม ไปหมดในภาพ ศิลปินต่างสำรวจความละเอียดของสิ่งที่พวกเขาต้องการวาด ด้วยการ ทำลายรูปทรงเหล่านั้นให้กลายเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยไม่ปะติดปะต่อกัน รูปทรงบางรูปอาจ ทับซ้อนกัน หรือเหลื่อมล้ำกันและกัน โดยมีจุดประสงค์สำคัญในเรื่องปริมาตรเป็นเป้าหมายสูงสุด”¹¹

จากหลักการ “สภาพการยืดเกาะของสิ่งต่าง ๆ สร้างเป็นรูป” (deformation) ได้เข้าไปสู่ “สภาพการก่อรูปการจัดระเบียบใหม่ขึ้นของสติปัญญา” (formation) นักวิจารณ์เรียกยุคนี้ว่า Hermetic period หมายถึงยุคที่รูปวาดมีความแน่นทึบราวกับรูปปั้น ไม่มีอากาศหายใจ ผลงานยุคนี้ได้ส่งผลต่อลัทธินามธรรม (Abstract) ในเวลาต่อมา.¹²

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

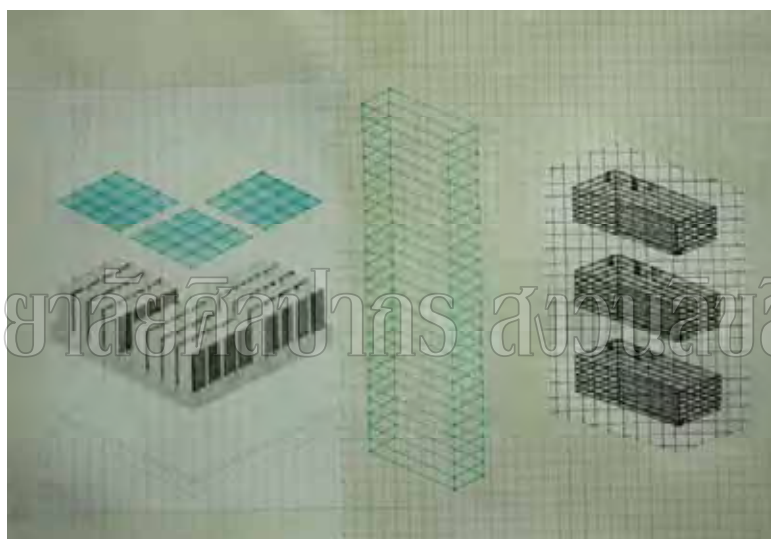

ภาพที่ 36
ภาพร่าง ชั้นที่ 2

¹¹ กำจร สุนพงษ์ศรี. ศิลปะสมัยใหม่ (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2528), 160

¹² เรื่องเดียวกัน.

จากแนวคิดดังกล่าว ผลงานของข้าพเจ้าในขณะนี้จะมีลักษณะที่แตกต่างจากผลงานในช่วงแรกค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในแง่ของการจัดวางองค์ประกอบของรูปทรง สีและพื้นที่ว่างภายในภาพ จากลักษณะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ในช่วงแรกที่อาศัยรูปทรงหลัก โดยอ้างอิง จากแหล่งที่มาของความจริงอย่างเห็นได้ชัด เกิดการพัฒนา ปรับเปลี่ยนมาสู่ลักษณะเชิงนามธรรม (Abstract) มากขึ้น โครงสร้างรูปทรงสี่เหลี่ยมที่เคยรวมตัว ทับซ้อนกันอยู่ในพื้นที่หนึ่ง ถูกถอด ประกอบขึ้นส่วนออกจากกันและกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ว่างซึ่งล้อมรอบโดยรอบ เพื่อเน้นให้เห็น ความเชื่อมโยงกันระหว่างโครงสร้างของ รูปทรง ปริมาตร พื้นที่ว่างภายในและกระบวนการอันเป็นแบบแผนของการผลิตสร้างรูปทรงทางสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 37

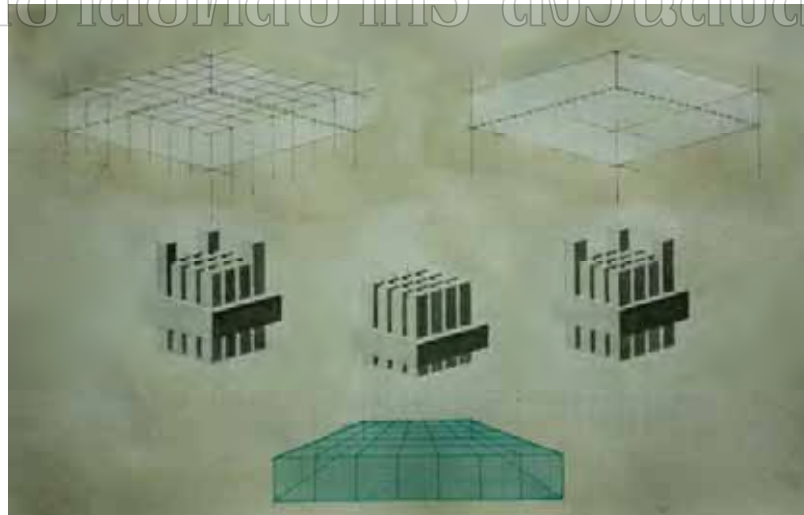
ภาพร่าง ชั้นที่ 3

ผลงานที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะคล้ายกับภาพร่างของโครงสร้างสถาปัตยกรรมหรือภาพร่างจากการออกแบบโครงสร้าง (Plan) ของตึกสูงในมุมมองต่าง ๆ มีการนำเอาเส้นร่างในทิศทางแตก ต่างกันเข้ามาประกอบในการสร้างรูปทรงสี่เหลี่ยม โดยหลงเหลือให้เห็นที่มาของของเส้น ซึ่งประกอบกันเป็นโครงสร้างนี้เอาไว้ในฐานะส่วนประกอบหนึ่งของรูปทรง ผลงานในชุดนี้จึงถือเป็นการลดทอนทุกสิ่งทุกอย่างลงจนเหลือแค่โครงร่างเรขาคณิต ซึ่งเน้นโครงสร้างที่เกิดจากการคิดคำนวณนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงกับความหมายที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอในชุดนี้จึงผันแปรไปตามทิศทางของกระบวนการสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในแง่ของการนำเสนอความมุ่งหมาย ซึ่งต้อง การถ่ายทอดภาพการขยายตัวของสังคมเมืองโดยผ่านรูปแบบที่ตอบสนองกับแนวความคิดนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การสร้างรูปแบบซึ่งมีลักษณะที่ตรงกันข้ามขัดแย้งกับเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือภาพความเปลี่ยนแปลงการขยายตัวของสังคมเมืองและความหนาแน่นของสิ่งก่อสร้างนั้นจะถูกนำเสนอผ่านรูปลักษณะที่ตรงกันข้ามได้หรือไม่โดยที่ความหมายแรกเริ่มซึ่งต้องการนำเสนอ นั้น ยังคงสภาวะเดิมไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลง

ความท้าทายในการพยายามสร้างสัญลักษณ์ที่ชัดเจนสื่อความหมายและประกอบไปด้วยความงามนั้น ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การพัฒนาต่อในผลงานชุดต่อ ๆ มา รูปทรงหลักของผลงานที่เกิดขึ้นในระหว่างนี้ จึงเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่ได้อ้างอิงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเด่นชัด แม้จะมีนัยของการเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม แต่ก็ถูกลดทอนลงจนเหลือเพียงรูปทรงหน่วยย่อยของสี่เหลี่ยมในขนาดและทิศทางที่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 38

ภาพร่าง ชั้นที่ 4

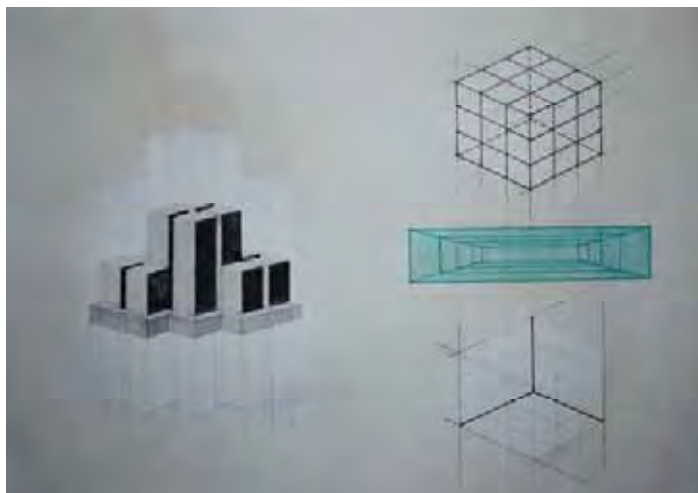
ลักษณะทางการเห็นที่ปรากฏผ่านรูปทรงเหล่านี้จึงเป็นการเห็นและมองโครงสร้างของสถาปัตยกรรม ดังกล่าวผ่านระนาบภายในรูปทรงและเส้นรอบนอกของรูปทรงที่เผยให้เห็นที่ว่างภายใน ขณะที่ลักษณะของการจัดวางระนาบของรูปทรงซึ่งหักเหไปในทิศทางต่าง ๆ ในระยะต่อเนื่องนั้นก็ก่อให้เกิดมิติหน้าของแสงเงา ความลึกและสร้างลักษณะทางความรู้สึกที่ทั้งที่บิดันและว่างกลวงในองค์ประกอบเดียวกัน

การสร้างโครงสร้างพื้นภาพขึ้นมาใหม่ในลักษณะของรูปทรงเรขาคณิตและปริมาตรของลูกบาศก์ซึ่งเกิดจากการผสมผสานด้านและมุมหลายด้านหลายมุมเข้าด้วยกัน รวมถึงการใช้รูปทรงร่วม (sharing forms) และการสร้างพื้นภาพบนระนาบสองมิตินี้ได้สร้างผลทางความรู้สึกในแง่ของการรับรู้ที่ทำให้ภาพความวุ่นวายของบรรยากาศที่เคยปรากฏในผลงานระยะแรก ๆ ถูกลดความสำคัญลงจนกระทั่งเหลือเพียงโครงสร้างภายใน

ลักษณะที่หนาแน่นและที่บิดันของรูปทรงที่เคยมีถูกแทนที่ด้วยหน่วยย่อยซึ่งถูกจัดวางไว้ในตำแหน่งทางองค์ประกอบแบบเรียบง่าย รูปทรง แต่ละรูปทรงแสดงความสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างภายนอกและภายในซึ่งเผยให้เห็นสภาพการประกอบกันของสิ่งก่อสร้างที่ถูกแทนด้วยภาพสัญลักษณ์ที่ผ่านการคิดสรรทางรูปทรงมา ความหนาแน่น ที่เคยมีในพื้นที่โดยรวมของภาพ ปรากฏให้เห็นเฉพาะในปริมาตรของรูปทรงหนึ่งรูปทรงใดเท่านั้น ซึ่งในแง่นี้ สอดคล้องกับการเห็นและการปรับเปลี่ยนวิธีการรับรู้ที่เคยเกิดขึ้นกับระนาบภายนอกของสิ่งก่อสร้าง มาสู่การเห็นมิติภายในของสถาปัตยกรรมซึ่งเต็มไปด้วยโครงสร้างและหน่วยย่อยที่อัดแน่นอยู่ภายในมากขึ้น

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 1

ภาพที่ 39

ภาพร่าง ชิ้นที่ 1

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

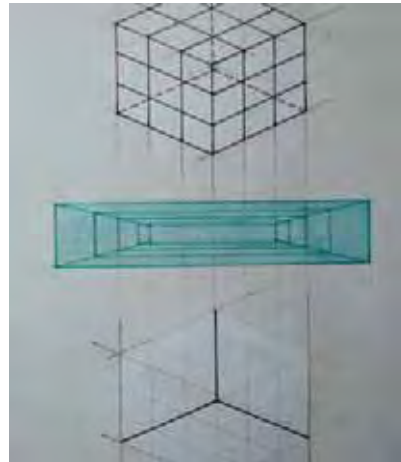
เนื้อหา

ผลงานในชุดนี้จะแตกต่างจากผลงานที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด โดยจะเห็นได้จากการพยายามทำความเข้าใจรูปทรงที่สร้างขึ้นใหม่ในมิติทางการเห็นที่เปลี่ยนไปจากการรับรู้ภาพภายนอกเดิมของมัน หน่วยย่อยของรูปทรงถูกนำเสนอเฉพาะส่วน ขณะเดียวกันก็มีการเผยให้เห็นโครงสร้างของเส้นที่ประกอบขึ้นจนเป็นระนาบและรูปทรงที่สมบูรณ์ ภาพของสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ และเส้นที่เกิดจากการออกแบบคำนวณ ถูกนำมาใช้ในแง่ของการเป็นรูปสัญลักษณ์แทนสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมที่เปิดให้เห็นมิติ พื้นที่ว่าง และปริมาตรภายในของสิ่งก่อสร้างดังกล่าวมากขึ้น

ในแง่ของการจัดวางองค์ประกอบภายในภาพ ทัศนธาตุแต่ละส่วนอันได้แก่ เส้น สี่เหลี่ยม และรูปทรงหลักซึ่งประกอบกันเป็นหน่วยย่อยภายในภาพถูกจัดวางร่วมกันเป็นระยะ โดยมีที่ว่างล้อมรอบและเลื่อนไหลผ่านที่ว่างภายในของรูปทรง ทั้งหมดแสดงให้เห็นการถอดประกอบชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมออกให้เห็นโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งต่อมาโครงสร้างเหล่านี้จะถูกนำมาประกอบกันขึ้นอีกครั้ง จนเป็นชุดของสถาปัตยกรรมที่ทับซ้อนกันอยู่อย่างหนาแน่นในพื้นที่หนึ่ง

รูปทรง

ใช้รูปทรงสัญลักษณ์รูปทรงย่อยมาประกอบกันกลายเป็นรูปทรงหลัก การจัดวางเป็นกลุ่มเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของรูปทรงและปริมาตรที่เกิดขึ้น ภายในและภายนอก รูปทรง ความเป็นมาของรูปทรงหลักการแสดงภาพร่างการเกิดขึ้นของรูปทรง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

น้ำหนัก แสง - เงา

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุให้เกิดระยะในผลงาน ส่งผลให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างพื้นหลังของภาพที่มีความสว่างกับตัววัตถุที่มีมากขึ้น ในผลงานชุดนี้

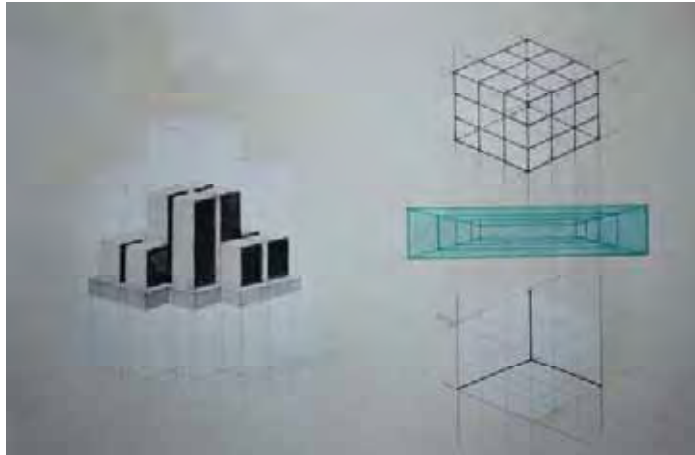

พื้นผิว

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบบสองข้างเท่ากัน ระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้
ความรู้สึกอ้างว้างไร้ซึ่งชีวิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ผลรวมที่ได้

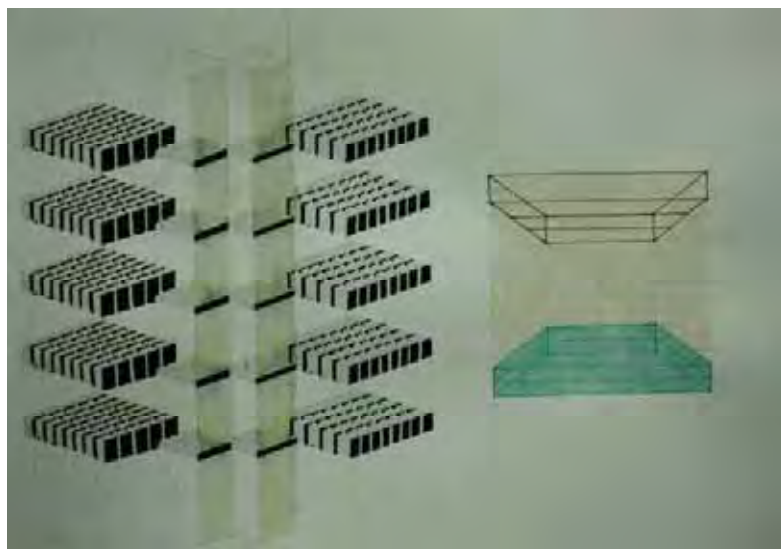
การแสดงออกไม่ตรงไปตามเป้าหมายที่ควรจะเป็นในทางรูปแบบศิลปะ การก่อตัวของ
รูปทรงไม่ตรงประเด็นของการพัฒนาที่ไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้ไม่เกิดความรู้สึกร่วมในตัวผลงาน

ปัญหาที่พบ

ในการสร้างผลงานที่ยังไม่สมบูรณ์ทางความคิด กลายเป็นปัญหาสำคัญในทางรูปแบบ
การนำเสนอผลงานทางศิลปะที่จะทำให้ผลงานสมบูรณ์ตรงตามความต้องการในความคิดขั้นต้น
ของภาพร่างจึงไม่สามารถทำได้

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 2

บทวิเคราะห์ศิลปะสถาปัตยกรรม สงวนลิขสิทธิ์

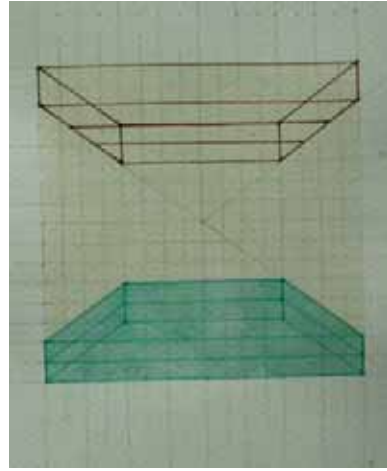
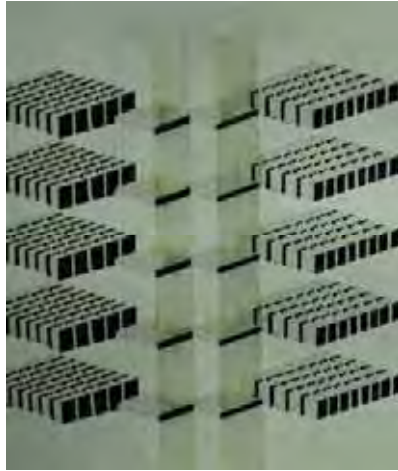
เนื้อหา

เช่นเดียวกับผลงานชิ้นที่ผ่านมา ผลงานชิ้นนี้แสดงภาพการเปรียบเทียบระหว่างรูปทรง ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมกับโครงสร้างของเส้นร่างที่ยังไม่สมบูรณ์ แสดงพื้นที่ภายในของรูปทรงสี่เหลี่ยมคล้ายห้องที่พักอาศัยซึ่งถูกแบ่งย่อยออกเป็นช่อง ๆ ภายในตึกสูง มีการใช้สีแสดงความต่างของมิติ เช่นเดียวกับที่มีการใช้น้ำหนักแสงเงาเน้นความหนาหนักของรูปทรงซึ่งเรียงซ้อนกันอยู่เหนือที่ว่าง

ระนาบหรือผิวนอกของสถาปัตยกรรมถูกเปิดออก รวากับวัตถุโปร่งใสที่เผยให้เห็นปริมาตร ภายในที่ซับซ้อนและโครงสร้างที่เป็นระเบียบ การสร้างสัญลักษณ์ทางนามธรรมนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากสภาพภายในของตึกสูง ซึ่งทุกตารางเมตรถูกแบ่งออกเป็นพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ เพื่อบรรจุไว้ซึ่งประชากรที่หนาแน่น

รูปทรง

ใช้รูปทรงสัญลักษณ์รูปทรงย่อยมาประกอบกันกลายเป็นรูปทรงหลัก

น้ำหนัก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะใน
 ผลงาน แต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ

รายละเอียด

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบบสองข้างเท่ากัน ระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้ความรู้สึกอ้างว้างไร้ซึ่งชีวิต

ผลรวมที่ได้

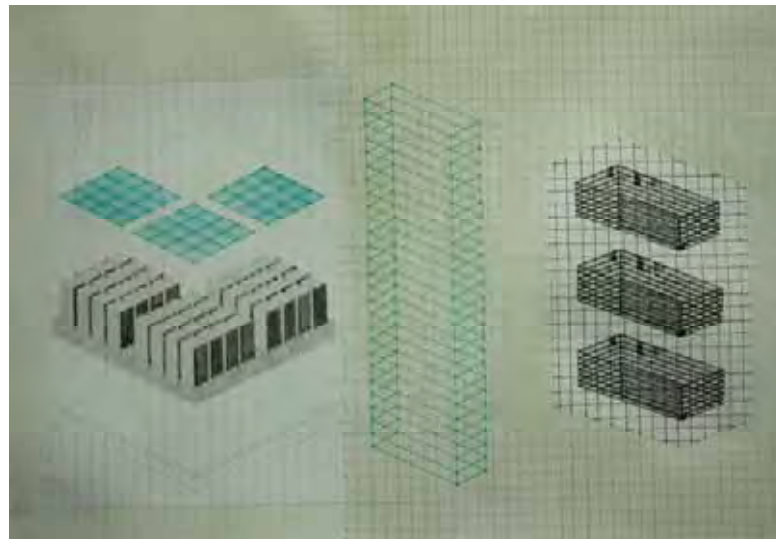
การแสดงออกไม่ตรงไปตามเป้าหมายที่ควรจะเป็นในทางรูปแบบศิลปะ การก่อตัวของรูปทรงไม่ตรงประเด็นของการพัฒนาที่ไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้ไม่เกิดความรู้สึกร่วมในตัวผลงาน

ปัญหาที่พบ

ในการสร้างผลงานที่ยังไม่สมบูรณ์ทางความคิดกลายเป็นปัญหาสำคัญในทางรูปแบบ การนำเสนอผลงานทางศิลปะที่จะทำให้ผลงานสมบูรณ์ตรงตามความต้องการในความคิดขั้นต้นของภาพร่างจึงไม่สามารถทำได้

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 3

บทวิเคราะห์ด้วยศิลปากร สงวนลิขสิทธ์

เนื้อหา

รูปทรงที่ปรากฏในผลงานชิ้นนี้ยังคงถูกจัดวางให้แยกส่วนออกจากกันอย่างเห็นได้ชัด พื้นที่ว่างของภาพกลายเป็นระนาบแห่งการก่อตัวของวัตถุทางสถาปัตยกรรม ผลงานในชุดนี้ได้ลดความสำคัญของความรู้สึกหรือบรรยากาศภายในภาพลง โดยเน้นความสำคัญไปที่การตีแผ่รูปทรงที่เคยทับซ้อนนั้นให้เห็นถึงมวลที่ว่างภายใน

นอกจากนี้ ในการสร้างรูปทรงแต่ละครั้งยังต้องอาศัยการร่างเส้นอย่างแม่นยำหรือการสร้างสเกล (Scale) เพื่อขึ้นรูปทรงในมิติต่าง ๆ ซึ่งเชื่อมโยงกันขึ้นเป็นโครงสร้างหนึ่ง เช่นเดียวกับผลงานชิ้นที่ผ่านมา สีเขียวได้ถูกนำมาใช้เน้นความโดดเด่นและสร้างความขัดแย้งให้กับรูปทรงที่มันคงเหล่านี้ให้เกิดการรับรู้ที่ต่างออกไป โดยเฉพาะในส่วนของผิวหน้า (Surface) หรือระนาบของสถาปัตยกรรม

รูปทรง

ใช้รูปทรงสัญลักษณ์รูปทรงย่อยมาประกอบกันกลายเป็นรูปทรงหลัก

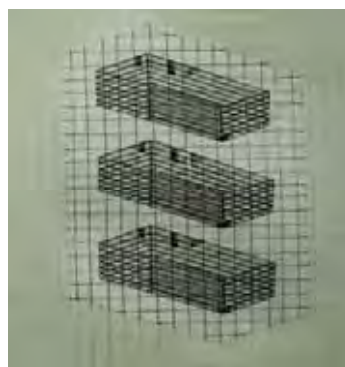

น้ำหนัก

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงาน แต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ

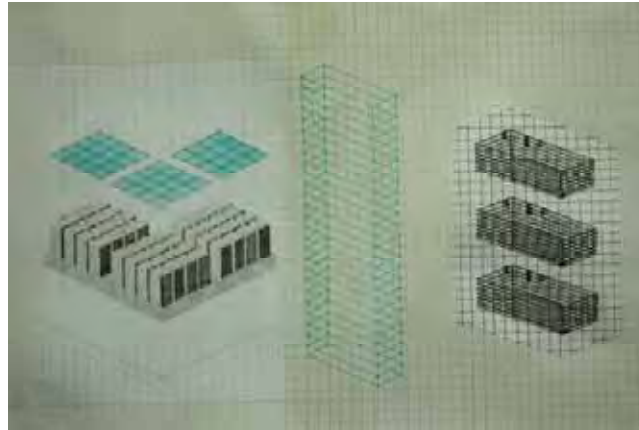
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
รายละเอียด

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบบสองข้างเท่ากัน ระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้ความรู้สึกอ้างว้าง ไร้ซึ่งชีวิต

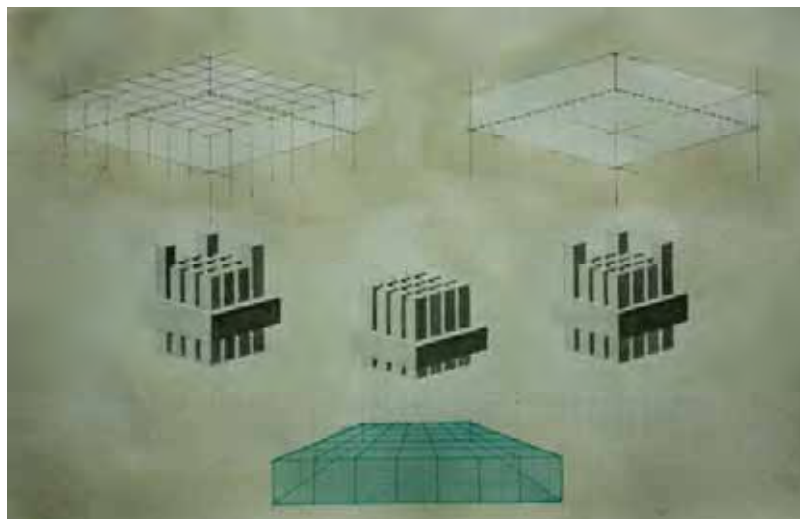
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
 ผลที่ได้
 การแสดงออกไม่ตรงไปตามเป้าหมายที่ควรจะเป็นในทางรูปแบบศิลปะ

ปัญหาที่พบ

ในการสร้างผลงานที่ยังไม่สมบูรณ์ทางด้านเทคนิคและกระบวนการทางความคิดเป็นปัญหาสำคัญในรายละเอียดที่จะทำให้ผลงานสมบูรณ์ ความต้องการแสดงออกในความคิดขั้นต้น จึงไม่สามารถทำได้

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 4

ภาพที่ 42

ภาพร่าง ชิ้นที่ 4

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เนื้อหา

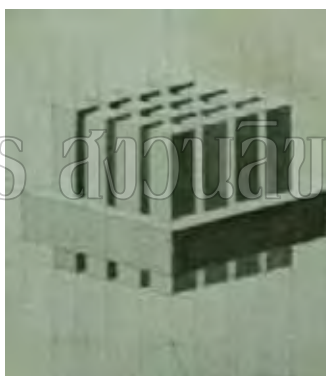
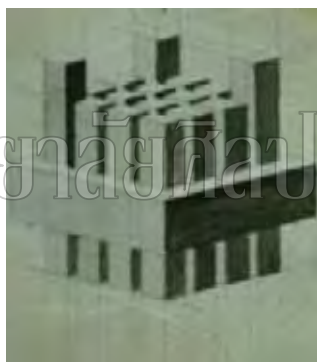
จากการรวมรูปทรงในมิติที่แตกต่างมาจัดวางไว้ในระดับสายตาหรือระดับทางการเห็นเดียวกันในผลงานสามชิ้นที่ผ่านมา ผลงานชิ้นนี้ได้เปลี่ยนการรับรู้ของผู้ดูในลักษณะของการมองในแนวดิ่งซึ่งเป็นผลจากการจัดตำแหน่งของรูปทรงให้มีลักษณะราวกับสามเหลี่ยมกลับหัวที่สามารถรับรู้ได้ทางความรู้สึกแต่ไม่ปรากฏโครงสร้างของเส้นด้วยสายตา เมื่อพิจารณาจากโดยรวมของภาพจึงจะเห็นเส้นวงตาที่เกิดจากการวางวัตถุคล้ายเส้นทัศนียภาพ (Perspective) พุ่งลงด้านล่าง

ภาพ ๆ นี้จึงมีลักษณะที่ค่อนข้างแตกต่างจากภาพอื่นที่ผ่านมาโดยเฉพาะความชัดเจนจากการพิจารณารูปทรงในมิติต่าง ๆ เช่นในภาพนี้จะเห็นว่าประกอบไปด้วยระนาบของสี่เหลี่ยมที่ปรากฏทั้งผิวหน้าและที่ว่างภายในของรูปทรงสี่เหลี่ยมแฉกบนสุดและแฉกล่างสุด ขณะที่แฉกกลางนั้นแสดงให้เห็นรูปทรงที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นผลมาจากการประกอบกันของรูปทรงทั้งสองเข้าด้วยกัน

การสร้างสัญลักษณ์นามธรรมหรือสภาพโครงสร้างของตึกสูงซึ่งเคยตั้งอยู่กับพื้นดินให้มีลักษณะที่แยกส่วนออกจากกันและลอยอยู่ท่ามกลางที่ว่างนี้ แม้จะก่อให้เกิดความเข้าใจต่อโครงสร้างของสถาปัตยกรรมที่อัดแน่นในทางความรู้สึก จนกระทั่งเหลือเพียงความเรียบง่ายที่ลดทอนลงจนปรากฏเห็นโครงสร้างพื้นฐาน แต่ผลงานในชุดนี้ก็ยังไม่ตรงตามเจตนาของข้าพเจ้าที่จะมุ่งแสดงสภาวะทางความรู้สึกจากการขยายตัวของสังคมเมือง หรือการเพิ่มขึ้นของสิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทางสังคม ในผลงานชุดต่อมา ข้าพเจ้าจึงได้นำเอารูปทรงที่ลดทอนมาแล้วนี้มาผสมผสานกับการจัดวางองค์ประกอบในผลงานระยะแรกเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งทางรูปลักษณ์และความหมายมากขึ้น

รูปทรง

ใช้รูปทรงสัญลักษณ์รูปทรงย่อยมาประกอบกันกลายเป็นรูปทรงหลัก

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนสิบสี่ตรี

น้ำหนัก

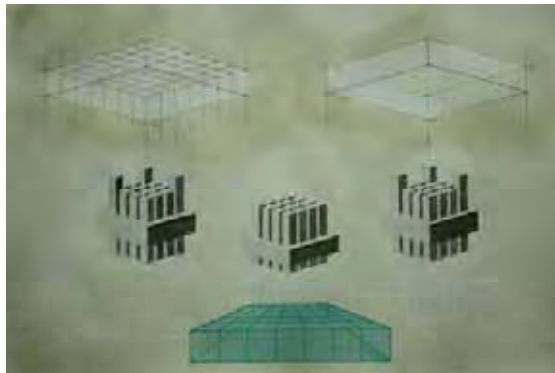
การใช้น้ำหนักแสง-เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงาน แต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ

พื้นผิว

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบบสองข้างเท่ากัน ระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่าง เพื่อให้ความรู้สึกอ้างว้าง ไร้ซึ่งชีวิต

ผลที่ได้

การแสดงผลออกไม่ตรงไปตามเป้าหมายที่ควรจะเป็นในทางรูปแบบศิลปะ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

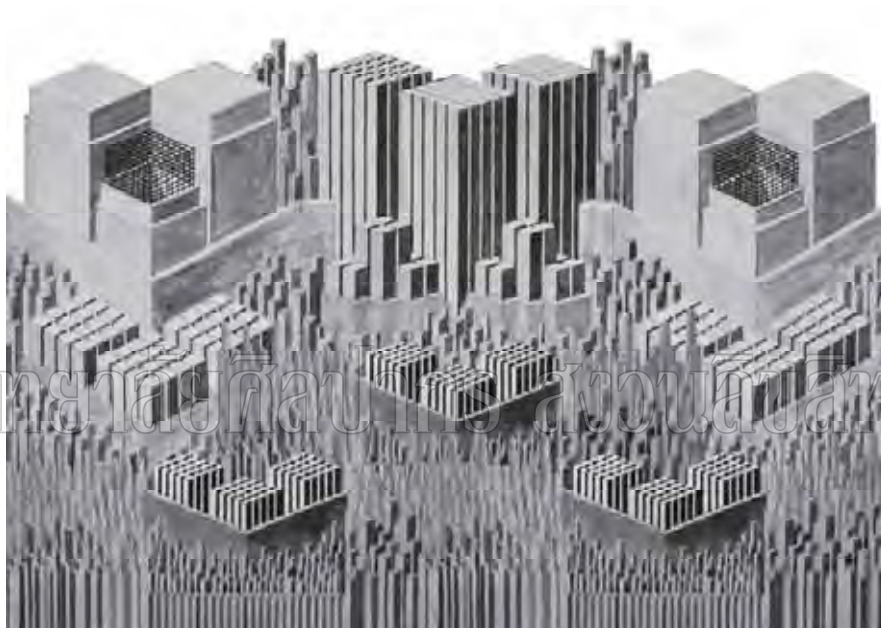
ปัญหาที่พบ

ในการสร้างผลงานที่ยังไม่สมบูรณ์ทางด้านเทคนิคและกระบวนการทางความคิด เป็นปัญหาสำคัญในรายละเอียดที่จะทำให้ผลงานสมบูรณ์ ความต้องการแสดงผลออกในความคิดขั้นต้น จึงไม่สามารถทำได้

4.3 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงานภาพร่างสถาปัตย์ศิลปะนิพนธ์ ระยะที่ 2

ช่วงที่ 3 : ผลงานภาพร่าง ระยะที่ 2

ผลงานในระยะนี้จะเกิดจากการนำเอารูปแบบของงานในระยะก่อนศิลปะนิพนธ์ มาผสม ผสานกับผลงานศิลปะนิพนธ์ช่วงที่ 1 ซึ่งก็คือ ความเรียบง่ายของรูปทรงที่ถูกลดทอนและการจัดวางองค์ประกอบที่หนาแน่นภายในภาพๆ หนึ่งหน่วยย่อยจากรูปทรงสี่เหลี่ยมของสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมสูงซึ่งถูกสร้างขึ้นซ้ำในพื้นที่เดิม มีการตัดทอน ย่อส่วน และเพิ่มเติมรูปทรงให้มากขึ้น

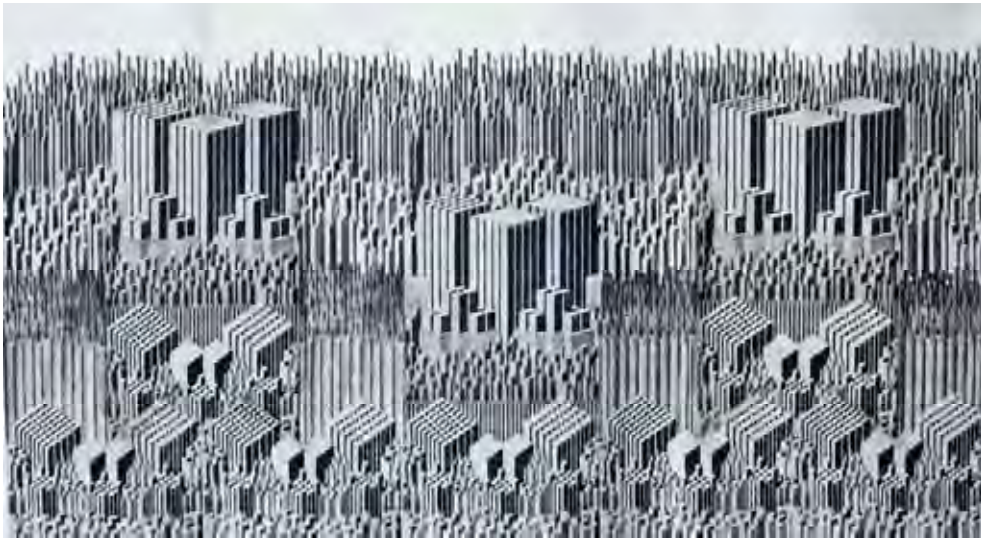

ภาพที่ 43

ภาพร่าง ชั้นที่ 5

โดยคำนึงถึงส่วนย่อยและส่วนรวมพร้อมกันเพื่อให้เกิดความกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน เช่นเดียวกับการคำนึงถึงลักษณะผิวหน้าหรือระนาบของรูปทรงที่ปรากฏอยู่ภายในภาพนั้นรูปแบบที่ตัดทอนตัดแปลงมาจากรูปแบบสถาปัตยกรรมเหล่านี้ ได้ถูกสร้างให้มีลักษณะผิดแปลกไปจากรูปแบบตามความเป็นจริง โดยสะท้อนความรู้สึกบางอย่างใดอย่างหนึ่งในแง่ของความประทับใจออกมา ซึ่งในที่นี้หมายถึงการมองเห็นภาพการขยายตัวของเมืองภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

โดยการเห็นดังกล่าวเป็นการเห็นถึงโครงสร้างของสิ่งอันเป็นผลลัพธ์จากการขยาย ตัวของเมืองนั้นซึ่งได้แก่โครงสร้างของตึกซึ่งกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ชุมชนซึ่งมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ โดยไม่ปรากฏให้เห็นโครงสร้างของสิ่งมีชีวิตหรือรูปทรงของสิ่งอื่นร่วมอยู่ด้วยเลย

บทภาาที่ 44 ภาพร่าง ชั้นที่ 6

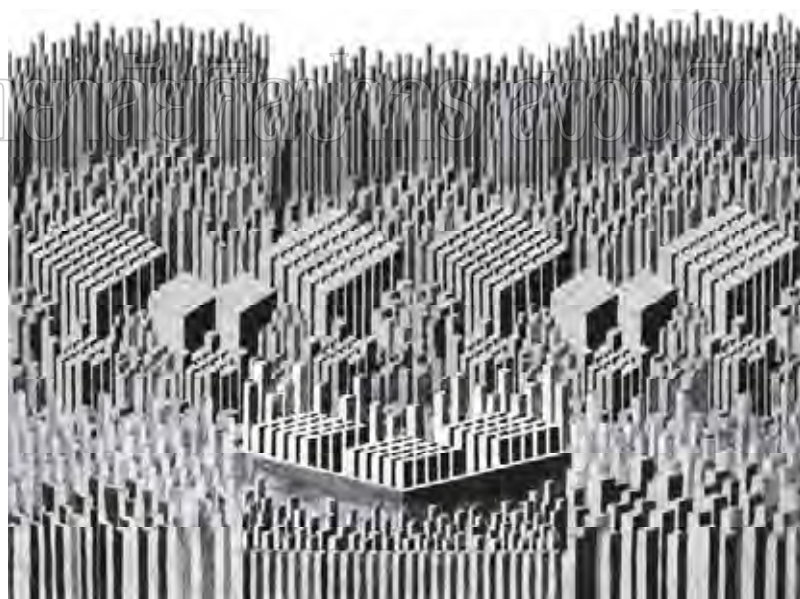
บทภาาที่ขยายศิลปะปากร สงวนลิขสิทธิ์

การสร้างสัญลักษณ์แทนในลักษณะนี้ ปรากฏให้เห็นส่วนของพื้นหลังภาพที่เป็นเพียงระนาบของสีขาว ซึ่งจะเป็นตัวช่วยเน้นและสร้างความสำคัญให้กับรูปร่างและรูปทรงที่ถูกเขียนขึ้น เช่นเดียวกับลักษณะการสร้างแสงเงาภายในภาพที่เป็นการลงสีแบบแบน ๆ เน้นเส้นขอบนอกที่คมชัด มีการลงน้ำหนัก แสงเงาเพียงบางส่วน คือ ส่วนของโครงสร้างสถาปัตยกรรมที่แสดงถึงความที่บตันมั่นคง

การจัดวางองค์ประกอบของผลงานในระยะนี้ก็เช่นเดียวกับผลงานในระยะแรก โดยเน้นความสมดุลทั่วทั้งภาพคล้ายกับภาพเขียนในงานจิตรกรรมไทย หากจะแตกต่างก็ตรงที่ผลงานในระยะนี้ได้ตัดองค์ประกอบร่วมอื่นๆ ออกไป เช่น โครงสร้างของรถเข็นและบรรยากาศของภาพ ซึ่งลดน้อยลงไป มีเพียงการสร้างจุดเด่นด้วยการสร้างความแตกต่างทางรูปทรง รวมถึงการใช้เส้นในแนวตั้งและเส้นในแนวเฉียงสร้างความขัดแย้งกัน และช่วยในการสร้างจุดเด่นและความเป็นเอกภาพ ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับจังหวะที่เกิดจากการจัดวางวัตถุหรือรูปทรงซึ่งเรียงซ้ำกันทั่วทั้งภาพที่ให้ความรู้สึกของความหนาแน่น การกระจุกตัวเป็นระยะและการรับรู้ทางการเห็นในมิติที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้การจัดวางรูปทรงเป็นกลุ่มและมีแหล่งที่มาของการเกิดขึ้นมาจากแหล่งเดียวกันดังกล่าว ยังให้ความรู้สึกคล้ายกับกำลังเคลื่อนที่ออกไปในวงกว้างและให้ความรู้สึก ทั้งลึก ลงไปในดินและพุ่งสูงขึ้นไปสู่ด้านบนอีกด้วย โดยสังเกตจากรูปทรงของสิ่งก่อสร้างที่ไม่ปรากฏพื้นดินหรือพื้นภาพให้เห็น หากแต่ก็ให้ความรู้สึกที่มั่นคงราวกับได้ยึดติดลงกับพื้นภาพแล้วโดยถาวร

การนำเสนอเพียงภาพของสถาปัตยกรรมโดยปราศจากองค์ประกอบร่วมดังเช่นที่เคยเป็นมาในผลงานระยะแรก ๆ นั้นทำให้องค์ประกอบของภาพเกิดความรู้สึกที่มีพลังอำนาจมากกว่า โดยข้าพเจ้าได้ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักความสมดุลในส่วนของภาพด้วยรูปทรงของสิ่งก่อสร้างที่สถาปัตยกรรมเหล่านี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเข้าครอบครองพื้นที่โดยส่วนใหญ่ของภาพ

ภาพที่ 45
ภาพร่าง ชั้นที่ 7

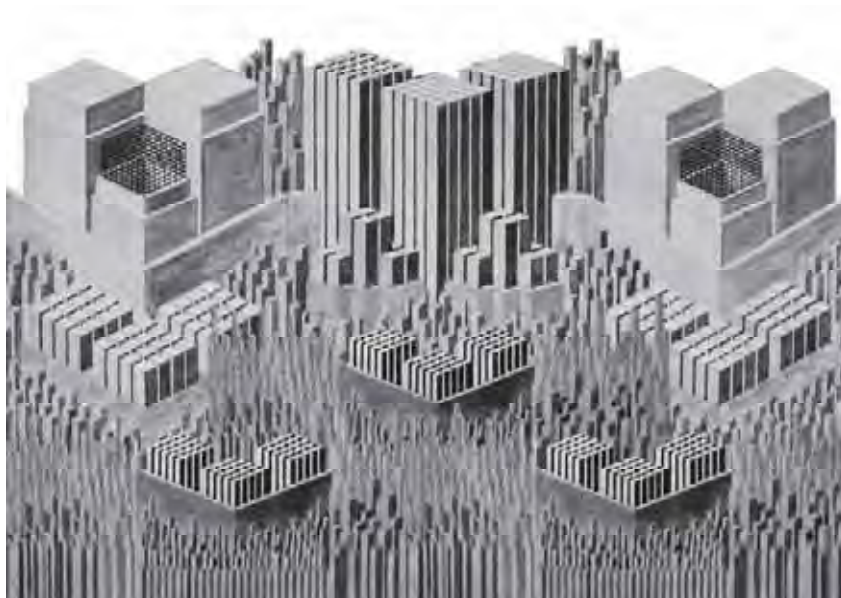
กระแสนิยมของวัตถุถูกสร้างขึ้นด้วยภาพลักษณ์ทางศิลปะ และถ่ายทอดถึงความ เป็นไปที่เกิดขึ้นโดยเริ่มจากในกลุ่มสังคมที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลพวงจากการ เจริญเติบโตของเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมภายใต้ความมั่งคั่งทางวัตถุที่เกิดขึ้นจากสมองและ น้ำมือ ของมนุษย์โดยมิได้คำนึงถึงผลเสียหรือผลกระทบที่จะตามมา อีกทั้งยังมีได้คำนึงถึง วิธีทาง ในการอยู่ร่วมกันระหว่างสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง หากแต่มุ่งแสวงหาเพียงความก้าวหน้าและ ผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับเพียงอย่างเดียว และแม้ว่าในภาพผลงานทั้งหมดจะไม่ปรากฏภาพของ มนุษย์เลยก็ตาม แต่สิ่งที่ข้าพเจ้ากำลังแสดงออกนี้ก็เหมือนเป็นการตั้งคำถามกับคนดูว่าวัตถุที่ไร้ ชีวิตหรือมนุษย์กันแน่ที่ เป็นผู้ทำลายล้างพื้นที่ทางจิตวิญญาณของเราลง

ข้าพเจ้าสร้างผลงานชุดนี้ขึ้น นอกจากจะต้องการสื่อความหมายผ่านภาพผลงาน ศิลปะของข้าพเจ้าเอง โดยผ่านวิธีการสร้างความแตกต่างของส่วนประกอบย่อยและการจัดวาง องค์ประกอบที่นำมาสู่การแทนค่าความหมายของรูปทรงทางศิลปะที่มีความเป็นนามธรรม ซึ่งจะ เป็นเสมือนจุดเริ่มต้นในการนำความคิดของคนดูไปสู่โลกของความจริงและตระหนักถึง สาระสำคัญผ่านรูปสัญลักษณ์ที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้นได้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 5

บทวิเคราะห์ด้วยศิลปะการสงวนลิขสิทธิ์

เนื้อหา

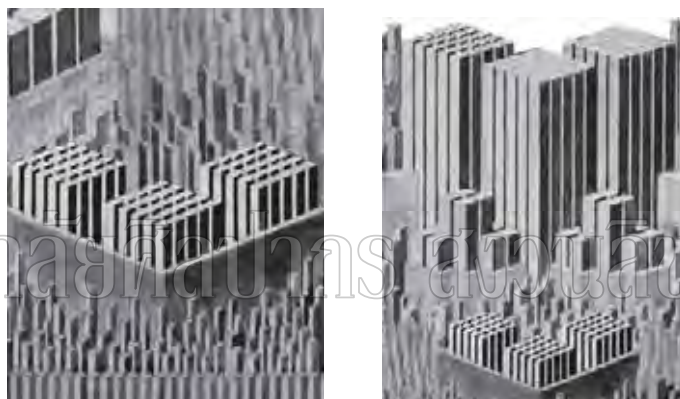
ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ขยายรูปทรงในขนาดที่แตกต่างกันตามระยะที่ปรากฏคือ ส่วนหน้า ส่วนกลางและส่วนหลังของภาพ โดยจะเห็นได้ว่าขนาดและระยะของรูปทรงที่ถูกจัดวางมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังสร้างมิติและระนาบของรูปทรงให้มีความสัมพันธ์กับทิศทางที่รูปทรงนั้นตั้งอยู่ หน่วยย่อยของรูปทรงทั้งหมดจึงสัมพันธ์และเคลื่อนไหวอยู่ภายในองค์ประกอบหนึ่งซึ่งดูราวกับมีจุดเชื่อมต่อออกไปนอกกรอบภาพและไม่ได้สิ้นสุดภายในกรอบภาพนี้เพียงเท่านั้น

ผลลัพธ์ที่ได้จึงทำให้การเห็นภาพๆ นี้ มีจังหวะของการผ่อนคลายทางสายตา รูปทรงหลักของภาพมีการแทรกตัวของรูปทรงย่อยๆ จำนวนมากที่ช่วยส่งเสริมมิติของความลึกของรูปทรงหลักให้มากยิ่งขึ้นไปอีก นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่าภาพๆ นี้เป็นการดึงเอาการจัดวางองค์ประกอบที่เน้นการดึงดูตทางสายตาโดยอาศัยทิศทางของเส้นในรูปทรงช่วยสร้างผลทางความรู้สึกนี้ให้เกิดขึ้น

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าการนำเอารูปทรงหนึ่งซึ่งเคยเกิดขึ้นในผลงานศิลปนิพนธ์ ระยะเวลาแรกเข้ามาใช้ ซึ่งก็คือรูปทรงที่เกิดจากการประกอบกันของเส้นตรงที่ไม่ได้แสดงผิวหน้าที่ที่บิด ตัน หากแต่เผยให้เห็นที่ว่างภายในของสิ่งก่อสร้างทรงสี่เหลี่ยมด้านบนสุดช่วยลดความอึดอัดและ แสดงให้เห็นปริมาตรที่มีอยู่จริงภายในสิ่งก่อสร้างดังกล่าว

รูปทรง

ใช้หลักการซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยมแต่เพิ่มรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีขนาดใหญ่ การเกาะ กลุ่มของรูปทรงที่มีขนาดเดียวกันและรูปทรงที่มีขนาดแตกต่างกันเพื่อให้องค์ประกอบโดยรวมโดยร่วมมี การเคลื่อนไหวในส่วนรวมของภาพ

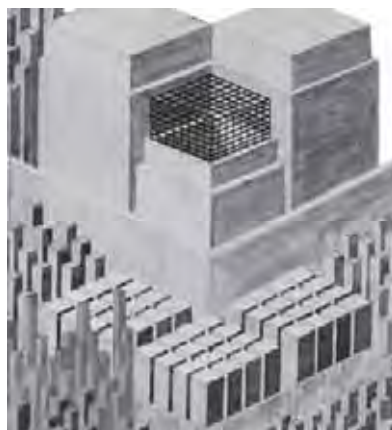
น้ำหนัก

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะใน ผลงาน สามารถแยกแยะรูปทรงในการให้น้ำหนักในแต่ละรูปทรง แต่ให้ความรู้สึกกลมกลืน ภายในภาพ

รายละเอียด

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของ
วัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบ่งครึ่งบน ครึ่งล่าง กั้นกลางระหว่างตัววัตถุกับบริเวณ
ว่างเพื่อให้ความรู้สึกกว้างโล่งซึ่งชีวิต

ผลรวมที่ได้

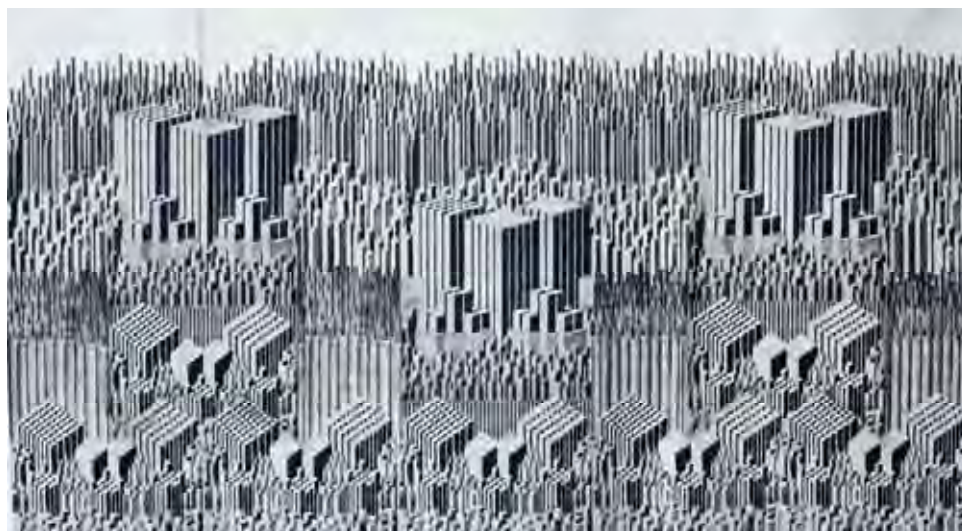
เมื่อการทำงานที่มีขนาดใหญ่การตอบสนองต่อความรู้สึกและการแสดงออกถึงความ
เป็นพื้นที่มีการพัฒนาจนไร้ซึ่งขอบเขตและมีสภาพของบรรยากาศ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความลงตัวใน
บรรยากาศเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอในผลงานภาพร่างชุดนี้

ปัญหาที่พบ

เมื่อเป็นการสร้างผลงานในขั้นตอนของภาพร่างทำให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในภาพ
ผลงานเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งการนำเสนอในภาพร่างชุดนี้เป็นไปตามความต้องการในรูปแบบของการ
พัฒนางานที่ตรงตามแนวความคิด

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 6

ภาพที่ 47

ภาพร่าง ชิ้นที่ 6

บทกวีกลายศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เนื้อหา

ดังที่กล่าวไว้ในผลงานระยะก่อนหน้าว่าผลงานในระยะที่สามนี้เป็นการหลอมรวมเอาผลทางความรู้สึกที่เกิดจากการสร้างรูปทรงและการจัดวางองค์ประกอบในผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ และผลงานศิลปนิพนธ์ระยะที่หนึ่งเข้าด้วยกัน ผลลัพธ์ที่ได้จึงประกอบไปทั้งรูปทรงของสิ่งก่อสร้างในขนาดที่แตกต่างกัน พื้นที่ว่าง จังหวะของการซ้ำ การกระจายตัวของรูปทรงซึ่งถูกจัดวางเป็นระยะ รวมถึงการพยายามสร้างรูปทรงหลักหรือจุดสนใจภายในภาพให้สอดคล้องกับรูปทรงประกอบอื่นๆ

หน่วยย่อยที่เคยถูกแผ่ออกกลับมาหลอมรวมกันใหม่อีกครั้งจนกลายเป็นหน่วยย่อยรวม ทั้งหมด รูปทรงแสดงการตัดกันของน้ำหนักแสงเงาอย่างเห็นได้ชัด เส้นในแนวเฉียงและเส้นในแนวตั้งเป็นโครงสร้างของเส้นหลักภายในภาพที่ช่วยสร้างความขัดแย้งและดึงจุดสนใจไปที่ส่วนกลางของภาพ มิติของภาพที่แม้จะมีอยู่แต่ก็ถูกทำให้ลวงตาไปกับระนาบอื่น ๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเห็นจึงดูราวกับเมื่อขณะที่เรามองภาพสามมิติที่ประกอบไปด้วย ช่องสี่เหลี่ยมเล็กๆ (Pixel) ซึ่งทับซ้อนกันอยู่

ผลงานชิ้นนี้ได้เน้นความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างรูปทรงในแนวดิ่งซึ่งให้ความรู้สึกราวกับสิ่งก่อสร้างทั้งหมดฝังตัวลึกลงไปยังพื้นล่างของภาพเพื่อสร้างความรู้สึกของการผุดขึ้น การเกิดและการเบียดเสียดของรูปทรงซึ่งต่างก็แย่งชิงพื้นที่ซึ่งรองรับตัวมันเองให้ได้มากที่สุด จนไม่ปรากฏเห็นความสำคัญของที่ว่าง มีเพียงบนสุดของภาพเท่านั้นที่ถูกปล่อยเป็นที่ว่างสีขาวไว้

รูปทรง

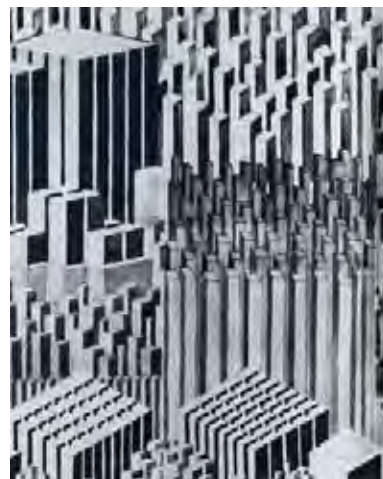
ใช้หลักการซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยม แต่เพิ่มรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีขนาดใหญ่ การเคลื่อนไหวของรูปทรงที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อให้องค์ประกอบโดยรวมได้มีการเคลื่อนไหวในส่วนรวมของภาพ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

น้ำหนัก

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะในผลงาน แต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ

รายละเอียด

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของ
วัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบ่งครึ่งบน ครึ่งล่างกั้นกลางระหว่างตัววัตถุกับบริเวณ
ว่างเพื่อให้ความรู้สึกกว้าง ไร้ซึ่งชีวิต

ผลที่ได้

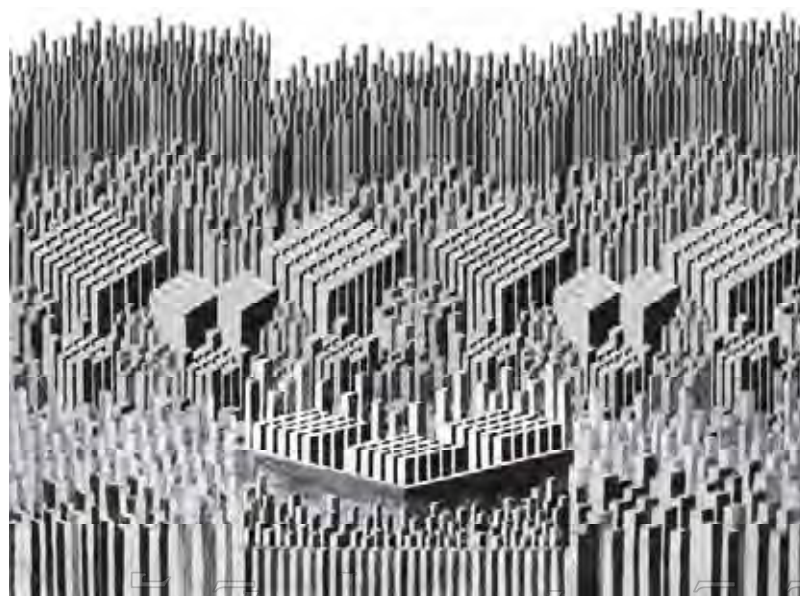
เมื่อการทำงานที่มีขนาดใหญ่การตอบสนองต่อความรู้สึกและการแสดงออกถึงความ
เป็นพื้นที่มีการพัฒนาจนไร้ซึ่งขอบเขตและมีสภาพของบรรยากาศ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความลงตัวใน
บรรยากาศ เรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ

ปัญหาที่พบ

เมื่อเป็นการสร้างผลงานในขั้นตอนของภาพร่างทำให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในภาพ
ผลงานเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งการนำเสนอในภาพร่างชุดนี้เป็นไปตามความต้องการในรูปแบบของการ
พัฒนางานที่ตรงตามแนวความคิด

การวิเคราะห์ทัศนธาตุภายในผลงานสร้างสรรค์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 7

ภาพที่ 48

ภาพร่าง ชิ้นที่ 7

เนื้อหา

ภาพๆ นี้มีการใช้ความชัดของเส้นและน้ำหนักแสงเงาเป็นตัวสร้างระยะและจุดเด่นของภาพ โดยสังเกตได้จากส่วนกลางค่อนข้างมาทางด้านล่างของภาพซึ่งเป็นบริเวณที่มีการตัดกันของน้ำหนักแสงเงาคือ ขาวและดำอย่างชัดเจนมากที่สุด และบริเวณนี้เองที่มีมิติทางการเห็นระนาบของรูปทรงแตกต่างไปจากส่วนอื่นๆ ซึ่งอยู่ในมิติเดียวกัน มีการสร้างเส้นเฉียงประกอบกันขึ้นราวกับมุมหนึ่งของสามเหลี่ยมซึ่งมีด้านแหลมพุ่งออกมาบริเวณส่วนหน้าของภาพ เป็นจุดดึงดูดความสนใจ

เมื่อพิจารณาองค์รวมของภาพจึงเห็นได้ว่ารูปทรงที่ประกอบกันอยู่ภายในภาพๆ นี้มีลักษณะอันแตกต่างหลากหลายมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่ข้าพเจ้าได้เลือกนำเสนอมุมมองเฉพาะส่วนมากขึ้น ลักษณะภาพที่เคยปรากฏในแนวนอนจึงถูกย่อให้ส่วนประกอบต่างๆ มีความสมบูรณ์ภายในพื้นที่นี้ให้มากที่สุด

รูปทรง

ใช้หลักการซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยม แต่เพิ่มรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีขนาดใหญ่และการเคลื่อนไหวของเส้นเพื่อให้องค์ประกอบโดยรวมได้มีการเคลื่อนไหวในส่วนรวมของภาพ

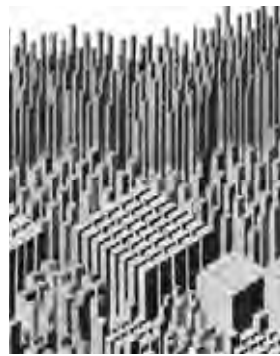
บทาวิชาลัยศิลป์ ปกร สงวนลิขสิทธิ์

นำหน้า
การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะใน
ผลงาน แต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ

รายละเอียด

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุ

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบ่งครึ่งบน ครึ่งล่าง กั้นกลางระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้ความรู้สึกอ้างว้างไร้ซึ่งชีวิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
ผลรวมที่ได้

เมื่อการทำงานที่มีขนาดใหญ่การตอบสนองต่อความรู้สึกและการแสดงออกถึงความ เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาจนไร้ซึ่งขอบเขตและมีสภาพของบรรยากาศ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความลงตัวใน บรรยากาศเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ

ปัญหาที่พบ

เมื่อเป็นการสร้างผลงานในขั้นตอนของภาพร่างทำให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในภาพ ผลงานเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งการนำเสนอในภาพร่างชุดนี้เป็นไปตามความต้องการในรูปแบบของการ พัฒนางานที่ตรงตามแนวความคิด

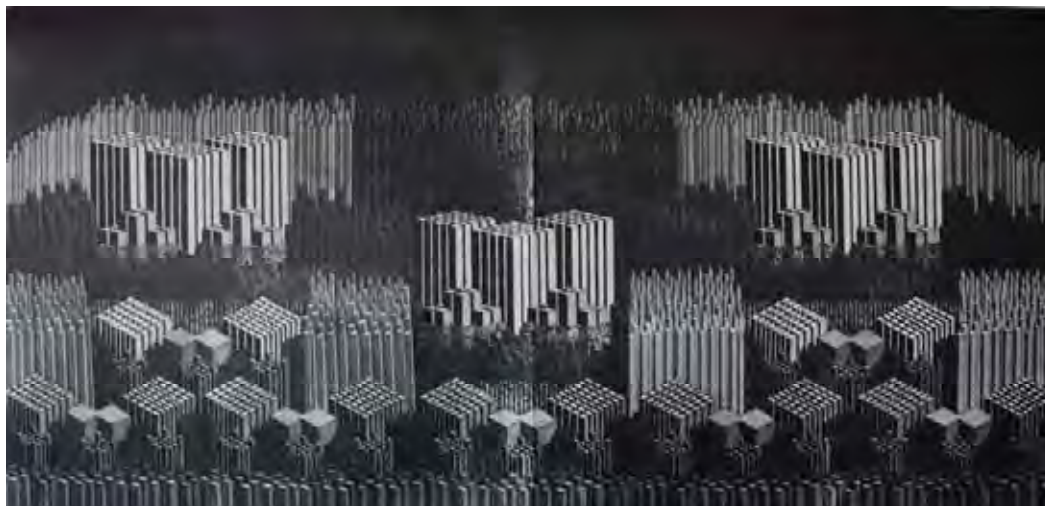
Etching

Overdeveloped 2010

Yutt Puektasajatum
60 x 120 cm.

4.4 บทวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์และทัศนธาตุผลงานศิลปนิพนธ์

ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพที่ 49

Yutt Puektasajatum
Overdeveloped, 2010

Etching

60 x 120 cm.

บทวิเคราะห์ศิลปนิพนธ์ สวชนลิขสิทธิ์

เนื้อหา

ตั้งที่กล่าวไว้ในผลงานระยะก่อนหน้าว่าผลงานในระยะที่สามนี้เป็นการหลอมรวมเอาผลทางความรู้สึกที่เกิดจากการสร้างรูปทรงและการจัดวางองค์ประกอบในผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ และผลงานศิลปนิพนธ์ระยะที่หนึ่งเข้าด้วยกัน ผลลัพธ์ที่ได้จึงประกอบไปทั้งรูปทรงของสิ่งก่อสร้างในขนาดที่แตกต่างกัน พื้นที่ว่าง จังหวะของการซ้ำ การกระจายตัวของรูปทรงซึ่งถูกจัดวางเป็นระยะ รวมถึงการพยายามสร้างรูปทรงหลักหรือจุดสนใจภายในภาพให้สอดคล้องกับรูปทรงประกอบอื่น ๆ

หน่วยย่อยที่เคยถูกแผ่ออกกลับมาหลอมรวมกันใหม่อีกครั้งจนกลายเป็นหน่วยย่อยรวม ทั้งหมด รูปทรงแสดงการตัดกันของน้ำหนักแสงเงาอย่างเห็นได้ชัด เส้นในแนวเฉียงและเส้นในแนวตั้งเป็นโครงสร้างของเส้นหลักภายในภาพที่ช่วยสร้างความขัดแย้งและดึงจุดสนใจไปที่ส่วนกลางของภาพ มิติของภาพที่แม้จะมีอยู่แต่ก็ถูกทำให้ลวงตาไปกับระนาบอื่น ๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวน

มาก ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเห็นจึงดูราวกับเมื่อขณะที่เรามองภาพสามมิติที่ประกอบไปด้วยช่องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ (Pixel) ซึ่งทับซ้อนกันอยู่

ผลงานชิ้นนี้ได้เน้นความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างรูปทรงในแนวดิ่งซึ่งให้ความรู้สึกราวกับ สิ่งก่อสร้างทั้งหมดฝังตัวลึกลงไปยังพื้นล่างของภาพ เพื่อสร้างความรู้สึกของการผุดขึ้น การเกิด และการเบียดเสียดของรูปทรงซึ่งต่างก็แย่งชิงพื้นที่ซึ่งรองรับตัวมันเองให้ได้มากที่สุดจนไม่ปรากฏให้เห็นความสำคัญของที่ว่าง

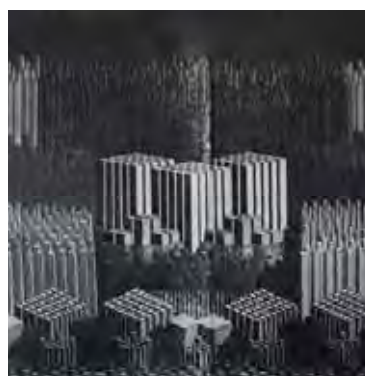
รูปทรง

ใช้หลักการซ้ำกันของรูปทรงสี่เหลี่ยมเพื่อต่อยอดแนวความคิดในเรื่องของการเจริญเติบโต แต่เพิ่มรูปทรงสี่เหลี่ยมที่มีขนาดใหญ่และการเคลื่อนไหวของเส้นเพื่อให้องค์ประกอบโดยรวมมีการเคลื่อนไหวในส่วนรวมของภาพ

น้ำหนัก

การใช้น้ำหนักแสง - เงา ที่ตัดกันเพื่อสร้างปริมาตรของตัววัตถุเพื่อให้เกิดระยะมิติภายในตัวผลงาน แต่ให้ความรู้สึกกลมกลืนภายในภาพ ในผลงานชิ้นนี้มีความสมบรูณ์ในน้ำหนักแสง-เงา

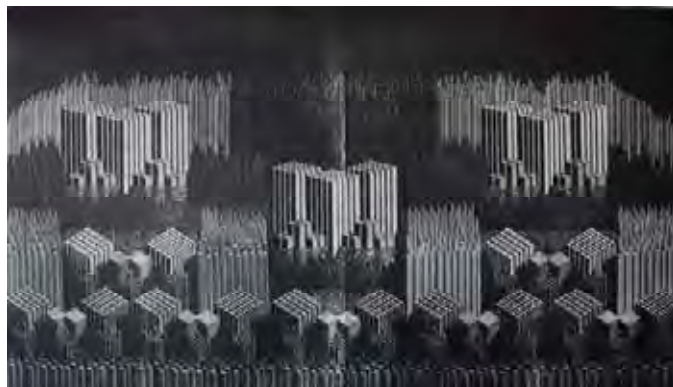
รายละเอียด

แสดงรายละเอียดของรูปทรงที่ใช้แทนสัญลักษณ์โครงสร้าง พื้นผิวที่ให้ความรู้สึกของวัตถุ การทับซ้อนของรูปทรงที่มีความหลากหลายทั้งที่มีความเป็นระเบียบและไม่เป็นระเบียบแสดงถึงความแตกต่างในสังคม

องค์ประกอบ

ข้าพเจ้าจัดวางองค์ประกอบแบ่งครึ่งบน ครึ่งล่าง กั้นกลางระหว่างตัววัตถุกับบริเวณว่างเพื่อให้ความรู้สึกอ้างว้างไร้ซึ่งชีวิต บริเวณว่างบนท้องฟ้าที่เหลือน้อยกว่าพื้นที่เพื่อแสดงถึงการพัฒนาของเมืองที่ไม่มีจุดสิ้นสุด

ผลรวมที่ได้

เมื่อการทำงานที่มีขนาดใหญ่การตอบสนองต่อความรู้สึกและการแสดงออกถึงความ เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาจนไร้ซึ่งขอบเขตและมีสภาพของบรรยากาศ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความลงตัวใน บรรยากาศเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ

ปัญหาที่พบ

การถ่ายทอดผลงานภาพร่างมาเป็นผลงานภาพพิมพ์มีกระบวนการมากมายเข้ามา เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละเทคนิคก็มีจุดเด่นที่แตกต่างกัน อีกทั้งการสร้างน้ำหนักของแม่พิมพ์ที่ผู้ทำต้องม ีความเชี่ยวชาญในการทำเทคนิค ซึ่งบางจุดก็ไม่สามารถทำได้ในระยะเวลาที่กำหนด แต่ในตัว ผลงานก็บรรลุตามความต้องการทางศิลปะ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

บทสรุป

ในการศึกษาศิลปนิพนธ์เล่มนี้ข้าพเจ้าได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ผลงานของตัวข้าพเจ้าเอง โดยมีการนำแนวความคิดและการสร้างสรรค์ผลงาน มาผ่านกระบวนการทางความคิดตามหลักทฤษฎีทางศิลปะ ทำให้ข้าพเจ้าได้ทำการศึกษาแนวความคิดของศิลปินที่ข้าพเจ้าสนใจ วิเคราะห์จับประเด็นในการสร้างสรรค์ทั้งของตัวศิลปินและในผลงานของข้าพเจ้าเอง อีกทั้งสามารถนำมาพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

ในช่วงแรกที่ได้ทำศิลปนิพนธ์ข้าพเจ้าได้หาข้อมูลมากมายเพื่อสนับสนุนแนวความคิดทางศิลปะ แต่กระนั้นก็ได้หมายความว่ามันจะดีเสมอไป การนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ให้สำริดผลนั้นสำคัญกว่า การจับประเด็นทางความคิดแล้วนำข้อมูลมาผสมผสานทำให้เกิดความลงตัวให้ตัวศิลปนิพนธ์ไม่เกิดความแตกต่างจนเกินไป

การศึกษาและวิเคราะห์งานของศิลปินที่ข้าพเจ้านำมาเป็นแรงบันดาลใจนั้น ทำให้เห็นกระบวนการทางความคิดและการนำเสนอผลงานในมุมมองที่แตกต่างออกไป ทั้งกระบวนการทางเทคนิค กระบวนการทางความคิด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ข้าพเจ้าได้นำมาสนับสนุนแนวความคิดและกระบวนการทำงานทำให้เกิดการพัฒนาในผลงานของข้าพเจ้า โดยมีหลักการวิเคราะห์ผลงานเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบหลักการสร้างสรรค์ผลงาน

การที่ได้ทำการวิเคราะห์ผลงานศิลปะส่วนตัวทำให้ข้าพเจ้าเข้าไปในแนวทางการทำงานศิลปะโดยมีหลักการมาควบคุมทำให้การศึกษา วิเคราะห์ผลงานบรรลุเป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้ และเข้าใจแนวทางการทำงานของตนเองมากขึ้น โดยในบทวิเคราะห์ผลงานของตนเองนั้นข้าพเจ้าได้แบ่งออกเป็นสามช่วงใหญ่ๆ เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการของผลงานในงานสร้างสรรค์ข้าพเจ้าอาศัยแนวคิดดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญในการสร้างงานโดยนำเสนอเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่เกิดขึ้นจากผลพวงของความก้าวหน้าทางวัตถุ

และเทคโนโลยีผ่านรูปสัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมคอนกรีตซึ่งรวมตัวกันอย่างหนาแน่นในพื้นที่หนึ่งการได้เห็นและรับรู้ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ด้วยตัวเอง ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความตระหนักถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันก็ต้องการสะท้อนสภาพในปัจจุบันของสังคมเพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนี้โดยผ่านภาพผลงานศิลปะที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้น ภาพของแท่งคอนกรีตที่กระจายตัวกันอยู่ในพื้นที่ว่างสี่เหลี่ยมเหล่านี้ จึงแสดงให้เห็นการปรากฏซ้ำของโครงสร้างความหนาแน่นและสภาวะของวัตถุ ซึ่งกำลังก่อตัวขึ้นใหม่ในพื้นที่อันเดียวกันนี้

ในบริบทของงานสร้างสรรค์ข้าพเจ้าอาศัยแนวคิดดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญในการสร้างงานโดยนำเสนอเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่เกิดขึ้นจากผลพวงของความก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีผ่านรูปสัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมคอนกรีตซึ่งรวมตัวกันอย่างหนาแน่นในพื้นที่หนึ่งการได้เห็นและรับรู้ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ด้วยตัวเอง ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความตระหนักถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันก็ต้องการสะท้อนสภาพในปัจจุบันของสังคม เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนี้โดยผ่านภาพผลงานศิลปะที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้น ภาพของแท่งคอนกรีตที่กระจายตัวกันอยู่ในพื้นที่ว่างสี่เหลี่ยมเหล่านี้ จึงแสดงให้เห็นการปรากฏซ้ำของโครงสร้าง ความหนาแน่น และสภาวะของวัตถุซึ่งกำลังก่อตัวขึ้นใหม่ในพื้นที่อันเดียวกันนี้

ความเรียบง่ายที่ปรากฏผ่านรูปทรงซึ่งถูกตัดทอนจนเหลือเพียงโครงสร้างพื้นฐานคือรูปทรงสี่เหลี่ยมในลักษณะและขนาดที่แตกต่างกันนี้ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการสร้างงานในแนวมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งมุ่งเน้นการนำเสนอผลงานให้เรียบง่ายที่สุด โดยปล่อยให้ตัวรูปทรงแสดงตัวตนของมันมากที่สุด กระทั่งทำให้ผลงานในแนวทางนี้หลุดพ้นไปจากการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกและไร้อารมณ์ แม้ว่าในระบายนี้อารมณ์ของผลงานยังคงไม่ชัดเจนตามลักษณะดังกล่าวมากนัก เนื่องจากยังคงมีวัตถุและรูปทรงที่แสดงความหมายปรากฏร่วมอยู่ด้วย แต่ลักษณะของการลดทอนรูปทรงเหล่านี้จะเริ่มปรากฏเห็นได้ชัดขึ้นในผลงานระยะต่อไป

ในผลงานภาพร่างระยะที่ 2 ผลงานของข้าพเจ้าในระบายนี้อีกมีลักษณะที่แตกต่างจากผลงานในช่วงแรกค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในแง่ของการจัดวางองค์ประกอบของรูปทรง สีและพื้นที่ว่าง ภายในภาพ จากลักษณะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ในช่วงแรกที่อาศัยรูปทรงหลักโดยอ้างอิง จากแหล่งที่มาของความจริงอย่างเห็นได้ชัด เกิดการพัฒนา ปรับเปลี่ยนมาสู่ลักษณะเชิงนามธรรม (Abstract) มากขึ้น โครงสร้างรูปทรงสี่เหลี่ยมที่เคยรวมตัว ทับซ้อนกันอยู่ในพื้นที่

หนึ่งถูกถอดประกอบขึ้นส่วนออกจากกันและกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ว่างซึ่งล้อมอยู่โดยรอบ เพื่อเน้นให้เห็นความเชื่อมโยงกันระหว่างโครงสร้างของ รูปทรง ปริมาตร พื้นที่ว่างภายในและกระบวนการอันเป็นแบบแผนของการผลิตสร้างรูปทรงทางสถาปัตยกรรม

ผลงานที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะคล้ายกับภาพร่างของโครงสร้างสถาปัตยกรรมหรือภาพร่างจากการออกแบบโครงสร้าง (Plan) ของตึกสูงในมุมมองต่าง ๆ มีการนำเอาเส้นร่างในทิศทางแตก ต่างกันเข้ามาประกอบในการสร้างรูปทรงสี่เหลี่ยม โดยหลงเหลือให้เห็นที่มาของของเส้นซึ่งประกอบกันเป็นโครงสร้างนี้เอาไว้ในฐานะส่วนประกอบหนึ่งของรูปทรง ผลงานในชุดนี้จึงถือเป็นการลดทอนทุกสิ่งทุกอย่างลงจนเหลือแค่โครงร่างเรขาคณิตซึ่งเน้นโครงสร้างที่เกิดจากการคิดคำนวณนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ

การสร้างโครงสร้างพื้นภาพขึ้นมาใหม่ในลักษณะของรูปทรงเรขาคณิตและปริมาตรของ ลูกบาศก์ซึ่งเกิดจากการผสมผสานด้านและมุมหลายด้านหลายมุมเข้าด้วยกัน รวมถึงการใช้รูปทรงร่วมและการสร้างพื้นภาพบนระนาบสองมิตินี้ได้สร้างผลทางความรู้สึกในแง่ของการรับรู้ที่ทำให้ภาพความวุ่นวายของบรรยากาศที่เคยปรากฏในผลงานระยะแรกๆ ถูกลดความสำคัญลงจนกระทั่งเหลือเพียงโครงสร้างภายใน

ลักษณะที่หนาแน่นและที่บิดตัวของรูปทรง ที่เคยมีถูกแทนที่ด้วยหน่วยย่อยซึ่งถูกจัดวางไว้ในตำแหน่งทางองค์ประกอบแบบเรียบง่าย รูปทรง แต่ละรูปทรงแสดงความสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างภายนอกและภายในซึ่งเผยให้เห็นสภาพการประกอบกันของสิ่งก่อสร้างที่ถูกแทนด้วยภาพสัญลักษณ์ที่ผ่านการคัดสรรทางรูปทรงมา ความหนาแน่น ที่เคยมีในพื้นที่โดยรวมของภาพ ปรากฏให้เห็นเฉพาะในปริมาตรของรูปทรงหนึ่งรูปทรงใดเท่านั้น ซึ่งในแง่นี้ สอดคล้องกับการเห็นและการปรับเปลี่ยนวิธีการรับรู้ที่เคยเกิดขึ้นกับระนาบภายนอกของสิ่งก่อสร้างมาสู่การเห็นมิติภายในของสถาปัตยกรรมซึ่งเต็มไปด้วยโครงสร้างและหน่วยย่อยที่อัดแน่นอยู่ภายในมากขึ้น

ในผลงานภาพร่างระยะที่ 3 ผลงานในระยะนี้จะเกิดจากการนำเอารูปแบบของงานในระยะก่อนศิลปะนิพนธ์ มาผสม ผสานกับผลงานศิลปะนิพนธ์ช่วงที่ 1 ซึ่งก็คือ ความเรียบง่ายของรูปทรงที่ถูกลดทอนและการจัดวางองค์ประกอบที่หนาแน่นภายในภาพ ๆ หนึ่งหน่วยย่อยจากรูปทรงสี่เหลี่ยมของสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมสูงซึ่งถูกสร้างขึ้นซ้ำในพื้นที่เดิมมีการตัดทอนย่อส่วนและเพิ่มเติมรูปทรงให้มากขึ้น

การจัดวางองค์ประกอบของผลงานในระยะนี้ก็เช่นเดียวกับผลงานในระยะแรกโดยเน้นความสมดุลทั่วทั้งภาพคล้ายกับภาพเขียนในงานจิตรกรรมไทย หากจะแตกต่างก็ตรงที่ผลงานในระยะนี้ได้ตัดองค์ประกอบร่วมอื่น ๆ ออกไป เช่น โครงสร้างของรถเข็นและบรรยากาศของภาพ ซึ่ง ลดน้อยลงไปมีเพียงการสร้างจุดเด่นด้วยการสร้างความแตกต่างทางรูปทรง รวมถึงการใช้เส้นในแนวดิ่งและเส้นในแนวเฉียงสร้างความขัดแย้งกัน และช่วยในการสร้างจุดเด่นและความเป็นเอกภาพ ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับจังหวะที่เกิดจากการจัดวางวัตถุหรือรูปทรงซึ่งเรียงซ้ำกันทั่วทั้งภาพที่ให้ความรู้สึกของความหนาแน่น การกระจุกตัวเป็นระยะและการรับรู้ทางการเห็นในมิติที่แตกต่างกัน

ผลงานศิลปนิพนธ์ในระยะนี้จึงแสดงให้เห็นการรวมตัวกันของรูปทรงและองค์ประกอบที่เกิดขึ้นในระยะต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงเอาเป้าหมายหรือสาระสำคัญของงานเข้ากับการแสดง ออกทางศิลปะ รูปทรงทางจินตภาพหรือทิวทัศน์ทางสถาปัตยกรรมดังกล่าว เพื่อนำเสนอภาพการอัดแน่นของสิ่งก่อสร้างที่ผุดขึ้นอย่างไร้ขอบเขต การสร้างจินตภาพเกี่ยวกับพื้นที่ของสังคมในอนาคตที่ไร้ซึ่งพื้นที่ของสิ่งมีชีวิตอื่น การเพิ่มขึ้นของประชากรและการขยายตัวในเชิงปริมาณของวัตถุที่นับวันจะยังมีมากขึ้นไม่หลงเหลือพื้นที่ทางจิตวิญญาณให้เกิดขึ้นในสังคมโดยผ่านสัญลักษณ์นามธรรมซึ่งก่อตัวขึ้นในมโนสำนึกของข้าพเจ้า

บรรณานุกรม

กำจร สุนพงษ์ศรี. ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

ชลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2539.

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. โลกศิลปะศตวรรษที่ 20. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2545.

สกนธ์ ภู่งามดี. จิตรกรรมสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : วาดศิลป์, 2545.

สุรัชย์ เอกพลากร . Fine Art . กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ บุ๊ค เซ็นเตอร์, 2553.

สมภาพ จงจิตต์โพธา. จิตรกรรมแนวคิวบิสม์: กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรมของปาโบล ปิกัสโซ (ช่วงเวลา ค.ศ. 1906-1915). วิทยานิพนธ์ กศม. (ทัศนศิลป์: ศิลปะสมัยใหม่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. แนวทางการสอนจิตรกรรมขั้นสูง. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2550.

กอร์, อัล. โลกไร้ความจริงที่ไม่มีใครอยากฟัง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2550.

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล นายยุทธ พดุมาสัจธรรม
 วันเดือนปีเกิด 18 กันยายน
 ที่อยู่ปัจจุบัน 2 ถนนแม่จันทน์ ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000
 โทรศัพท์ 083-9041996
 e-mail yimtalod@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี
- วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม
- มหาวิทยาลัยศิลปากร

เกียรติประวัติ

- 2550 - ช่างพิมพ์ผลงานภาพพิมพ์พระหัตถ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
 เพื่อนำเงินสมทบทุนในโครงการศูนย์ศิลปสรีนทร
- 2551 - รางวัลชมเชย งานจิตรกรรมบทเพลงพระราชนิพนธ์ มูลนิธิไทยคม

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2550 - ร่วมแสดงผลงานภาพพิมพ์ นิทรรศการ "ก้าวข้าม" ไทย-ญี่ปุ่น
- 2551 - ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรม ปตท ครั้งที่ 23
- ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรม ไตชิบา ครั้งที่ 20
 - ร่วมแสดงผลงานจิตรกรรม บทเพลงพระราชนิพนธ์ มูลนิธิไทยคม
 - ร่วมแสดงผลงานศิลปะ เนื่องในการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 10
 - The 2nd Bangkok Triennale International Print and Drawing Exhibition
- 2552 - ร่วมแสดงงานนิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ เนื่องในวันวิสาข
- ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 55
 - Yozo Hamaguchi 100th Anniversary International Print
- 2553 - 14th International Biennial Print Exhibition R.O.C.